

Monitor lage inkomens DG Feijenoord

**Een analyse van de doelgroep van het armoedebeleid in de
deelgemeente Feijenoord, gemeente Rotterdam**

Frans Moors
m.m.v. Paul de Graaf (COS)

© 2011 Sociale Zaken en Werkgelegenheid [SoZaWe],
Sociaal-wetenschappelijke Afdeling, Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever

Inhoud

Inleiding	5
Deel 1	Een analyse van de doelgroep van het armoedebeleid in de deelgemeente Feijenoord
1.1	Omvang van de doelgroep van het armoedebeleid 11
1.2	Bron van inkomsten 17
1.3	Huishoudenstype 21
1.4	Geslacht 27
1.5	Kinderen 29
1.6	Leeftijd 33
1.7	Herkomst 39
1.8	Werkloosheid 45
1.9	Schuldhelpverlening 47
1.10	Bijstandsgerechtigden 49
1.10.1	Uitkeringsduur 51
1.10.2	Leeftijd 53
1.10.3	Geslacht 54
1.10.4	Huishoudenstype 56
1.10.5	Bijstandsgerechtigden per subbuurt 58
Deel 2	Gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen door huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeente Feijenoord
2.1	Inleiding 63
2.2	De collectieve zorgverzekering 63
2.3	Langdurigheidstoeslag 65
2.4	Toeslag 65+ 67
2.5	Toeslag voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar 68
2.6	Bijzondere bijstand 71
2.7	Rotterdampas 75
2.8	Totaaloverzicht 76
Bijlage	Bijstandspopulatie per buurt en subbuurt 77

1.1 Inleiding

In april 2010 verscheen de eerste Monitor Lage Inkomens Rotterdam. Hierin werd de doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid geanalyseerd, en werd het gebruik van de diverse regelingen in het kader van dat armoedebeleid gemeten. De deelgemeente Feijenoord heeft aan de Sociaalwetenschappelijke Afdeling (SWA) van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe) gevraagd om een dergelijke monitor uit te voeren op het niveau van de deelgemeente. Centrale vraag is om een analyse van de doelgroep van het armoedebeleid op (sub)buurniveau uit te voeren, en het gebruik van voorzieningen op datzelfde niveau weer te geven.

Net als in de stedelijke monitor wordt ten behoeve van de doelgroepanalyse gebruik gemaakt van CBS-cijfers. Hoewel deze het nadeel hebben dat ze minder recent zijn (de meest actuele cijfers op dit moment gaan over 2007), hebben ze het voordeel dat ze al enkele tientallen jaren volgens dezelfde methode worden verzameld, en dat ze in nationaal en internationaal onderzoek worden gezien als de standaard inkomensgegevens van Nederland. Dit betekent niet alleen dat de cijfers optimaal vergelijkbaar zijn door de tijd heen, maar dat er ook betrouwbare vergelijkingen kunnen worden gemaakt met andere (deel) gemeenten en, indien gewenst, met andere steden of wijken in Europa. Het feit dat de cijfers enigszins zijn gedateerd, wordt gecompenseerd door het feit dat de doelgroep van het armoedebeleid van jaar tot jaar niet veel in omvang verandert.

In deze monitor is er bewust voor gekozen om, evenals in de andere door SWA en COS gepubliceerde monitoren, niet te spreken van een 'armoedemonitor', zoals dat in andere steden gebeurt. Het begrip armoede kent veel definities, en heeft met veel meer aspecten te maken dan de hoogte van het inkomen alleen. Ook de mate van maatschappelijke participatie, opleidingsniveau, gezondheid en zelfredzaamheid zijn factoren die te maken hebben met armoede.¹ De Monitor Lage Inkomens richt zich uitsluitend op de personen of huishoudens die volgens de gemeentelijke beleidsdefinitie tot de doelgroep van het lokale armoedebeleid behoren, omdat ze een inkomen hebben dat niet hoger is dan 120% van het wettelijk minimumloon.

¹ Zoals SCP en CBS ook in de *Armoedemonitor 2005* stellen, is armoede meten méér dan het lokaliseren van de groepen met de laagste inkomens of de geringste consumptiemogelijkheden, of het aanwijzen van degenen die in andere opzichten relatief gedepriveerd zijn. Daarbij wordt gewezen op een kernachtige definitie van Mack en Lansley, die armoede beschouwen als 'an enforced lack of socially perceived necessities' (een gedwongen gebrek aan sociaal gebruikelijke noodzakelijkheden): armoede houdt in dat mensen niet voldoende in hun (sociaal-maatschappelijk gezien) onontbeerlijke behoeften kunnen voorzien. Essentieel hierin zijn de begrippen 'onontbeerlijk', 'tekort', 'maatschappelijk gezien', en 'gedwongen'. Deze benadering maakt het begrip echter nog niet gemakkelijker meetbaar. Zie: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS): *Armoedemonitor 2005*; Den Haag, november 2005: blz. 199-200.

De 'Monitor Lage Inkomens Feijenoord'

De Monitor Lage Inkomens Feijenoord bestaat uit twee delen, en wordt als volgt gerapporteerd:

- In deel 1 staat een *analyse van de doelgroep van het armoedebeleid*. Hierin zal aandacht zijn voor het aantal minimahuishoudens, de achtergrondkenmerken, de verdeling van de huishoudens over de deelgemeenten, het aantal langdurige minima, en de in- en uitstroom van minima. Daarnaast wordt een analyse gegeven van de huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering in de deelgemeente;
- In deel 2 wordt het *gebruik van de voorzieningen in het kader van het gemeentelijk armoedebeleid* geanalyseerd. Het gaat om het gebruik van de collectieve zorgverzekering, de Langdurigheidstoeslag, de toeslag voor chronisch zieken en gehandicapten, de toeslag 65+, de toeslag voor kinderen, de bijzondere bijstand en de Rotterdampas;
- In de bijlage staat een analyse van de bijstandspopulatie in de deelgemeente op subbuurniveau.

De doelgroep van het armoedebeleid -huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk minimumloon (WML)-, wordt beschreven op basis van de meest recente CBS-cijfers, die stammen uit 2007. Deze worden vergeleken met de jaarlijkse cijfers vanaf 2002, zodat de ontwikkelingen binnen de doelgroep over een periode van vijf jaar in beeld worden gebracht. De cijfers zijn op verzoek van SWA bij het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) verzameld en bewerkt door het Rotterdamse Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS), en vervolgens ten behoeve van de rapportage bewerkt door de SWA. Bij de cijfers van het CBS moet worden opgemerkt dat het om aantallen *particuliere huishoudens* met het hele jaar inkomen, exclusief studentenhuishoudens gaat. Huishoudens van mensen in tehuizen en inrichtingen, huishoudens met een onvolledig jaarinkomen en huishoudens van studenten met slechts studiefinanciering als inkomen zijn dus buiten beschouwing gebleven. Daarnaast dient er op te worden gewezen dat de inkomens in deze monitor inkomens over het totale jaar zijn. Dat betekent dat als op *enig peilmoment* het aantal huishoudens met een minimuminkomen zou worden gemeten, dit aantal hoger zou zijn door de toevoeging van huishoudens die gedurende het jaar op het minimum terechtkwamen, juist een hoger inkomen zijn gaan verdienen of die om andere redenen maar tijdelijk op het minimum waren geraakt.

De kenmerken van de groep huishoudens met een minimuminkomen worden voor ieder onderwerp vergeleken met die van de groep huishoudens met een inkomen boven 120% WML. Daarmee krijgen de specifieke kenmerken van de minimahuishoudens wat meer perspectief. In de navolgende paragrafen komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de omvang van de doelgroep en de ontwikkeling daarin;
- de bron van inkomsten;
- huishoudenstype;
- geslacht van het gezinshoofd;
- aantal van het huishouden deel uitmakende kinderen;
- leeftijd van het gezinshoofd;
- herkomst van het gezinshoofd.

In de verschillende paragrafen worden deze kenmerken, voor zover mogelijk, met elkaar in verband gebracht en verder uitgediept.

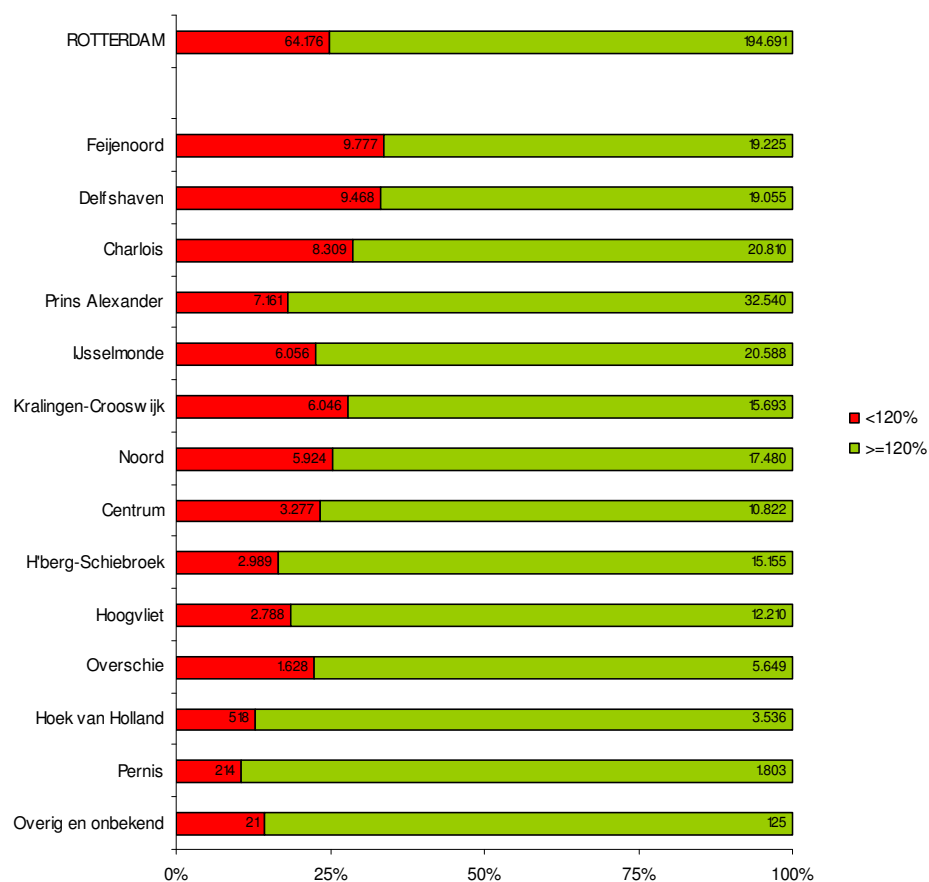
Deel 1

Een analyse van de doelgroep van het armoedebeleid in de deelgemeente Feijenoord

1.1 Omvang van de doelgroep van het armoedebeleid

Het armoedebeleid in de gemeente Rotterdam richt zich sinds 2005 op de huishoudens met een inkomen dat niet hoger is dan 120% van het wettelijk minimumloon (WML). Op basis van de meest recente cijfers (2007) gaat het in Rotterdam om ruim 64.000 huishoudens met een dergelijk inkomen. Dat is een kwart van alle Rotterdamse huishoudens. In de Rotterdamse monitor lage inkomens werd becijferd dat 15% van de doelgroep woont in de deelgemeente Feijenoord; het hoogste aandeel van alle deelgemeenten. In de deelgemeente vinden we ook de hoogste concentratie van arme huishoudens: ruim een derde kan worden gerekend tot de doelgroep van het armoedebeleid. Daarmee herbergt Feijenoord, samen met deelgemeente Delfshaven, in percentages en in absolute cijfers, de meeste huishoudens met een laag inkomen. In de navolgende grafiek staat dit verbeeld.

Figuur 1.1.1 Aandeel huishoudens met een inkomen tot 120% WML en het aandeel huishoudens met een inkomen daarboven per deelgemeente (2006)

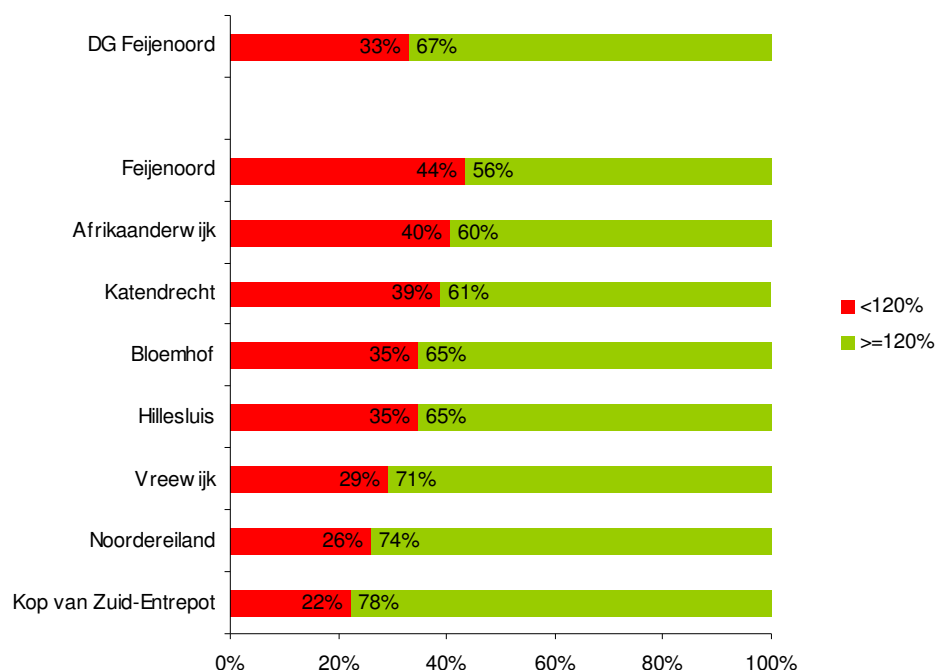
Als we inzoomen op de verschillende buurten binnen de deelgemeente, zien we dat in Vreewijk en in Bloemhof veruit de meeste huishoudens met een laag inkomen zijn te vinden. In de onderstaande figuur staat het aantal huishoudens met een laag inkomen per buurt weergegeven.

Figuur 1.1.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML per buurt in de DG Feijenoord (2007)

Vreewijk 2.031
Bloemhof 1.808
Hillesluis 1.395
Afrikaanderwijk 1.350
Feijenoord 1.145
Kop van Zuid- Entrepot 824
Katendrecht 677
Noordereiland 347

De hoogste concentraties van huishoudens met een laag inkomen vinden we in de buurten Afrikaanderwijk, Katendrecht en Bloemhof: rond de 40% of meer van de huishoudens in deze wijken moeten rondkomen met een laag inkomen. In de buurten Feijenoord, Noordereiland en de Kop van Zuid ligt dit aandeel beneden de 30%. In de grafiek op de volgende pagina staat hiervan een overzicht.

Figuur 1.1.3 Aandeel huishoudens met een inkomen tot 120% WML per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2007)

In de periode 2002-2007 daalde het aantal huishoudens in de deelgemeente met rond de 1150. Ruim 1180 huishoudens met een bovenminimaal inkomen vertrokken, terwijl in die periode het aantal huishoudens met een laag inkomen met 30 steeg. Vreewijk verarmde het meest: het aantal huishoudens met een laag inkomen steeg met bijna 500, terwijl het aantal huishoudens met een bovenminimaal inkomen daalde met 200.

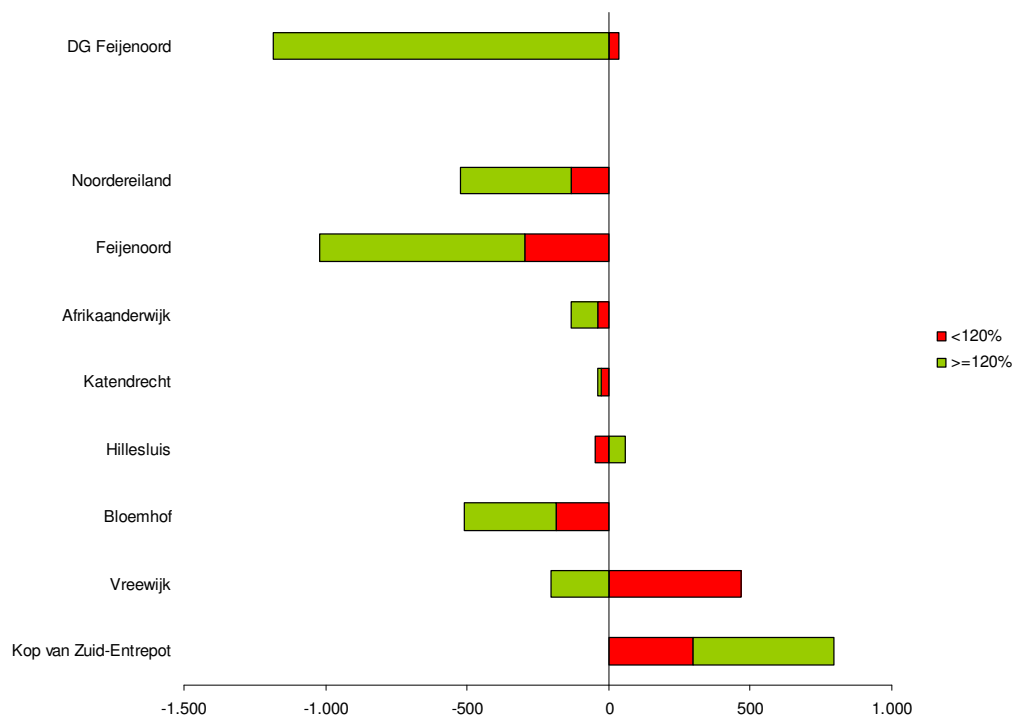
Tabel 1.1.1 Ontwikkeling van het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven (2002-2007)

	<120%	>=120%	Alle huishoudens
Kop van Zuid-Entrepot	+300	+500	+800
Vreewijk	+470	-200	+270
Bloemhof	-190	-320	-510
Hillesluis	-50	+60	+10
Katendrecht	-30	-10	-40
Afrikaanderwijk	-40	-90	-130
Feijenoord	-300	-720	-1.020
Noordereiland	-130	-390	-520
DG Feijenoord	30	-1.170	-1.140

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

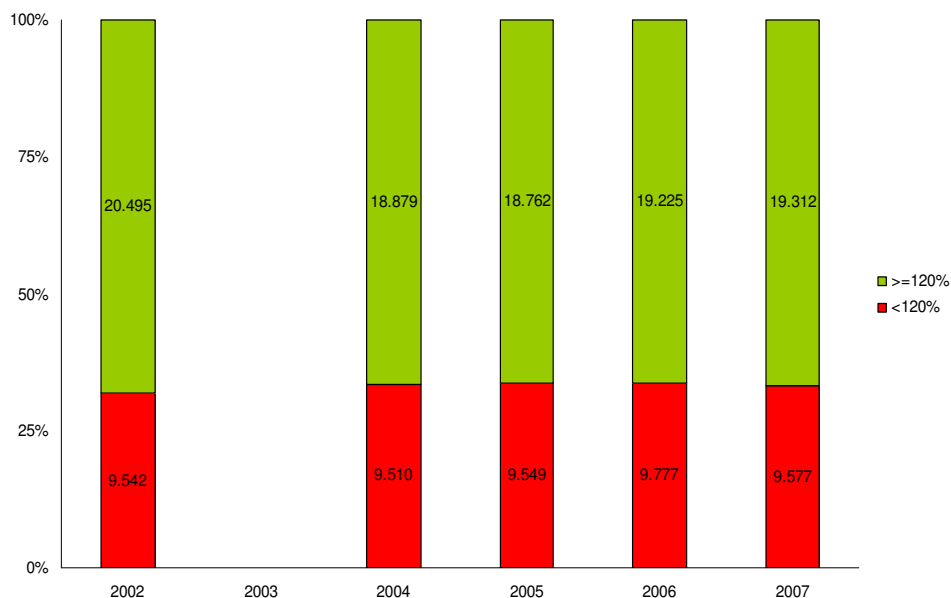
De ontwikkeling is grafisch weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 1.1.4 Ontwikkeling van het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2002-2007)

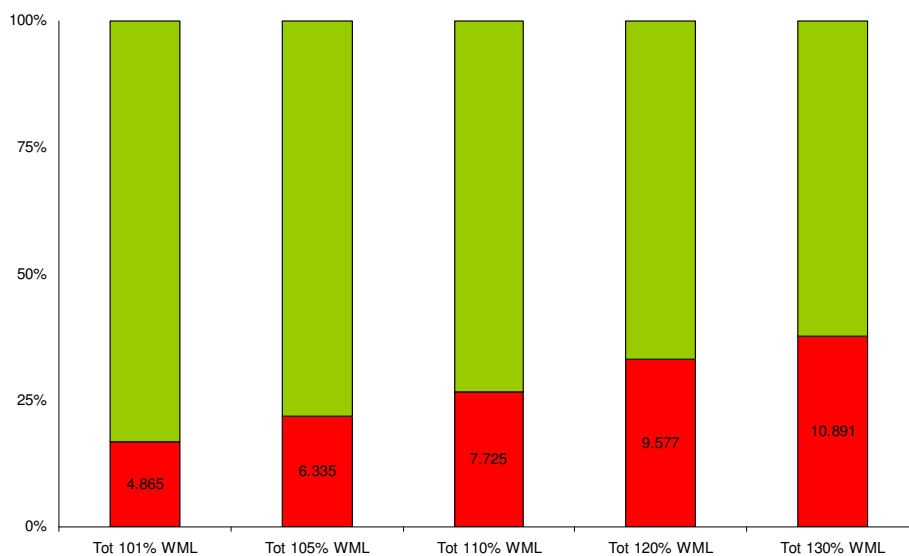
In figuur 1.5 is te zien dat de omvang van de doelgroep in vijf jaar tijd nauwelijks is veranderd. In 2002 bedroeg het aantal huishoudens in de doelgroep rond de 9.500, en na een lichte stijging in 2006 daalde het aantal in de in 2007 weer naar hetzelfde aantal. De afgelopen vier jaar bleef het aandeel huishoudens met een laag inkomen stabiel op 33%. Helaas ontbreken de gegevens over het jaar 2003.

Figuur 1.1.5 Aantal huishoudens in de deelgemeente Feijenoord met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven (2002-2007)

In de navolgende figuur staat weergegeven hoeveel huishoudens een inkomen hebben in het bereik van 101 tot 130% van het wettelijk minimumloon.

Figuur 1.1.6 Aantal huishoudens in de deelgemeente Feijenoord met een inkomen van 101% tot 130% WML (2007)

Van de ruim 9.500 huishoudens met een laag inkomen maken ruim 19.000 personen uit. Dat betekent dat de huishoudens gemiddeld uit twee personen bestaan. In Feijenoord, Afrikaanderwijk en Hillesluis vinden we de grootste huishoudens. De verdeling over de buurten staat weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1.1.2 Aantal huishoudens, aantal personen in de huishoudens en gemiddeld aantal personen per huishouden met een laag inkomen per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2007)

	Aantal huishoudens	Aantal personen	Gemiddeld aantal personen per huishouden
Kop van Zuid-Entrepot	824	1.280	1,6
Vreewijk	2.031	3.300	1,6
Bloemhof	1.808	3.790	2,1
Hillesluis	1.395	3.240	2,3
Katendrecht	677	1.040	1,5
Afrikaanderwijk	1.350	3.000	2,2
Feijenoord	1.145	2.730	2,4
Noordereiland	347	690	2,0
DG Feijenoord	9.577	19.070	2,0

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Ruim 4.800 huishoudens hebben een inkomen tot iets boven het wettelijk minimumloon. Dat is rond de helft van alle minimumhuishoudens. Iedere klasse daarboven stijgt het aantal huishoudens met rond de 1.500. Rond de 11.000 huishoudens hebben een inkomen tot 130% WML. Dat is 38% van alle huishoudens in de deelgemeente Feijenoord. Om een beeld te geven welke jaarinkomsten bij de verschillende percentages horen, staat in de onderstaande tabel het bruto jaarinkomen per inkomensklasse. De bedragen zijn afgerond naar tientallen.

Tabel 1.1.3 Bruto jaarbedragen wettelijk minimumloon in klassen tot 130% daarboven in 2007

Tot 100% WML	€ 15.804
Tot 101%	€ 15.962
Tot 105%	€ 16.594
Tot 110%	€ 17.384
Tot 120%	€ 18.965
Tot 130%	€ 20.545

1.2 Bron van inkomsten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de bron van inkomsten van de huishoudens met een laag inkomen. In de navolgende tabel staan allereerst gegevens over de bron van inkomsten van de huishoudens met een inkomen tot 120% WML en de huishoudens met een bovenminimaal inkomen.²

Tabel 1.2.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar bron van Inkomsten, in aantallen en procenten

	<=120%		>120%		Totaal	
Onderneming	424	4%	1.530	8%	1.954	7%
Werk	1.319	14%	12.883	67%	14.202	49%
Pensioen	2.518	26%	3.425	18%	5.943	21%
Werkloosheidsuitkering	202	2%	219	1%	421	1%
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	835	9%	840	4%	1.675	6%
Bijstandsuitkering	4.086	43%	302	2%	4.388	15%
Onbekend	193	2%	113	1%	306	1%
Alle huishoudens	9.577	100%	19.312	100%	28.889	100%

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

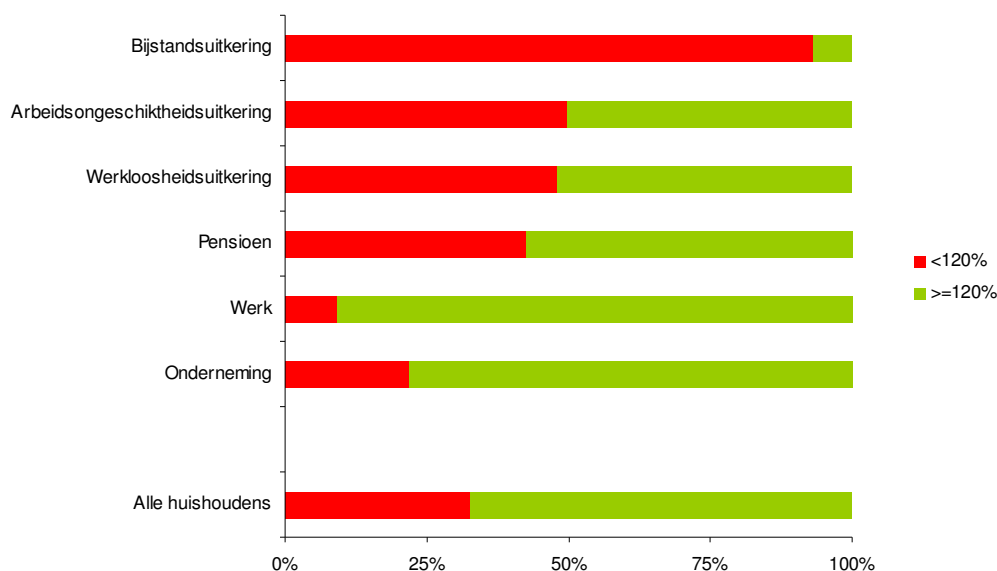
- Van alle huishoudens in de deelgemeente Feijenoord heeft 56% een inkomen uit werk of onderneming. Rond een vijfde heeft een inkomen uit pensioen, en nog eens een vijfde geniet een uitkering;
- Onder de huishoudens met een laag inkomen zijn de uitkeringsontvangers sterk vertegenwoordigd: meer dan de helft van deze huishoudens heeft een uitkering als (belangrijkste) bron van inkomen. Verreweg het belangrijkste deel wordt gevormd door bijstandsgerechtigden;
- Ruim een kwart van de lage inkomens heeft een pensioen als belangrijkste bron van inkomen;
- Van de huishoudens met een laag inkomen is nog geen 20% actief, tegen bijna driekwart van de huishoudens met een inkomen van boven 120% WML;

In de onderstaande figuur is te zien welk percentage van de verschillende inkomstengroepen tot de lage inkomens behoort.

²

Het soort inkomen is gebaseerd op het hoogste inkomen gezien over het hele jaar. Een huishouden dat bijvoorbeeld drie maanden werk had, maar de rest van het jaar een uitkering, wordt als 'uitkering' aangemerkt. Dat is bijvoorbeeld de verklaring voor het feit dat er rond de 300 bijstandshuishoudens zijn met een bovenminimaal inkomen.

Figuur 1.2.1 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar bron van inkomsten (2007)

Van alle bijstandsgerechtigden in de deelgemeente heeft 93% een inkomen dat niet hoger is dan 120% van het minimumloon.³ Bij de huishoudens met een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering bedraagt dat rond de helft. Van alle gepensioneerden heeft ruim 40% een minimuminkomen. Van alle zelfstandigen heeft ruim 20% een inkomen dat niet hoger is dan 120% WML. In de navolgende tabel is per buurt het aantal huishoudens met een laag inkomen weergegeven. De uitkeringen zijn in deze tabel samengenomen. Bij de tabel moet worden opgemerkt dat aantallen huishoudens beneden de 70 vanwege statistische redenen niet worden vermeld.⁴

Tabel 1.2.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord, naar bron van inkomsten per CBS-buurt

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Onderneming	x	x	70	100	x	x	x	x	424
Werk	130	230	280	220	80	150	170	x	1.318
Pensioen	280	620	400	270	180	400	280	100	2.541
Uitkering	390	1.050	1.010	770	350	740	640	140	5.083
Onbekend	x	70	x	x	x	x	x	x	211
Totaal	824	2.031	1.808	1.395	677	1.349	1.145	347	9.577

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

³ Omdat het CBS het langst genoten inkomen op jaarbasis als inkomstenbron registreert, kan het voorkomen dat als bijstandsgerechtigd geregistreerde huishoudens over het hele jaar gezien meer dan 120% WML verdienen. Dit is dus bij 7% van de als bijstandsgerechtigd geregistreerde huishoudens het geval.

⁴ Dit geldt overigens voor alle tabellen waarin aantallen of percentages per buurt of subbuurt worden weergegeven.

Vervolgens bieden we hetzelfde overzicht, maar nu gepercenteerd. Daarnaast staat in de tabel een weergave van de percentuele verhouding tussen actieven en inactieven onder de huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeente. Er wordt tevens een vergelijking gemaakt met de percentages in heel Rotterdam.

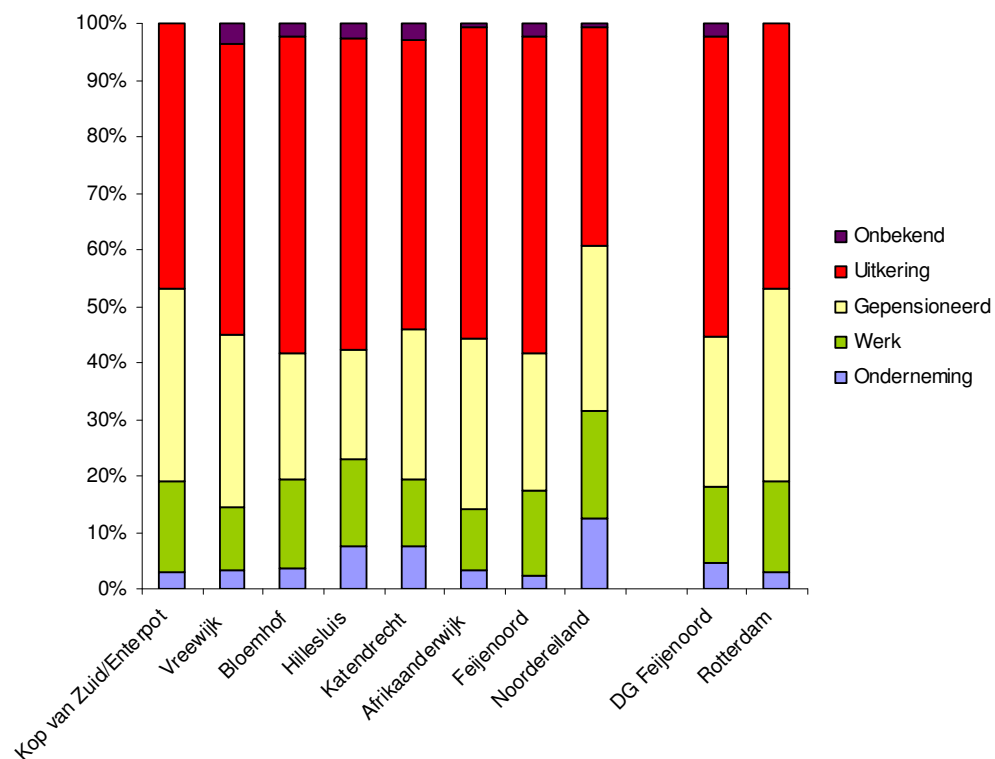
Tabel 1.2.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord naar bron van Inkomsten in procenten, en percentuele verhouding tussen actieven en inactieven (%)

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord	Rotterdam
Onderneming	3%	3%	4%	7%	7%	3%	2%	12%	4%	3%
Werk	16%	11%	15%	15%	12%	11%	15%	19%	14%	16%
Gepensioneerd	34%	31%	22%	20%	26%	30%	24%	29%	27%	34%
Uitkering	47%	52%	56%	55%	51%	55%	56%	39%	53%	47%
Onbekend	0%	3%	2%	3%	3%	1%	2%	1%	2%	0%
Actief	19%	14%	19%	22%	19%	14%	17%	31%	18%	19%
Niet actief	81%	83%	79%	75%	78%	85%	81%	68%	80%	81%
Onbekend	0%	3%	2%	3%	3%	1%	2%	1%	2%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
N=	824	2.031	1.808	1.395	677	1.349	1.145	347	9.577	64.180

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA. Percentages zijn soms berekend over relatief kleine aantallen; deze moeten daarom als indicatief worden beschouwd.

In de hele deelgemeente is 81% van de huishoudens met een laag inkomen inactief: ruim een kwart is gepensioneerd, terwijl ruim de helft een uitkering ontvangt. In de buurten Vreewijk en Afrikaanderwijk zien we een oververtegenwoordiging van inactieven. In Vreewijk en de Afrikaanderwijk zien we verhoudingsgewijs veel gepensioneerden, terwijl in Feijenoord en Bloemhof juist veel uitkeringsgerechtigden zijn te vinden. In grafiek 1.1.2 is één en ander grafisch weergegeven.

Figuur 1.2.2 Inkomstenbron van huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord per CBS-buurt (%)

1.3 Huishoudenstype

In de navolgende tabellen staan gegevens over de opbouw van de huishoudens met een inkomen tot 120% WML en de huishoudens met een bovenminimaal inkomen.

Tabel 1.3.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar huishoudenstype, in aantallen en procenten

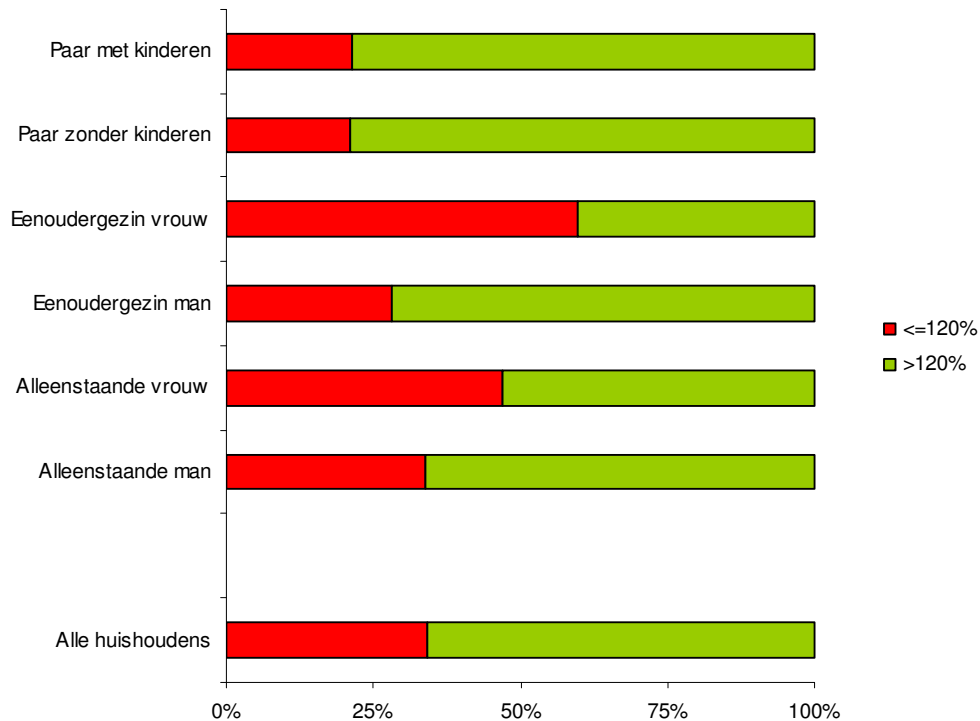
	<=120%		>120%		DG Feijenoord	
Alleenstaande man	2.120	22%	4.120	22%	21%	6.240
Alleenstaande vrouw	2.580	27%	2.920	19%	15%	5.500
Eenoudergezin man	100	1%	260	1%	1%	360
Eenoudergezin vrouw	1.960	20%	1.330	11%	7%	3.290
Paar zonder kinderen	1.210	13%	4.540	20%	24%	5.750
Paar met kinderen	1.220	13%	4.500	20%	23%	5.720
Onbekend	380	4%	1.660	7%	9%	2.040
Totaal	9.570	100%	19.330	100%	100%	28.900

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

- Bij ruim 70% van de huishoudens met een laag inkomen staat een alleenstaande aan het hoofd, tegen rond de 50% van de huishoudens met een inkomen daarboven;
- Vooral alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen zijn in de groep lage inkomens sterk oververtegenwoordigd;
- (Gehuwde) paren zijn bij de lage inkomens verhoudingsgewijs juist veel minder vaak te vinden;
- Vergeleken met de groep huishoudens met een laag inkomen in de hele stad is er in de deelgemeente Feijenoord een sterke oververtegenwoordiging van alleenstaande moeders: zij maken in de deelgemeente 20% van alle huishoudens met een laag inkomen uit, tegen 10% van de lage inkomens in Rotterdam.

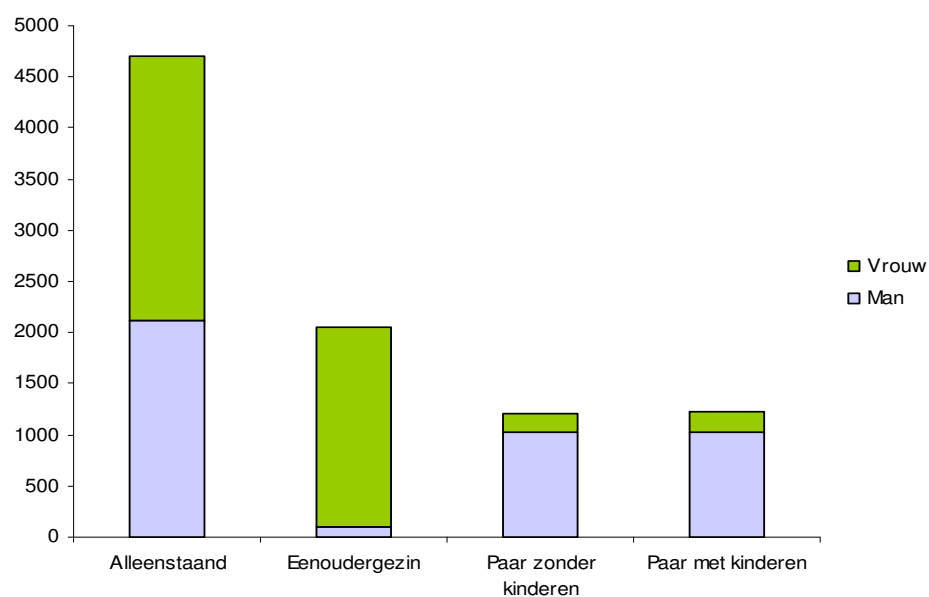
In de onderstaande figuur is te zien welk percentage van de verschillende huishoudenstypen tot de lage inkomens behoort.

Figuur 1.3.1 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar huishoudenstype (2007)

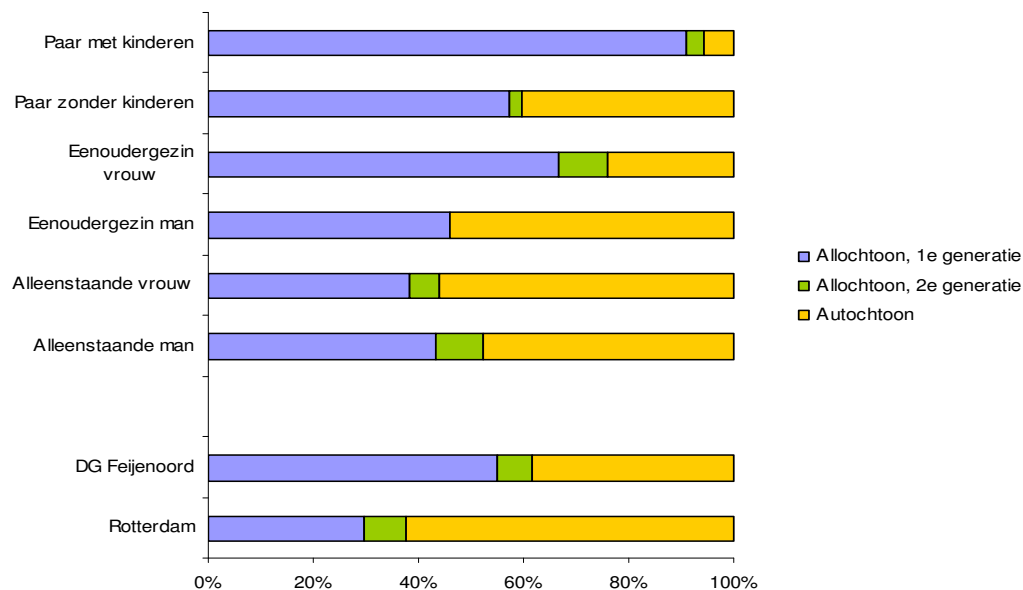
Duidelijk is te zien dat onder de alleenstaande vrouwen en de eenoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd een concentratie van lage inkomens is. Van alle alleenstaande vrouwen in de deelgemeente heeft 47% een laag inkomen; van alle eenoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd maar liefst 60%. Van de alleenstaande mannen heeft een derde een laag inkomen. In de grafiek op de volgende pagina is duidelijk te zien dat verreweg de meeste huishoudens met een laag inkomen worden gevormd door een alleenstaande, waarvan meer dan de helft vrouw is. Ook eenoudergezinnen komen relatief vaak voor, en ook hier staat voor het grootste deel een vrouw aan het hoofd. Bij de paren staat de man in de meeste gevallen als kostwinner geregistreerd.

Figuur 1.3.2 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype en geslacht (2007)

Bekijken we de gezinssamenstelling naar herkomst, dan is te zien dat ruim 90% van de gezinshoofden van de paren met kinderen met een laag inkomen in de deelgemeente eerste-generatie allochtoon is. Ook onder de eenoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd is er sprake van een duidelijke oververtegenwoordiging van eerste generatie allochtonen. Aan de andere kant zien we een oververtegenwoordiging van autochtonen onder de alleenstaanden, en dan vooral onder de alleenstaande vrouwen. De verhoudingen zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 1.3.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype en herkomst (2007)

Tenslotte bekijken we de verdeling van de verschillende gezinstypen over de inkomstenbronnen. Allereerst worden in de navolgende tabel de absolute cijfers gepresenteerd.

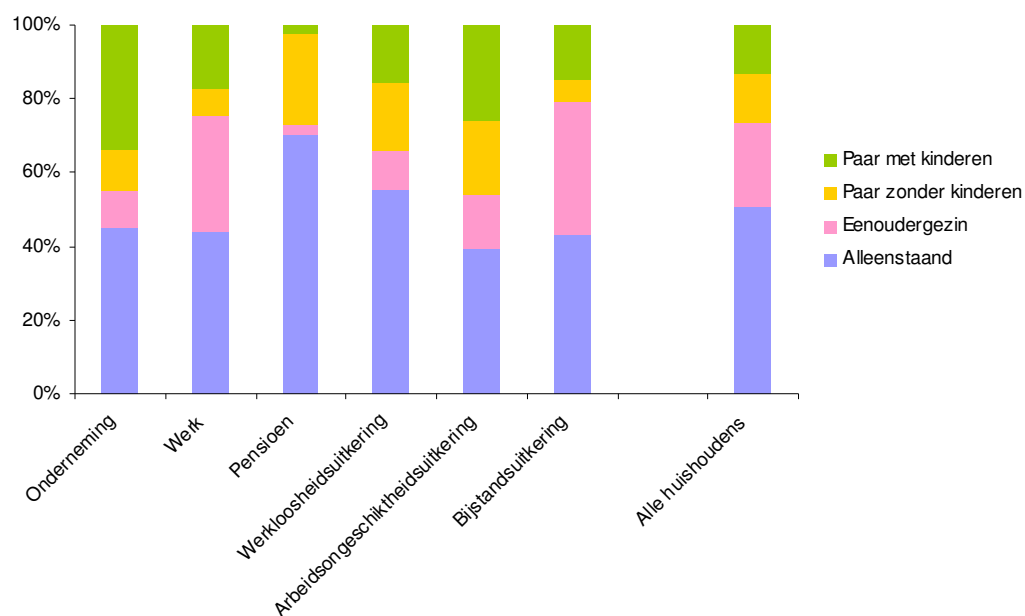
Tabel 1.3.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar bron van inkomen en huishoudens-type (2007)

	Alleenstaande man	Alleenstaande vrouw	Eenoudergezin man	Eenoudergezin vrouw	Paar zonder kinderen	Paar met kinderen	Alle huishoudens
Onderneming	130	x	x	x	x	130	376
Werk	300	230	10	360	90	200	1.190
Pensioen	460	1270	0	x	620	x	2.468
Werkloosheidsuitkering	70	x	0	x	x	x	190
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	200	120	x	100	160	210	804
Bijstandsuitkering	880	830	x	1390	250	590	3.983
Onbekend	80	x	x	x	x	x	189
Totaal	2.122	2.585	100	1.959	1.214	1.220	9.577

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Uit de onderstaande grafiek wordt duidelijk dat onder de zelfstandigen en de arbeidsongeschikten de ouderparen goed zijn vertegenwoordigd. De groep gepensioneerden met een laag inkomen bestaat voor 70% uit alleenstaanden, en nog eens rond de 30% uit paren zonder kinderen. De alleenstaande ouders komen we vooral tegen bij de bijstandsgerechtigden, maar ook het contingent onder de werkenden is relatief groot. We mogen er vanuit gaan dat het hier voor een belangrijk deel gaat om alleenstaande ouders die in deeltijd werken, en daardoor een laag inkomen genereren. De groep huishoudens met een bijstandsuitkering bestaat voor een groot deel, zoals we eerder zagen, uit alleenstaanden met of zonder kinderen.

Figuur 1.3.4 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype (2007)

In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal huishoudens met een laag inkomen per huishoudenstype per buurt.

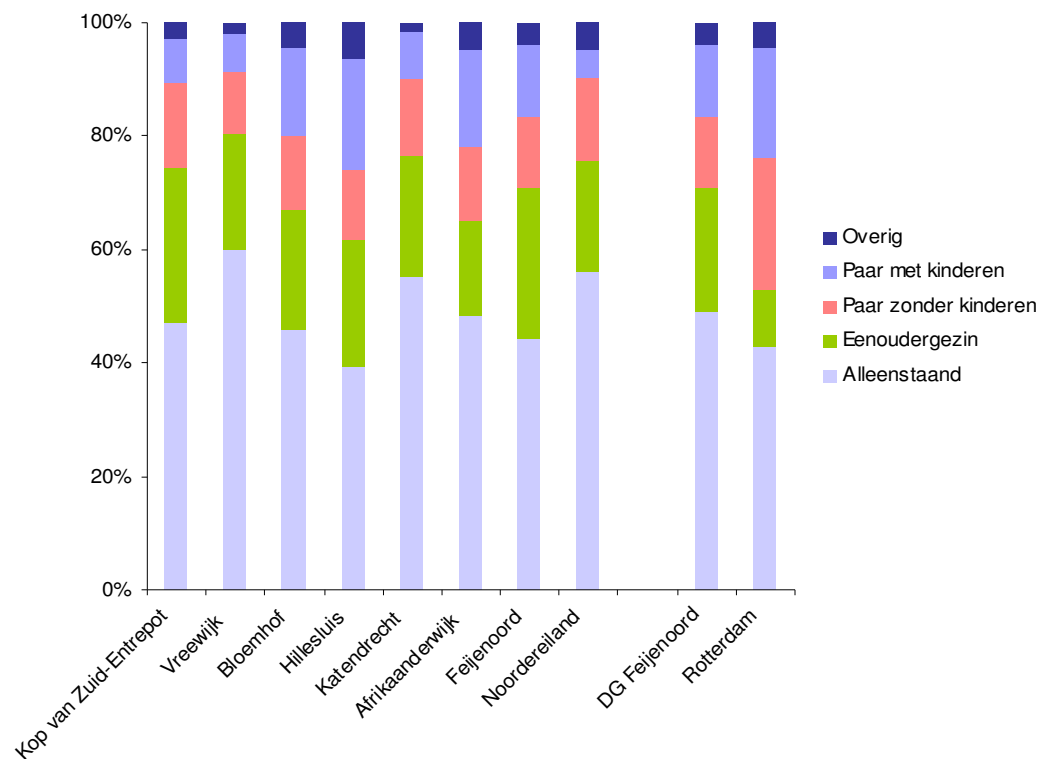
Tabel 1.3.3 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype per buurt (2007)

	Alleenstaand	Eenoudergezin	Paar zonder kinderen	Paar met kinderen	Overig	Totaal
Kop van Zuid-Entrepot	310	180	100	x	x	670
Vreewijk	1.190	410	220	130	x	1.990
Bloemhof	830	380	240	280	80	1.810
Hillesluis	550	310	170	270	90	1.390
Katendrecht	330	130	80	x	x	590
Afrikaanderwijk	690	240	190	240	70	1.430
Feijenoord	560	340	160	160	x	1.280
Noordereiland	230	80	x	x	x	410
DG Feijenoord	4.690	2.070	1.220	1.200	380	9.570

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Tenslotte wordt in de navolgende figuur de verdeling over de verschillende buurten vergeleken met de verdeling over de hele deelgemeente en de stad. Daaruit wordt allereerst duidelijk dat in vergelijking met de hele stad in de deelgemeente Feijenoord verhoudingsgewijs veel alleenstaanden en eenoudergezinnen wonen. Veel (oudere) alleenstaanden treffen we vooral aan in Vreewijk, Katendrecht en op het Noordereiland. In Feijenoord en op de Kop van Zuid wonen relatief veel alleenstaande ouders.

Figuur 1.3.5 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype per buurt (2007)

1.4 Geslacht

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de sekseverdeling binnen de verschillende inkomensgroepen. In de onderstaande tabel staat allereerste een overzicht van de verdeling over de groep huishoudens met een inkomen tot 120% WML en de groep huishoudens met een inkomen daarboven.

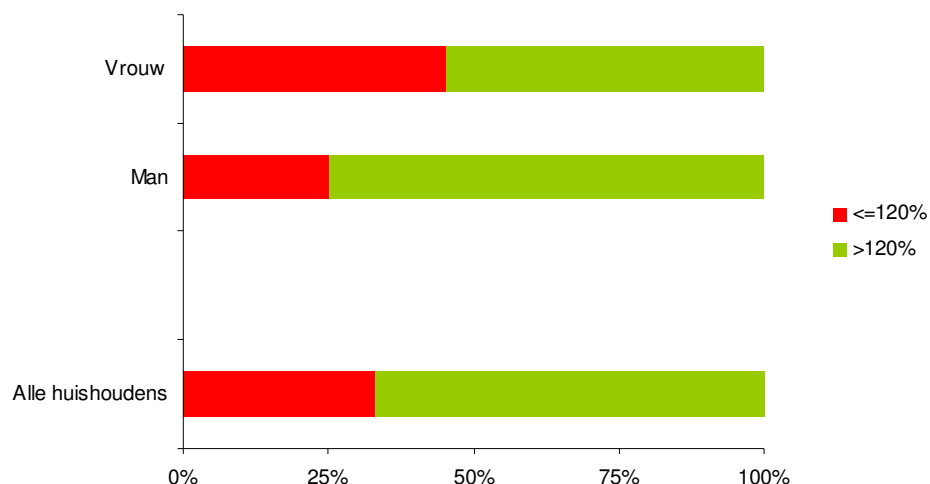
Tabel 1.4.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar huishoudenstype, in aantallen en procenten

	<=120%		>120%		Totaal	
Man	4.500	47%	13.210	68%	17.710	61%
Vrouw	5.080	53%	6.100	32%	11.180	39%
Alle huishoudens	9.580	100%	19.310	100%	28.890	100%

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Ruim 50% van de gezinshoofden van de doelgroep van het armoedebeleid in de deelgemeente Feijenoord is vrouw, terwijl het aandeel huishoudens met een vrouw aan het hoofd in de hele deelgemeente nog geen 40% bedraagt. Toch ligt het aandeel vrouwen in de lage-inkomensgroep in de deelgemeente wat lager dan het gemeentelijke beeld, waar de verhouding man-vrouw in de groep lage inkomens 43% om 57% bedraagt. Met name door het hogere aandeel (allochtone) paren met kinderen ligt het aandeel mannelijke gezinshoofden met een laag inkomen in de deelgemeente Feijenoord relatief hoog. In de onderstaande figuur is te zien dat onder de huishoudens met een vrouw aan het hoofd het aandeel lage inkomens bijna twee keer zo hoog is als onder de huishoudens met een man aan het hoofd.

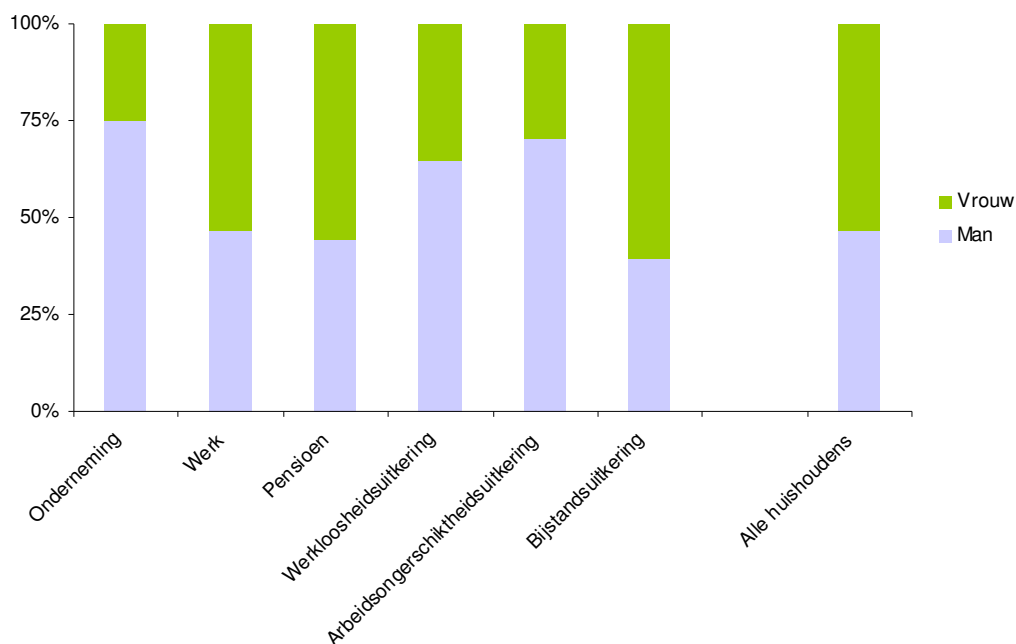
Figuur 1.4.1 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar geslacht (2007)

Duidelijk is te zien dat onder alleenstaande vrouwen en de eenoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd een concentratie van lage inkomens is. Van alle alleenstaande vrouwen in de deelgemeente heeft 47% een laag inkomen; van alle eenoudergezinnen met een vrouw aan het hoofd maar liefst 60%. Van de alleenstaande mannen heeft een derde een laag inkomen. In de grafiek op de volgende pagina is duidelijk te zien dat verreweg de meeste huishoudens met een laag inkomen worden gevormd door een alleenstaande, waarvan meer dan de helft vrouw is. Ook eenoudergezinnen komen relatief vaak voor, en ook hier staat voor het grootste deel een vrouw aan het hoofd.

Bekijken we bronnen van inkomsten per geslacht, dan zien we het grootste aandeel vrouwen onder de bijstandsgerechtigden, maar ook onder de pensioengerechtigden en de werkenden. We zien een duidelijke oververtegenwoordiging van mannen onder de zelfstandigen met een laag inkomen en de uitkeringsgerechtigden met een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Figuur 1.4.2 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar geslacht en bron van inkomsten (2007)

1.5 Kinderen

Eerder kwam aan de orde dat in de deelgemeente Feijenoord rond de 19.000 kinderen wonen. Rond de 6.300 hiervan leven in een huishouden met een laag inkomen; dat is dus rond een derde. In deze paragraaf gaan we wat dieper in op de huishoudens waarvan deze kinderen deel uitmaken. Op de eerste plaats staat in de onderstaande tabel weergegeven van welke huishoudentypen de kinderen deel uitmaken.

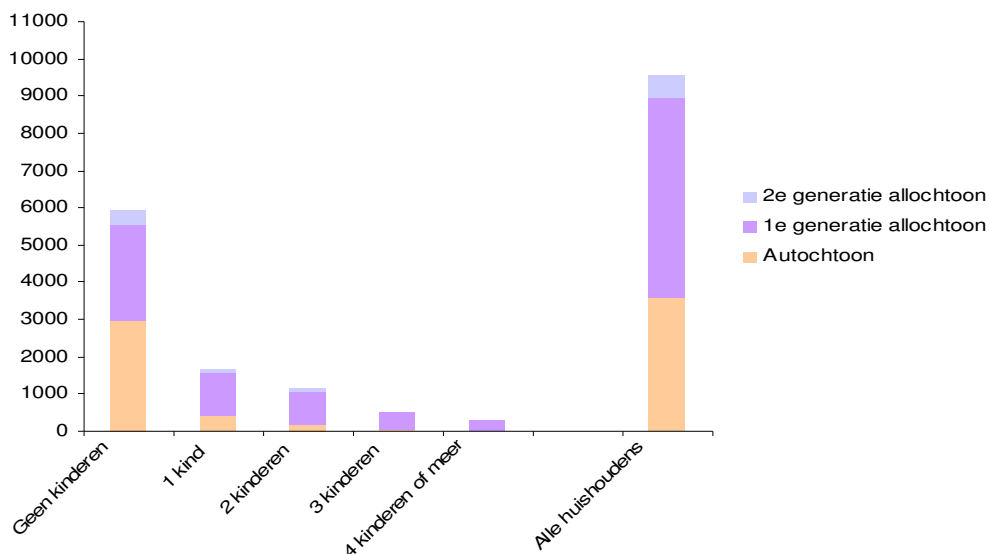
Tabel 1.5.1 Huishoudens met kinderen met een inkomen tot 120% WML naar huishoudentype, in aantallen en procenten

	Eenoudergezin		Paar met kinderen		Alle huishoudens met kinderen	
1 kind	1.160	57%	430	35%	1.590	49%
2	640	31%	390	32%	1.030	32%
3	200	10%	270	22%	470	14%
4 of meer	x	x	130	10%	190	6%
Alle huishoudens met kinderen	2.060	100%	1.220	100%	3.280	100%

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Rond de 90% van de eenoudergezinnen met een laag inkomen heeft één of twee kinderen. Ouders hebben vaker drie kinderen of meer. In totaal wonen er rond de 3.500 kinderen in een eenoudergezin, en rond de 2.600 in een gezin met twee ouders. In de grafiek hieronder is te zien dat autochtone gezinshoofden met name zijn te vinden onder de kinderloze huishoudens. De gezinshoofden van de huishoudens met kinderen zijn voor het belangrijkste deel allochtoon van de eerste generatie. Van de huishoudens met drie kinderen of meer zijn de gezinshoofden uitsluitend geboren in het buitenland.

Figuur 1.5.1 Aantal huishoudens met kinderen met een inkomen tot 120% WML, naar herkomst (2007)

In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen naar leeftijd per CBS-buurt.

Tabel 1.5.2 Aantal kinderen in huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar leeftijdscategorie

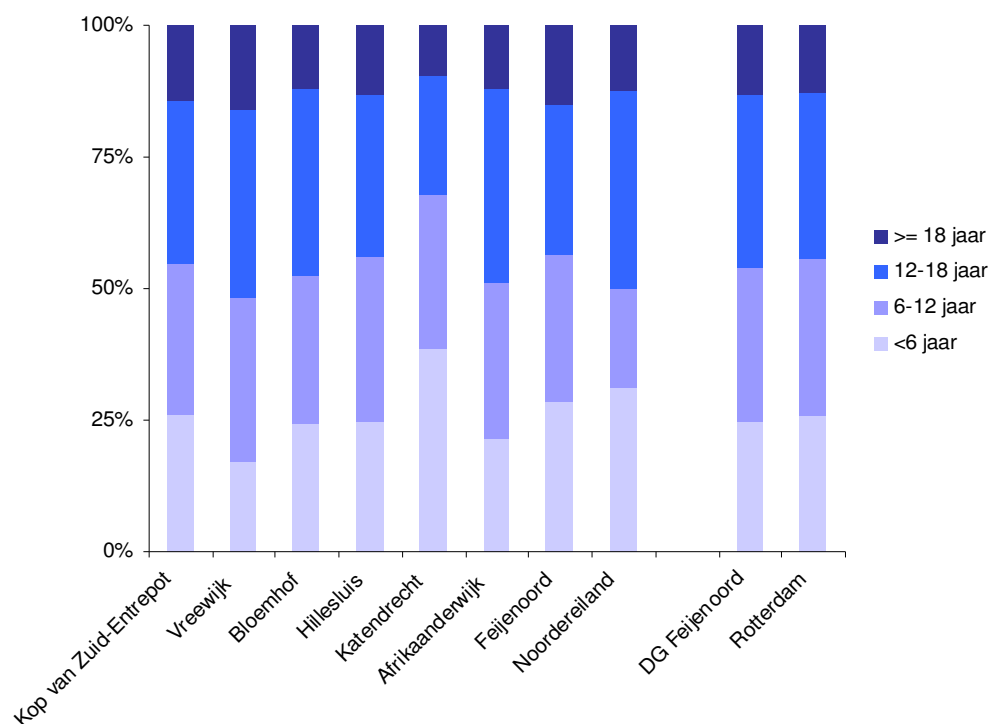
	<6 jaar	6-12 jaar	12-18 jaar	totaal minderjarigen	>= 18 jaar	Totaal aantal kinderen
Kop van Zuid-Entrepot	110	120	130	360	x	430
Vreewijk	150	270	310	730	140	870
Bloemhof	320	370	460	1.150	160	1.310
Hillesluis	300	380	370	1.060	160	1.210
Katendrecht	120	90	70	280	x	310
Afrikaanderwijk	210	290	360	850	120	980
Feijenoord	290	280	290	870	150	1.020
Noordereiland	x	x	x	150	x	170
DG Feijenoord	1.550	1.850	2.060	5.450	840	6.310

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Van de ruim 6.300 kinderen in de huishoudens met een laag inkomen is rond de 5.500 minderjarig. Precies een derde hiervan is tussen de 12 en 18 jaar en dus in de leeftijd van het voortgezet onderwijs. Rond een vijfde is jonger dan zes jaar, terwijl nog eens een vijfde tussen de 6 en 12 jaar oud is, en in de regel het basisonderwijs bezoekt. In Bloemhof en Hillesluis vinden we de meeste minderjarige kinderen binnen de doelgroep van het armoedebeleid.

In de grafiek op de volgende pagina staat de leeftijdsverdeling van de kinderen in de huishoudens met een laag inkomen per buurt weergegeven. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met de verdeling in de hele deelgemeente en de gemeente Rotterdam. Uit de grafiek wordt duidelijk dat het aandeel 12 tot 18-jarigen in de deelgemeente wat groter is dan het stedelijke aandeel. Dit geldt met name voor de buurten Vreewijk, Afrikaanderwijk en het Noordereiland. In Katendrecht zien we juist een opvallend hoog aandeel van kinderen jonger dan zes jaar.

Figuur 1.5.2 Leeftijdsverdeling van de kinderen in huishoudens met een inkomen tot 120% WML per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2007)

De navolgende tabel geeft een indruk van het aantal kinderen in de huishoudens met een laag inkomen. Ook de kinderloze huishoudens worden in dit overzicht weergegeven.

Tabel 1.5.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord, naar aantal kinderen per CBS-buurt

	Kop van Zuid/Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noorderland	DG Feijenoord *)
geen kind	490	1.450	1.070	720	470	830	670	230	5.920
1 kind	170	320	330	290	120	200	200	x	1.667
2	100	190	230	200	60	180	140	x	1.156
3	x	x	120	110	x	120	90	x	527
4 en meer	x	x	x	70	x	x	x	x	306
Alle huishoudens	825	2.032	1.808	1.394	676	1.350	1.145	347	9.577

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Vervolgens bieden we hetzelfde overzicht, maar nu gepercenteerd. Daaruit wordt duidelijk dat in Vreewijk, op Katendrecht en op het Noordereiland de meeste kinderloze huishoudens wonen, omdat hier, zoals we eerder zagen, ook de meeste ouderen wonen. In Hillesluis en de Afrikaanderwijk wonen verhoudingsgewijs de grootste gezinnen: hier wonen verhoudingsgewijs ook de meeste allochtonen.

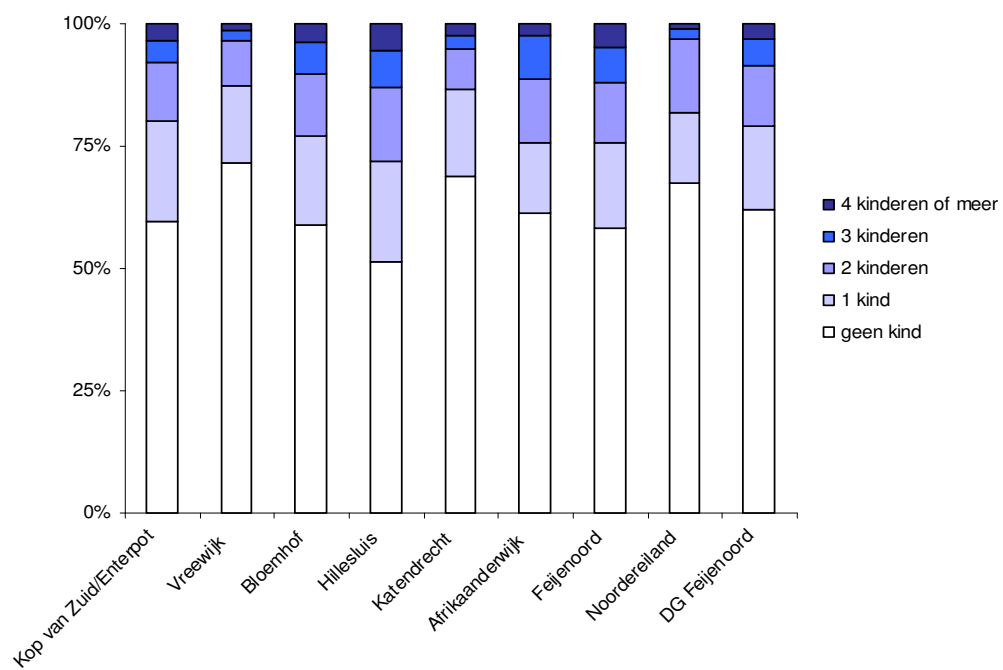
Tabel 1.5.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord naar aantal kinderen in procenten

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noorderiland	DG Feijenoord	Rotterdam
geen kind	60%	72%	59%	51%	69%	61%	58%	67%	62%	69%
1 kind	20%	16%	18%	21%	18%	14%	17%	14%	17%	14%
2	12%	9%	13%	15%	8%	13%	12%	15%	12%	10%
3	5%	2%	6%	8%	3%	9%	7%	2%	6%	4%
4 en meer	3%	1%	4%	5%	2%	2%	5%	1%	3%	2%
Alle huishoudens	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
N=	825	2.032	1.808	1.394	676	1.350	1.145	347	9.577	64.180

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA. Percentages zijn soms gebaseerd op relatief kleien aantallen; deze dienen als indicatief te worden beschouwd.

In de grafiek hieronder is de verdeling over de CBS-buurtten nog eens grafisch weergegeven.

Figuur 1.5.2 Aantal kinderen in de huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord per CBS-buurt (2007)

1.6 Leeftijd

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de leeftijdsverdeling binnen de groep huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeente. In de onderstaande tabel staat allereerste een overzicht van de leeftijdsverdeling over de groep huishoudens met een inkomen tot 120% WML en de groep huishoudens met een inkomen daarboven.

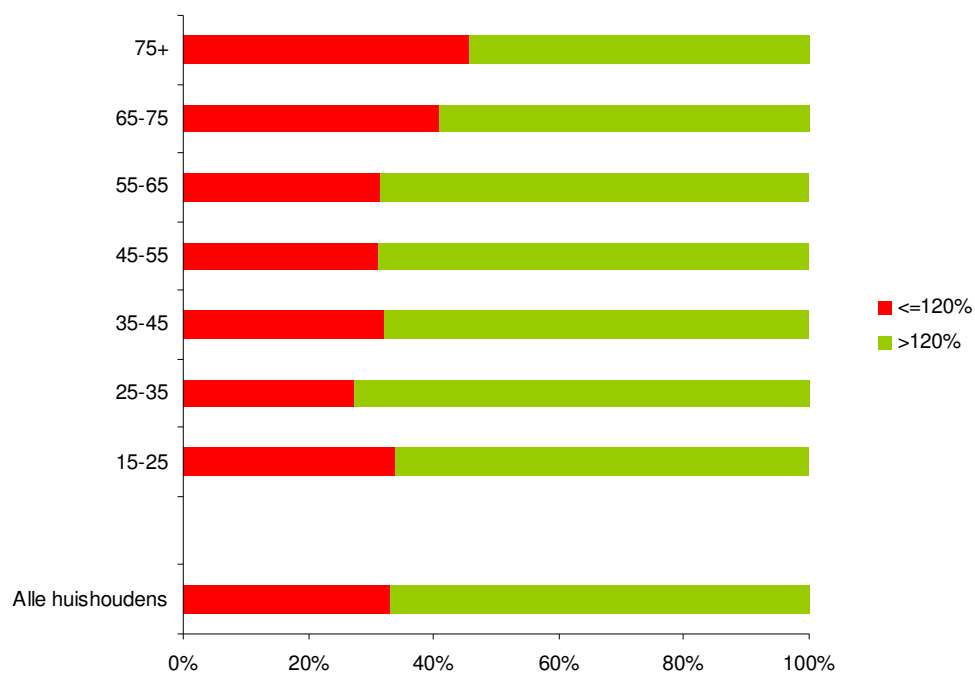
Tabel 1.6.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar leeftijd, in aantallen en procenten

	<=120%		>120%		DG Feijenoord		Rotterdam
							<=120%
15-25	300	3%	570	3%	870	3%	3%
25-35	1.380	14%	3.660	19%	5.040	17%	19%
35-45	2.130	22%	4.500	23%	6.630	23%	21%
45-55	1.870	19%	4.100	21%	5.970	21%	19%
55-65	1.520	16%	3.300	17%	4.820	17%	15%
65-75	1.290	13%	1.860	10%	3.150	11%	11%
75+	1.100	11%	1.310	7%	2.410	8%	12%
Alle huishoudens	9.590		19.300		28.890	100%	100%

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

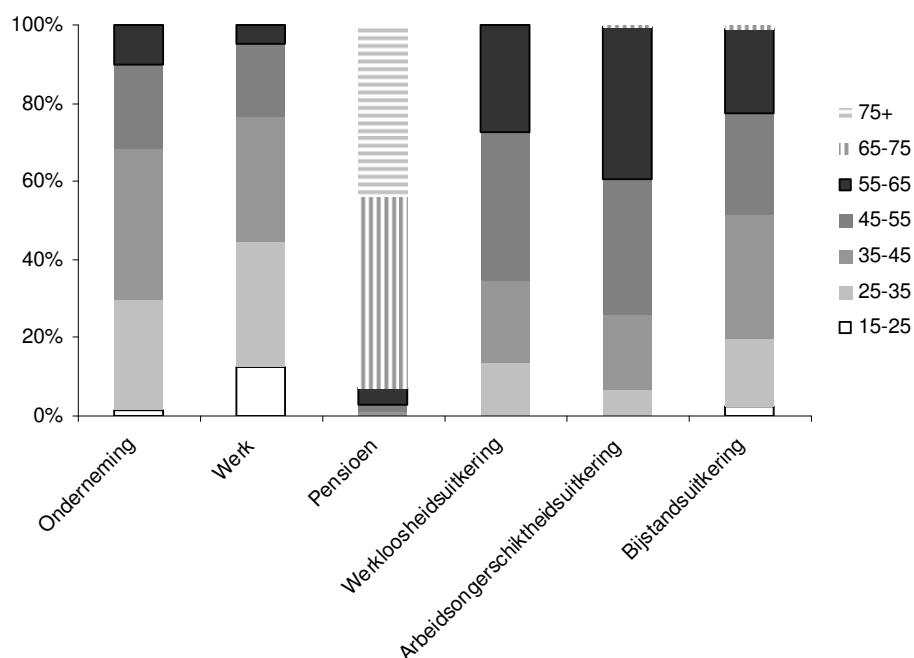
In de tabel is te zien dat de leeftijdsopbouw van de groep huishoudens met een laag inkomen en die van de groep huishoudens met een bovenminimaal inkomen niet dramatisch van elkaar afwijken. Bij de lage inkomens zien we traditioneel meer ouderen vanaf 65 jaar. In de navolgende grafiek is dit nog eens duidelijk te zien. Vanaf de leeftijd van 65 jaar neemt het aandeel lage inkomens toe.

Figuur 1.6.1 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar leeftijd (2007)

Bekijken we de leeftijdsverdeling over de verschillende sociaaleconomische categorieën in figuur 1.6.2, dan valt allereerst op dat we dat de actieve categorieën van werkenden en zelfstandigen ook de relatief jongste categorieën zijn. In de groep uitkeringsgerechtigden is het aandeel 55-plussers relatief hoog, vooral onder de huishoudens met een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering.

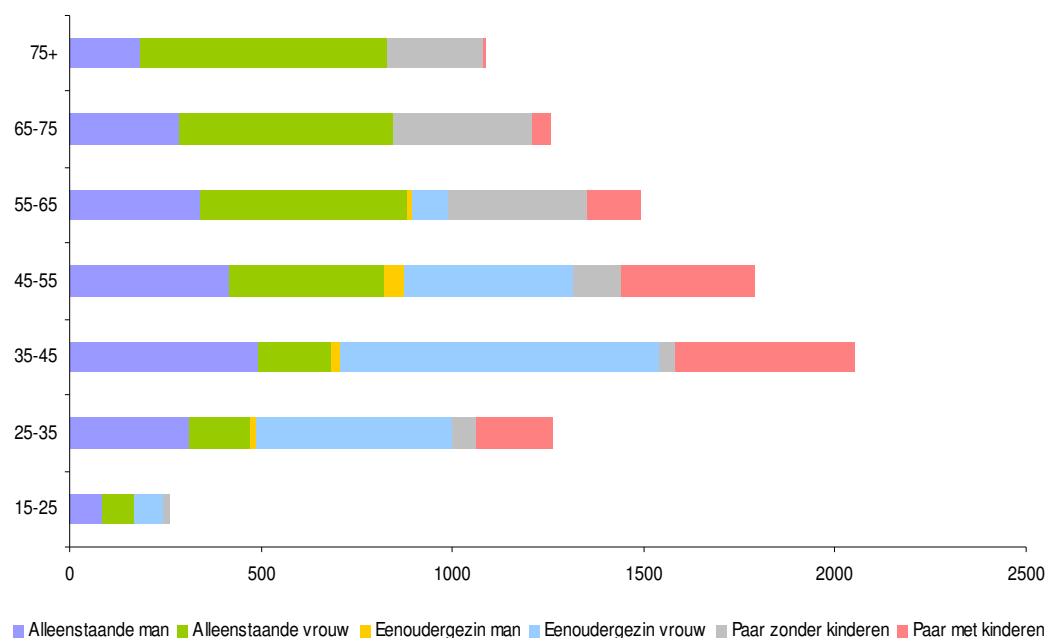
Figuur 1.6.2 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar leeftijd en bron van inkomsten (2007)

Bekijken we bronnen van inkomsten per geslacht, dan zien we het grootste aandeel vrouwen onder de bijstandsgerechtigden, maar ook onder de pensioengerechtigden en de werkenden. We zien een duidelijke oververtegenwoordiging van mannen onder de zelfstandigen met een laag inkomen en de uitkeringsgerechtigden met een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering.

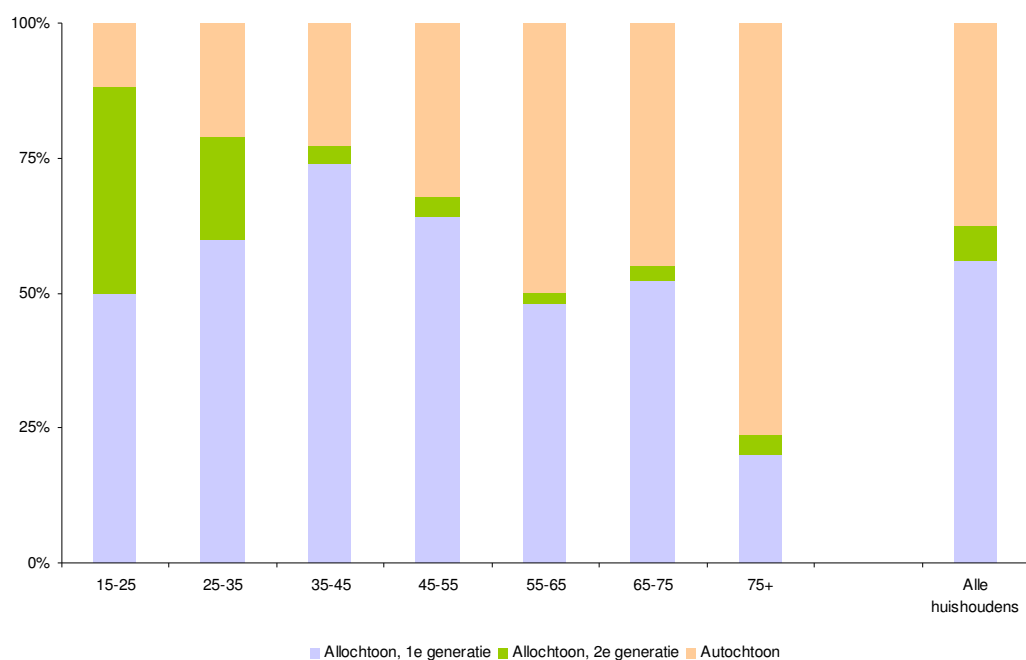
Eerder zagen we dat alleenstaanden het grootste aandeel uitmaken van de doelgroep van het armoedebeleid. In figuur 1.6.3 is duidelijk te zien dat het contingent alleenstaande vrouwen toeneemt vanaf de leeftijdscategorie van 55 jaar en ouder. Het aandeel alleenstaande mannen neemt juist af naarmate de leeftijd stijgt. In de leeftijdsklassen tussen de 25 en 55 jaar hebben alleenstaande vrouwen ook een belangrijk aandeel, maar dan hebben ze vaak één of meer kinderen.

Figuur 1.6.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar huishoudenstype en leeftijd (2007)

In de navolgende figuur is te zien dat eerste-generatie allochtonen het grootste aandeel vormen in de groep huishoudens met een laag inkomen. In de leeftijdsklasse van 35 tot 45 jaar neemt dit aandeel zelfs toe tot 75%. In vergelijking met de groep huishoudens met een laag inkomen in heel Rotterdam, is het aandeel tweede-generatie allochtonen duidelijk kleiner.

Figuur 1.6.4 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar herkomst en leeftijd (2007)

In de navolgende tabellen geven we een overzicht van het aantal huishoudens per leeftijdscategorie met een laag inkomen per CBS-buurt.

Tabel 1.6.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord, naar leeftijd per CBS-buurt

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
15-25	x	x	x	x	x	x	x	x	x
25-35	117	205	251	240	121	194	195	57	1.380
35-45	162	400	451	367	119	295	275	60	2.129
45-55	166	401	375	305	120	267	176	57	1.867
55-65	98	369	316	173	114	203	181	65	1.519
65-75	160	271	255	143	79	214	108	58	1.288
75+	99	327	99	112	93	173	152	43	1.098
Totaal	824	2.031	1.809	1.394	678	1.349	1.146	346	9.577

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

Vervolgens bieden we hetzelfde overzicht, maar nu gepercenteerd

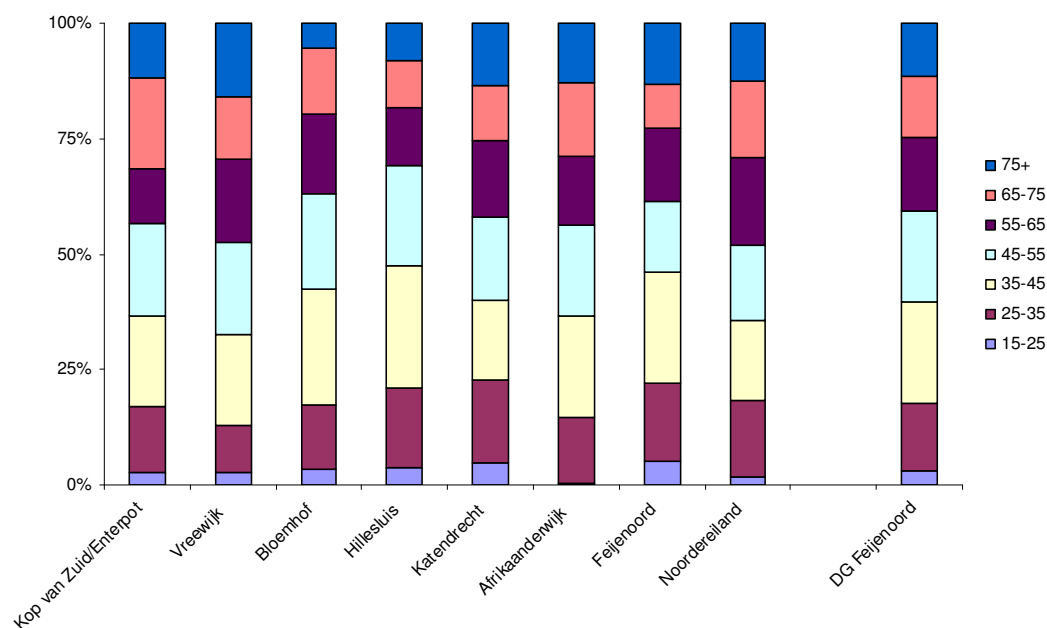
Tabel 1.6.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord naar leeftijd in procenten

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord	Rotterdam
15-25	3%	3%	3%	4%	5%	0%	5%	2%	3%	3%
25-35	14%	10%	14%	17%	18%	14%	17%	16%	14%	19%
35-45	20%	20%	25%	26%	18%	22%	24%	17%	22%	21%
45-55	20%	20%	21%	22%	18%	20%	15%	16%	19%	19%
55-65	12%	18%	17%	12%	17%	15%	16%	19%	16%	15%
65-75	19%	13%	14%	10%	12%	16%	9%	17%	13%	11%
75+	12%	16%	5%	8%	14%	13%	13%	12%	11%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
N=	824	2.031	1.809	1.394	678	1.349	1.146	346	9.577	64.180

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA. Percentages zijn soms gebaseerd op relatief kleinen aantallen; deze dienen als indicatief te worden beschouwd.

Hillesluis en Feijenoord zijn de buurten met de jongste populatie lage inkomens: rond de helft van de hoofden van de huishoudens met een laag inkomen is jonger dan 45 jaar. In Vreewijk, Katendrecht, Afrikaanderwijk en het Noordereiland is de lage inkomensgroep juist relatief oud. Eén en ander staat weergegeven in de onderstaande grafiek.

Figuur 1.6.5 Huishoudenstype van huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord per CBS-buurt (%)

1.7 Herkomst

In deze paragraaf wordt ingegaan op de herkomst van de gezinshoofden van de huishoudens in de doelgroep van het armoedebeleid. In de onderstaande tabel staat allereerste een overzicht van de herkomst van de gezinshoofden van de huishoudens met een inkomen tot 120% WML en de groep huishoudens met een inkomen daarboven.

Tabel 1.7.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML en met een inkomen daarboven, naar leeftijd, in aantallen en procenten

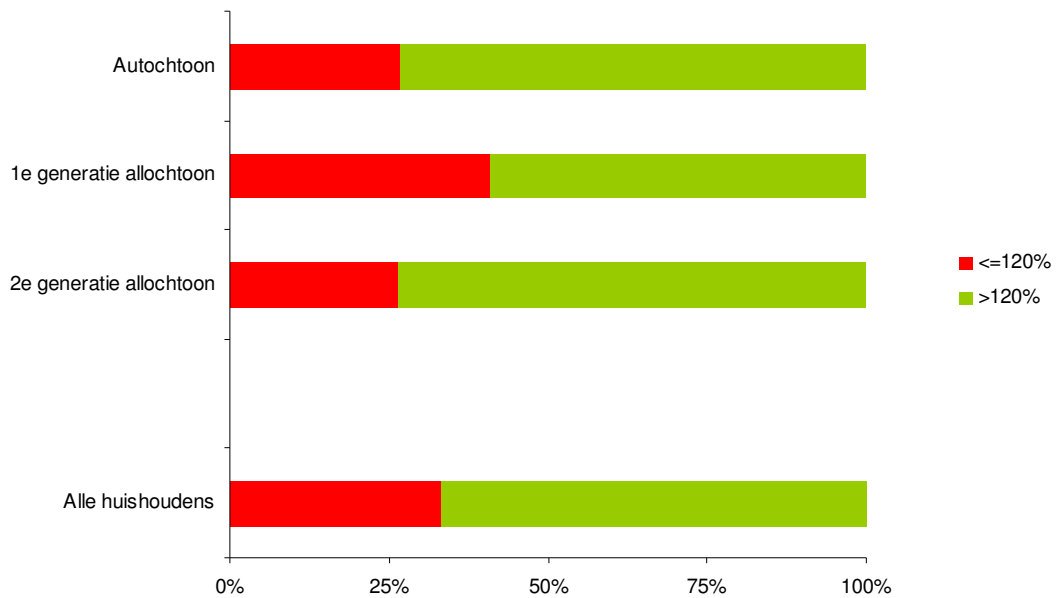
	<=120%		>120%		Totaal DG Feijenoord		Rotterdam
Autochtoon	3.590	37%	9.800	51%	13.390	46%	62%
1e generatie allochtoon	5.360	56%	7.780	40%	13.150	46%	30%
2e generatie allochtoon	630	7%	1.720	9%	2.350	8%	8%
Alle huishoudens	9.580	100%	19.300	100%	28.890	100%	100%

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA

- Een meerderheid van de gezinshoofden in de deelgemeente is allochtoon. Hiervan is het grootste deel van de eerste generatie. Vergeleken met de verdeling over heel Rotterdam, zien we in de deelgemeente Feijenoord een duidelijke oververtegenwoordiging van eerste-generatie allochtonen. Het aandeel tweede-generatie allochtonen is een afspiegeling van het stedelijke aandeel;
- De oververtegenwoordiging van de eerste-generatie allochtonen is nog groter in de groep huishoudens met een laag inkomen: meer dan de helft van de doelgroep van het armoedebeleid in de deelgemeente bestaat uit eerste-generatie allochtonen; tweede generatie allochtonen zijn zelfs licht ondergerepresenteerd ten opzichte van het deelgemeentelijke aandeel;
- De verhouding tussen autochtonen en allochtonen in de groep huishoudens met een bovenminimaal inkomen is fiftyfifty.

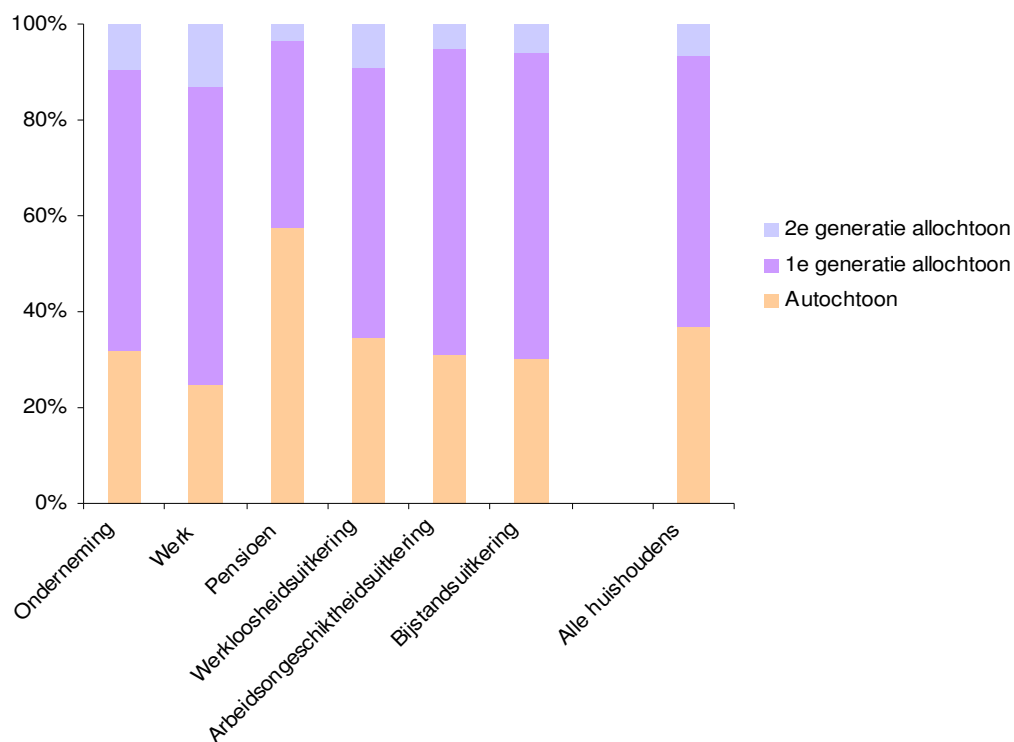
In de figuur op de volgende pagina is te zien dat precies een derde van de huishoudens in de deelgemeente Feijenoord een laag inkomen heeft. Onder de eerste-generatie allochtonen is het hoogste aandeel lage inkomens is te zien: ruim 40% van de gezinshoofden van de eerste generatie heeft een laag inkomen. Bij de autochtonen en tweede-generatie allochtonen bedraagt dit percentage 27%.

Figuur 1.7.1 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar herkomst (2007)

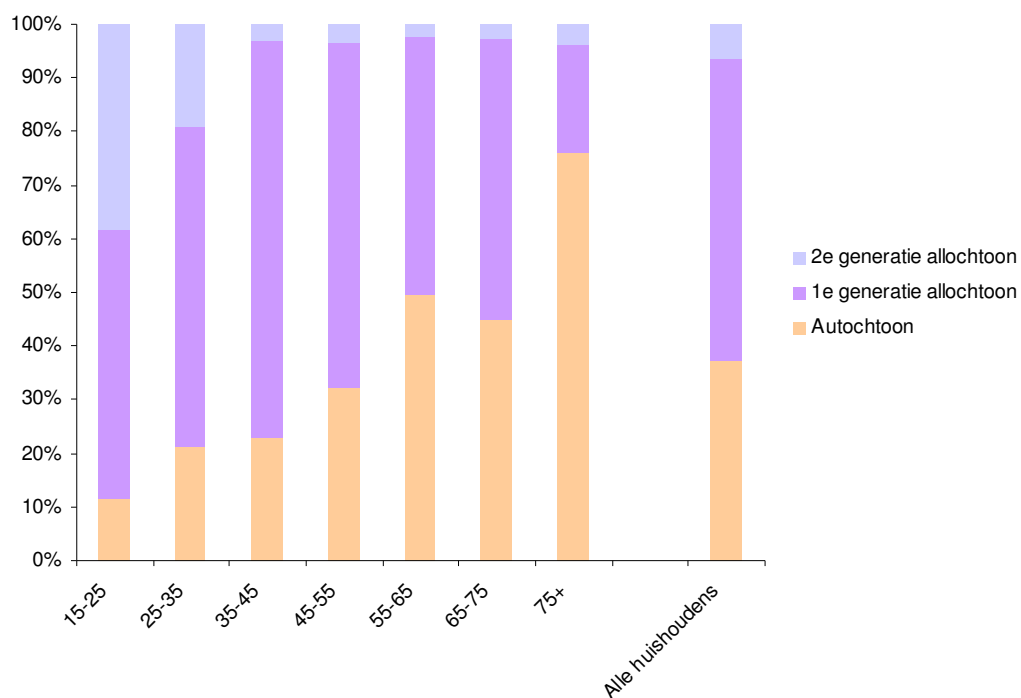
Bekijken we de herkomst van het gezinshoofd over de verschillende sociaaleconomische categorieën in figuur 1.7.2, dan zien we onder de gepensioneerden een oververtegenwoordiging van autochtonen: bijna 60% van hen is van Nederlandse herkomst. Onder de werkenden en zelfstandigen met een laag inkomen zien we juist een oververtegenwoordiging van allochtonen, met name van de eerste generatie. Datzelfde geldt voor de gezinshoofden met een bijstandsuitkering en een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Door het grote aandeel autochtonen onder de gepensioneerden is het aandeel allochtonen onder de actieve huishoudens met een laag inkomen groter dan dat van de autochtonen.

Figuur 1.7.2 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar herkomst en sociaaleconomische categorie (2007)

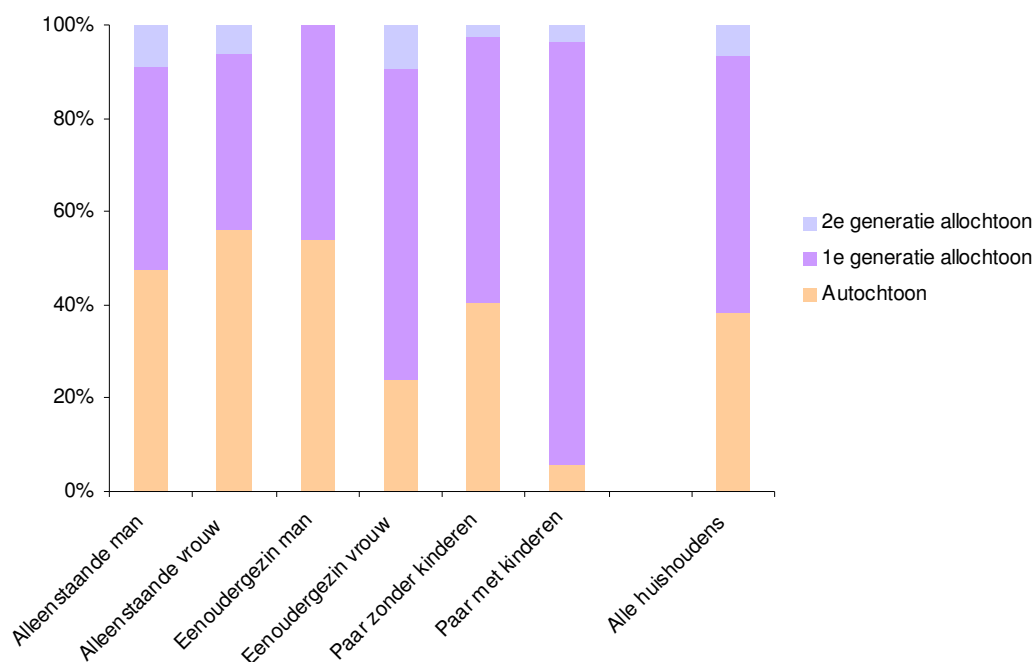
De verdeling over herkomst is sterk afhankelijk van de leeftijd van het gezinshoofd. In figuur 1.7.3 op de volgende pagina is te zien dat het aandeel autochtonen onder groep huishoudens met een laag inkomen toeneemt naarmate de leeftijd vordert. Vanaf 75 jaar zien we een duidelijke oververtegenwoordiging van autochtonen.

Figuur 1.7.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar herkomst en leeftijd (2007)

In de navolgende figuur is te zien dat de allochtonen van de eerste generatie sterk zijn vertegenwoordigd onder de eenoudergezinnen met een vrouwelijk gezinshoofd en de (echt)paren met kinderen. De autochtonen zijn in het bijzonder oververtegenwoordigd onder de alleenstaanden en de eenoudergezinnen met een man aan het hoofd.

Figuur 1.7.4 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML naar herkomst en huishoudentype (2007)

In de navolgende tabel staat een overzicht van het aantal huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeente naar herkomst.

Tabel 1.7.2 Aantal huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord, naar herkomst per CBS-buurt

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Autochtoon	260	1.330	590	340	280	320	290	190	3.600
1 ^e generatie allochtoon	530	610	1.160	910	320	970	740	130	5.370
2 ^e generatie allochtoon	x	90	x	140	80	x	120	x	630
Alle huishoudens	820	2.030	1.810	1.400	680	1.350	1.150	350	9.590

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA.

Vervolgens bieden we hetzelfde overzicht, maar nu gepercentageerd

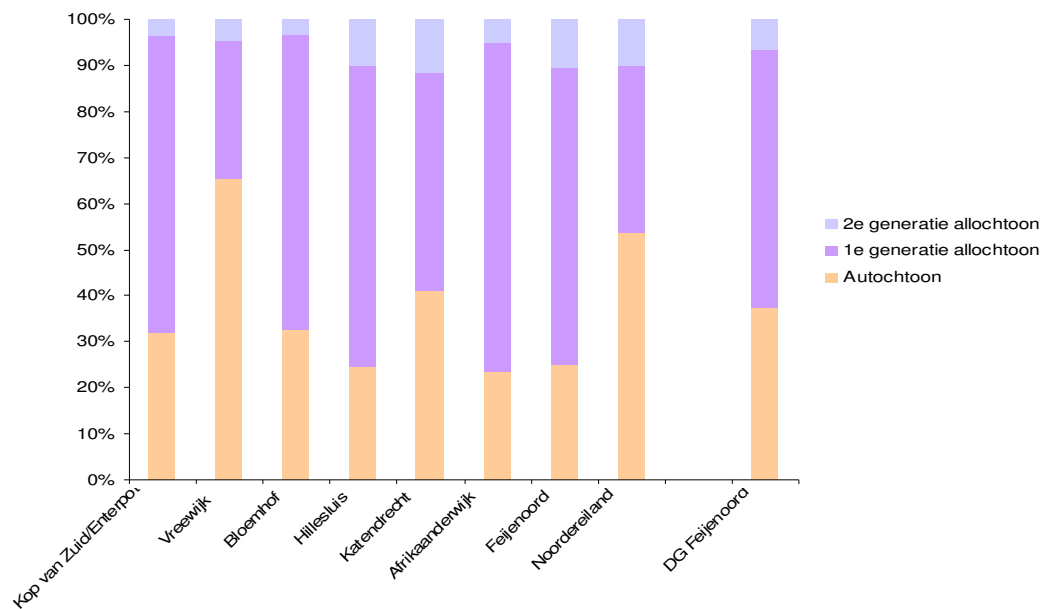
Tabel 1.7.3 Huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord per buurt naar herkomst in procenten

	Kop van Zuid/Enterpot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord	Rotterdam
Autochtoon	32%	65%	33%	25%	41%	23%	25%	53%	37%	48%
1 ^e generatie allochtoon	64%	30%	64%	66%	47%	71%	64%	36%	56%	45%
2 ^e generatie allochtoon	4%	5%	3%	10%	12%	5%	11%	10%	7%	7%
Alle huishoudens	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
N=	824	2.032	1.807	1.395	678	1.349	1.145	346	9.576	64.180

Bron: CBS, Regionaal Inkomensonderzoek 2007, bewerking COS/SWA. Percentages zijn soms gebaseerd op relatief kleine aantallen. Deze dienen als indicatief te worden beschouwd.

In vergelijking met heel Rotterdam heeft de deelgemeente een sterke oververtegenwoordiging van eerste-generatie allochtonen. Bekijken we dit per buurt, dan valt het hoge aandeel eerste-generatie allochtonen in de Afrikaanderwijk op, evenals in Hillesluis, Bloemhof, en op de Kop van Zuid. In Vreewijk, Katendrecht en op het Noordereiland is de populatie lage inkomens relatief vaak van Nederlandse origine; eerder zagen we dat we in deze buurten ook relatief veel ouderen met een laag inkomen wonen. In Hillesluis, op Katendrecht en in Feijenoord vinden we een relatief groot aandeel tweede-generatie allochtonen. Tenslotte zien we dat het aandeel autochtonen in Hillesluis, Afrikaanderwijk en Feijenoord een kwart of minder bedraagt. In de navolgende grafiek is de verdeling nogmaals weergegeven.

Figuur 1.7.5 Huishoudentype van huishoudens met een inkomen tot 120% WML in de deelgemeente Feijenoord per CBS-buurt (%)

1.8 Werkloosheid

De deelgemeente Feijenoord kent het hoogste aandeel werklozen van alle deelgemeenten in Rotterdam. In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal werklozen die op 1 januari 2011 langer dan een jaar op zoek waren naar werk in de verschillende deelgemeenten.

Tabel 1.8.1 Aantal langer dan een jaar niet-werkende werkzoekenden per deelgemeente in aantallen en procenten (1 januari 2011)

	Aantal	Procent
Feijenoord	3.029	6,3
Charlois	2.543	5,8
Delfshaven	2.832	5,3
Kralingen-Crooswijk	1.699	4,7
IJsselmonde	1.458	3,9
Noord	1.450	3,8
Stadscentrum	784	3,2
Overschie	346	3,2
Prins Alexander	1.738	2,9
Hoogvliet	643	2,9
Hillegersberg-Schiebroek	616	2,3
Hoek van Holland	113	1,8
Pernis	45	1,4
Onbekend	273	
Gemeente Rotterdam	17.575	4,2

Bron: COS/Buurtinformatie (BIRD)

De hoogste werkloosheid vinden we in de Afrikaanderwijk en Feijenoord. In de onderstaande tabel staat hiervan een overzicht.

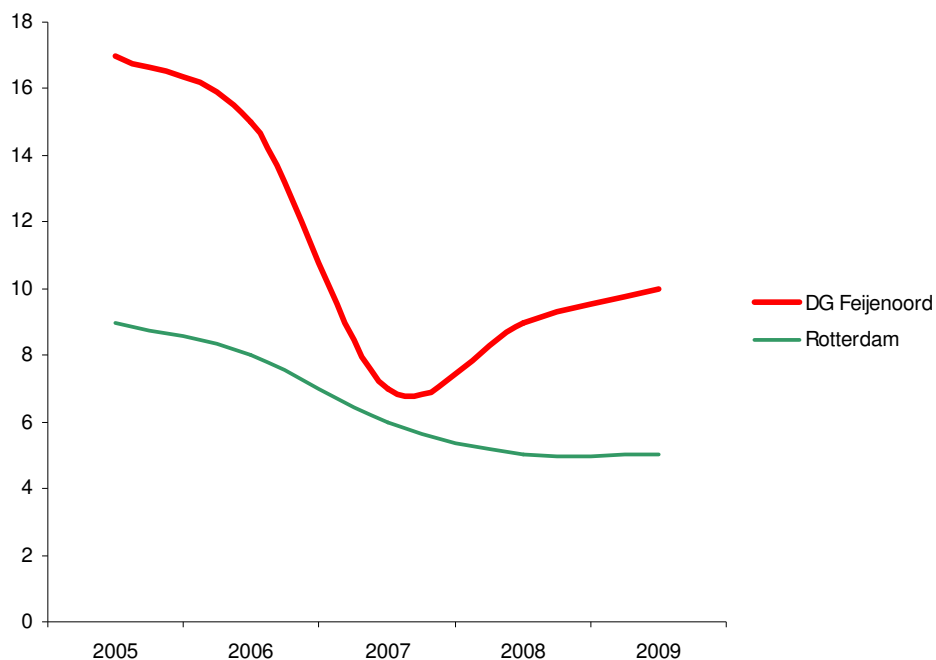
Tabel 1.8.2 Aantal langer dan een jaar niet-werkende werkzoekenden per buurt in de deelgemeente Feijenoord in aantallen en procenten (1 januari 2011)

	Aantal	Procent
Afrikaanderwijk	529	8,4
Feijenoord	395	8
Bloemhof	642	6,5
Hillesluis	489	6,4
Vreewijk	493	5,4
Katendrecht	146	5,4
Noordereiland	107	4,4
Kop van Zuid-Entrepot	228	4,1
DG Feijenoord	3.029	6,3

Bron: COS/Buurtinformatie (BIRD)

Een andere manier om werkloosheid te definiëren is de zogenaamde 'geregistreerde werkloosheid': het aantal personen binnen de beroepsbevolking dat is geregistreerd bij het CWI en op zoek is naar werk voor twaalf uur of meer. Dit aandeel bedroeg in 2005 bijna het dubbele van het Rotterdamse gemiddelde. In de periode 2005-2007 daalde het cijfer sterk in de richting van het stedelijk gemiddelde, om daarna weer relatief sterk te stijgen. De ontwikkeling suggereert dat de beroepsbevolking in de deelgemeente veel kwetsbaarder is voor conjunctuurschommelingen dan gemiddeld. In de onderstaande grafiek staat deze ontwikkeling verbeeld. Overigens bleef de netto participatiegraad in de deelgemeente Feijenoord (het aandeel van de beroepsbevolking dat werkzaam is) in deze jaren relatief stabiel op rond de helft van de beroepsbevolking. Het stedelijke gemiddelde ligt tien procentpunt hoger rond de 60%.

Figuur 1.8.1 Geregistreerde werkloosheid in procenten van de beroepsbevolking in de deelgemeente Feijenoord en heel Rotterdam (2005-2009)

1.9 Schuldhulpverlening

Als indicator voor de schuldproblematiek nemen we het aantal geregistreerde aanmeldingen bij de Kredietbank Rotterdam (KBR) in de periode augustus 2009-augustus 2010, zoals opgenomen in GeWIS. Over deze hele periode kwamen bij de Kredietbank Rotterdam ruim 6.000 aanmeldingen voor schuldhulpverlening binnen. In 15% van de gevallen ging het om een aanmelding van een inwoner van de deelgemeente Feijenoord. In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal aanmeldingen per deelgemeente.

Tabel 1.9.1 Aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening in Rotterdam per deelgemeente (augustus 2009-augustus 2010)

	Aantal aanmeldingen	Procent
Delfshaven	936	16%
Charlois	882	15%
Feijenoord	877	15%
IJsselmonde	721	12%
Prins Alexander	687	11%
Noord	468	8%
Kralingen-Crooswijk	450	7%
Hoogvliet	272	5%
Hillegersberg/Schiebroek	236	4%
Stadscentrum	268	4%
Overschie	137	2%
Hoek van Holland	41	1%
Pernis	28	0%
Gemeente Rotterdam	6.004	100%

Bron: GeWis Rotterdam

Van de 877 aanmeldingen in de deelgemeente Feijenoord was ruim een kwart afkomstig uit Bloemhof. In de navolgende tabel staat een overzicht per buurt.

Tabel 1.9.2 Aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening in de deelgemeente Feijenoord per buurt (augustus 2009-augustus 2010)

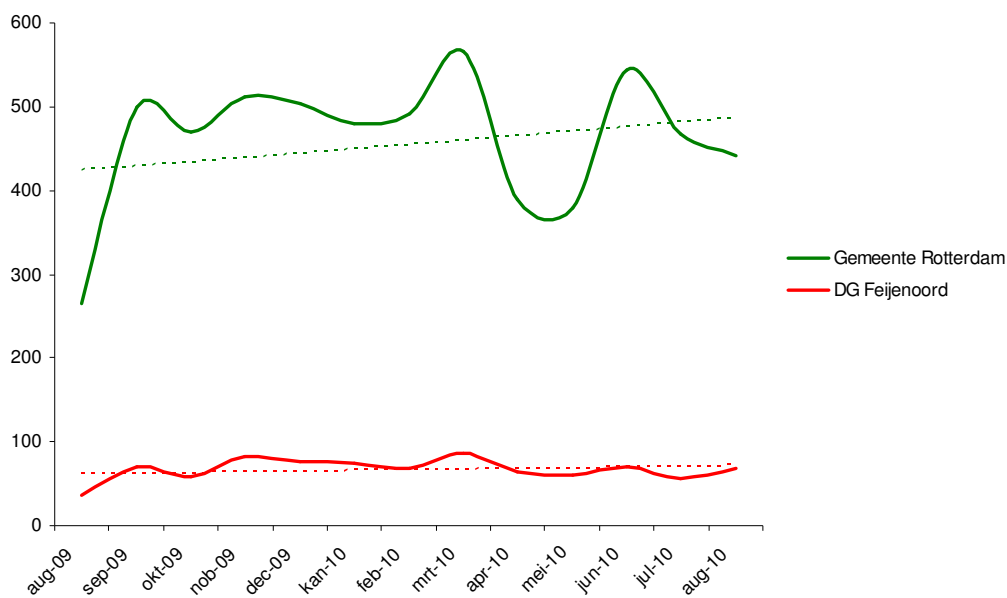
	Aantal aanmeldingen	Procent
Bloemhof	243	28%
Vreewijk	141	16%
Hillesluis	134	15%
Afrikaanderwijk	123	14%
Feijenoord	83	9%
Kop van Zuid-Entrepot	66	8%
Katendrecht	57	6%
Noordereiland	30	3%
DG Feijenoord	877	100%

Bron: GeWis Rotterdam

Omdat bij de aanmeldingen geen onderscheid kan worden gemaakt tussen huishoudens met een laag inkomen en huishoudens met een inkomen daarboven, kunnen we geen gebruikspercentage voor de doelgroep van het armoedebeleid berekenen.

In de onderstaande grafiek staat het aantal aanmeldingen bij KBR in de deelgemeente Feijenoord en in heel Rotterdam over de periode augustus 2009-augustus 2010. Aan de gestippelde trendlijn is te zien dat in heel Rotterdam het aantal aanmeldingen over deze periode licht stijgende was. De ontwikkeling in de deelgemeente Feijenoord volgt de stedelijke trend: in elke maand heeft Feijenoord rond de 15% van het totaal aantal aanmeldingen in Rotterdam.

Figuur 1.8.1 Aantal aanmeldingen schuldhulpverlening in de periode augustus 2009-augustus 2010 in Rotterdam en in de deelgemeente Feijenoord

1.10 Bijstandsgerechtigden

In deze paragraaf wordt dieper ingegaan op de ontvangers van een WWB of WIJ-uitkering in de deelgemeente Feijenoord. De analyse is gemaakt op basis van bestandsgegevens van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het aantal huishoudens met een WWB-uitkering ligt hoger dan de eerder gepresenteerde CBS-cijfers, omdat het CBS het inkomen dat gedurende het betreffende jaar het langst wordt genoten als inkomstenbron registreert. Een werkende die in de tweede helft van het jaar in de bijstand terecht komt, wordt dus als werkende geregistreerd. De bestandscijfers van SoZaWe zijn gebaseerd op één peildatum, namelijk 1 januari 2011.

Op die datum ontvingen 6.458 huishoudens in de deelgemeente Feijenoord een WWB-uitkering. Nog eens 722 huishoudens stonden in het bestand geregistreerd in het kader van de Wet Investerings Jongeren (WIJ). In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal uitkeringen per buurt.

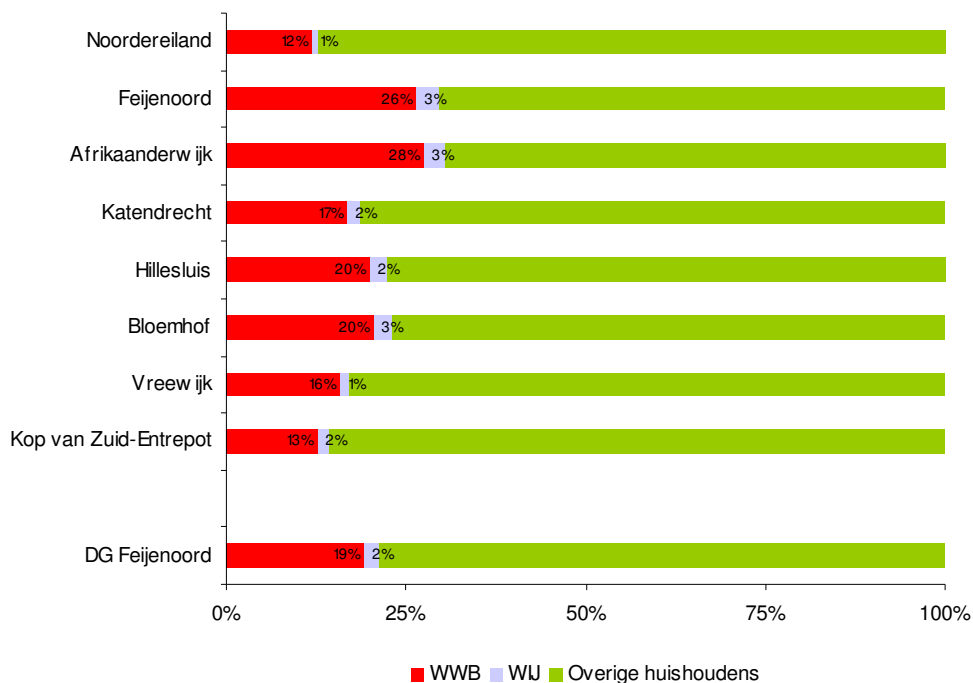
Tabel 1.10.1 Aantal huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering per buurt in de deelgemeente Feijenoord

	Kop van Zuid- Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	Totaal
WWB	489	1.148	1.325	961	321	1.111	878	225	6.458
WIJ	59	99	171	118	33	120	104	18	722
Totaal	548	1.247	1.496	1.079	354	1.231	982	243	7.180

Bron: SoZaWe Rotterdam

In absolute aantallen treffen we de meeste huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering in Bloemhof aan. Relateren we het aantal echter aan het totaal aantal huishoudens, dan zien we dat in Feijenoord en de Afrikaanderwijk het percentage bijstandsgerechtigden veruit het hoogst ligt: respectievelijk 26% en 28% van alle huishoudens in deze buurten hebben een WWB-uitkering, en nog eens 3% een uitkering krachtens de WIJ. De bijstandsdichtheid per buurt staat weergegeven in de navolgende figuur.

Figuur 1.10.1 Aandeel huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering per buurt in de deelgemeente Feijenoord (1 januari 2011)

In het afgelopen jaar is het aantal bijstandsgerechtigden na een jarenlange daling weer gestegen. De stijging in de deelgemeente bedroeg het afgelopen jaar 8%; dat ligt op het stedelijke gemiddelde. Het aantal uitkeringen nam het meest toe in de buurten Feijenoord, Noordereiland en Afrikaanderwijk. In de navolgende tabel staat een overzicht.

Tabel 1.10.2 Aantal huishoudens met een WWB-uitkering per buurt in de deelgemeente Feijenoord in de periode 2005-2011 op 1 januari van elk jaar *)

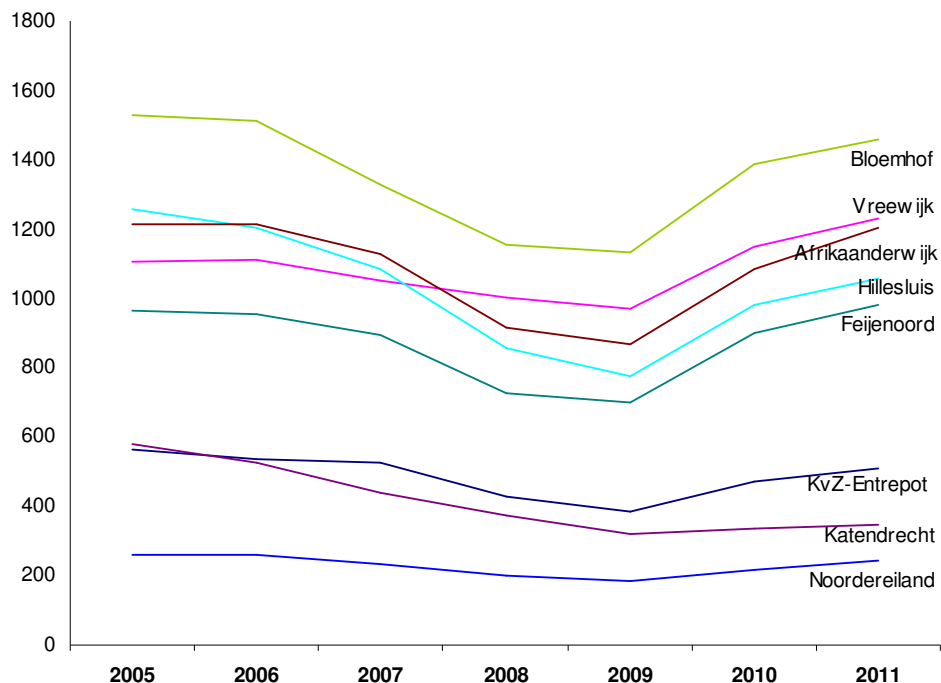
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	% 2010- 2011
Kop van Zuid-Entrepot	563	538	527	426	386	472	512	+8%
Vreewijk	1.105	1.111	1.053	1.001	969	1.149	1.229	+7%
Bloemhof	1.531	1.513	1.331	1.154	1.133	1.386	1.459	+5%
Hillesluis	1.259	1.206	1.086	855	778	982	1.059	+8%
Katendrecht	579	525	440	373	321	334	347	+4%
Afrikaanderwijk	1.217	1.217	1.128	917	870	1.083	1.204	+11%
Feijenoord	966	953	895	729	702	898	980	+9%
Noordereiland	259	259	235	202	183	219	243	+11%
DG Feijenoord	7.479	7.322	6.695	5.657	5.342	6.523	7.033	+8%
Rotterdam	41.680	40.645	37.336	31.174	29.111	34.024	36.653	+8%

Bron: BIRD/COS Rotterdam

*) Het aantal bijstandsgerechtigden over 2011 wijkt enigszins af van het eerder gepresenteerde getal; de in de tabel opgenomen cijfers zijn afkomstig van BIRD/COS Rotterdam. In de jaren 2010 en 2011 zijn de WIJ-gerechtigden ook opgenomen

In de navolgende grafiek staat de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden sinds 2005 nogmaals verbeeld. Duidelijk is te zien dat de buurten Bloemhof, Vreewijk, Afrikaanderwijk, Hillesluis en Feijenoord een zelfde soort ontwikkeling kennen als het gaat om het aantal bijstandsuitkeringen. Na een daling in de periode 2005-2009 is er vanaf 2009 weer een stijging te zien. Die stijging is het scherpst in de periode 2009-2010, om daarna weer enigszins af te zwakken. De ontwikkeling verloopt op de Kop van Zuid, Katendrecht en het Noordereiland veel geleidelijker. Met name Katendrecht onttrekt zich enigszins aan de trend: hier blijft het aantal uitkeringen vanaf 2009 redelijk stabiel.

Figuur 1.10.2 Ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden in de deelgemeente Feijenoord per buurt (2005-2010)

1.10.1 Uitkeringsduur

Als we kijken naar de uitkeringsduur, dan valt op dat het bestand voor een belangrijk deel bestaat uit enerzijds een groot deel kortdurend uitkeringsgerechtigden, anderzijds een groot deel langdurig uitkeringsgerechtigden. Dit is overigens een gemeentebreed en ook landelijk verschijnsel. Het aantal uitkeringsgerechtigden naar duur van de uitkering staat weergegeven in de navolgende tabel.

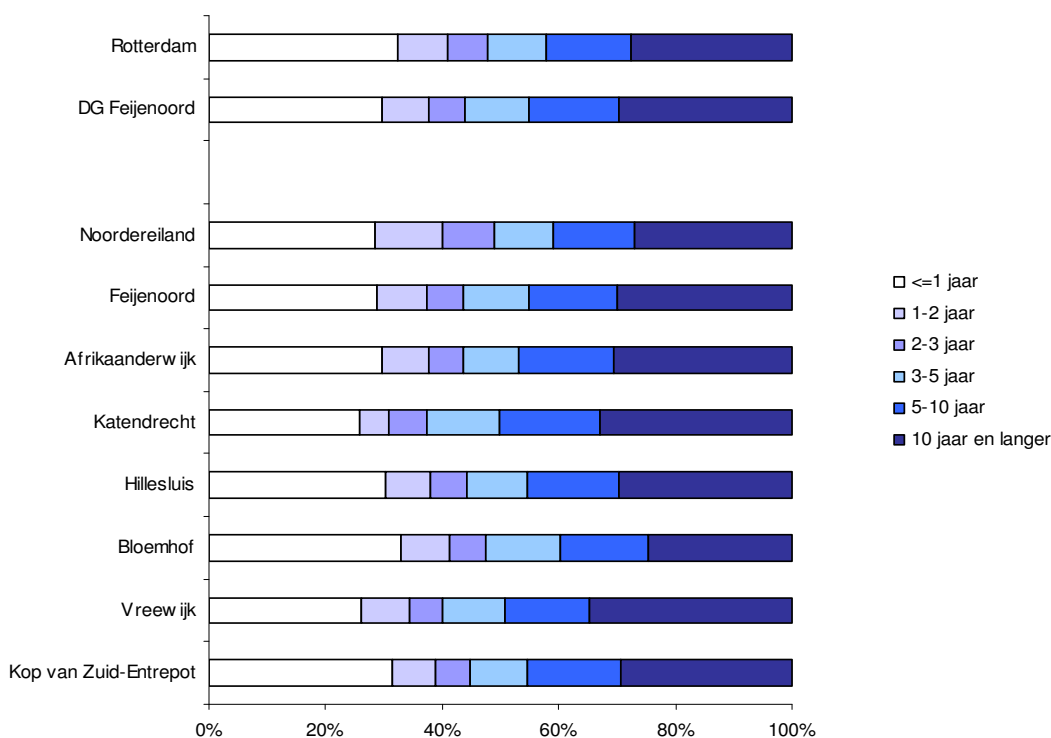
Tabel 1.10.3 Aantal huishoudens met een WWB-uitkering per buurt in de deelgemeente Feijenoord naar duur van de uitkering in jaren (1 januari 2011).

	Kop van Zuid-Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
<=1 jaar	154	300	435	292	83	330	253	64	1911
1-2 jaar	36	96	112	72	16	88	75	26	521
2-3 jaar	28	64	84	62	21	66	56	20	401
3-5 jaar	49	124	167	99	40	107	98	23	707
5-10 jaar	78	167	200	151	55	180	133	31	995
10 jaar en langer	143	397	327	285	106	340	263	61	1922
Totaal	488	1.148	1.325	961	321	1.111	878	225	6.457

Bron: SoZaWe Rotterdam

De procentuele verdeling staat weergegeven in de onderstaande grafiek. Daarin is allereerst te zien dat het aandeel langdurig bijstandsgerechtigden in de deelgemeente wat groter is dan in heel Rotterdam. Het aandeel langdurig bijstandsgerechtigden is verreweg het grootst in Vreewijk en Katendrecht, maar dit zijn ook de 'oudste' buurten als het om de leeftijd van de inwoners gaat. Relatief veel kortdurend bijstandsgerechtigden treffen we aan in Bloemhof en op de Kop van Zuid.

Figuur 1.10.3 Huishoudens met een WWB per buurt in de deelgemeente Feijenoord naar uitkeringsduur in jaren (1 januari 2011)

1.10.2 Leeftijd

Sinds 1 juli 2010 worden personen tot 27 jaar niet meer toegelaten tot de bijstand. Zij krijgen in het kader van de WIJ een leer-werk aanbod, en eventueel een aanvullende uitkering. Veruit de meeste personen met een WWB-uitkering zijn dus ouder dan 27 jaar. Ouderen die een aanvulling op hun pensioen ontvangen in het kader van de WWB vallen sinds 2006 onder de verantwoordelijkheid van de Sociale Verzekeringsbank, en worden dus niet meer door SoZaWe geregistreerd. Ook 65-plussers treffen we daarom (bijna) niet meer aan in de gegevens van SoZaWe. In de onderstaande tabel staat de leeftijdsverdeling van de WWB-gerechtigden, uitgewerkt per buurt.

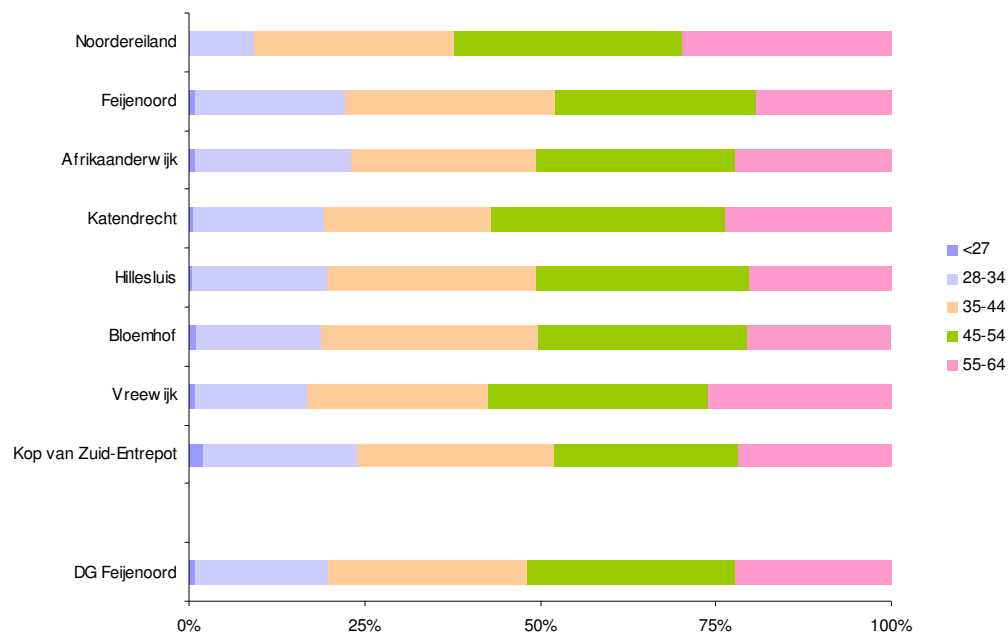
Tabel 1.10.4 Huishoudens met een WWB-uitkering naar leeftijd per buurt in de deelgemeente Feijenoord

	Kop van Zuid- Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	Totaal
<27	10	11	13	5	2	9	8	0	58
28-34	107	181	237	183	60	247	188	21	1.224
35-44	138	297	407	286	76	294	260	64	1.822
45-54	127	358	394	290	107	315	252	73	1.916
55-64	107	300	273	195	76	246	169	67	1.433
65+	0	1	1	2	0	0	1	0	5
Totaal	489	1.148	1.325	961	321	1.111	878	225	6.458

Bron: SoZaWe Rotterdam

In de navolgende grafiek staat de percentuele verdeling per buurt weergegeven. Daarin wordt duidelijk dat in vergelijking met de verdeling over de hele deelgemeente Feijenoord, de Afrikaanderwijk en de Kop van Zuid de jongste bijstandspopulatie hebben. Op het Noordereiland en Katendrecht en in Vreewijk is de groep bijstandsgerechtigden juist relatief oud.

Figuur 1.10.4 Huishoudens met een WWB-uitkering naar leeftijd per buurt in de deelgemeente Feijenoord (1 januari 2011)

1.10.3 Geslacht

In deze paragraaf gaan we verder in op de sekseverdeling van de huishoudens met een WWB-uitkering. In de onderstaande tabel staat het aantal huishoudens met een WWB-uitkering uitgewerkt naar het geslacht van het gezinshoofd.

Tabel 1.10.5 Huishoudens met een WWB-uitkering naar geslacht per buurt in de deelgemeente Feijenoord

	KvZ-Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Man	171	427	627	396	135	496	352	120	2.724
Vrouw	318	721	698	565	186	615	526	105	3.734
Totaal	489	1.148	1.325	961	321	1.111	878	225	6.458

Bron: SoZaWe Rotterdam

In de laatste kolom van de onderstaande tabel is te zien dat de bijstandspopulatie in de deelgemeente voor rond de 40% uit mannen en rond de 60% uit vrouwen bestaat. Op de Kop van Zuid en in Vreewijk zien we meer vrouwen dan gemiddeld, terwijl in Bloemhof, de Afrikaanderwijk en op het Noordereiland de populatie verhoudingsgewijs vaker uit mannen bestaat.

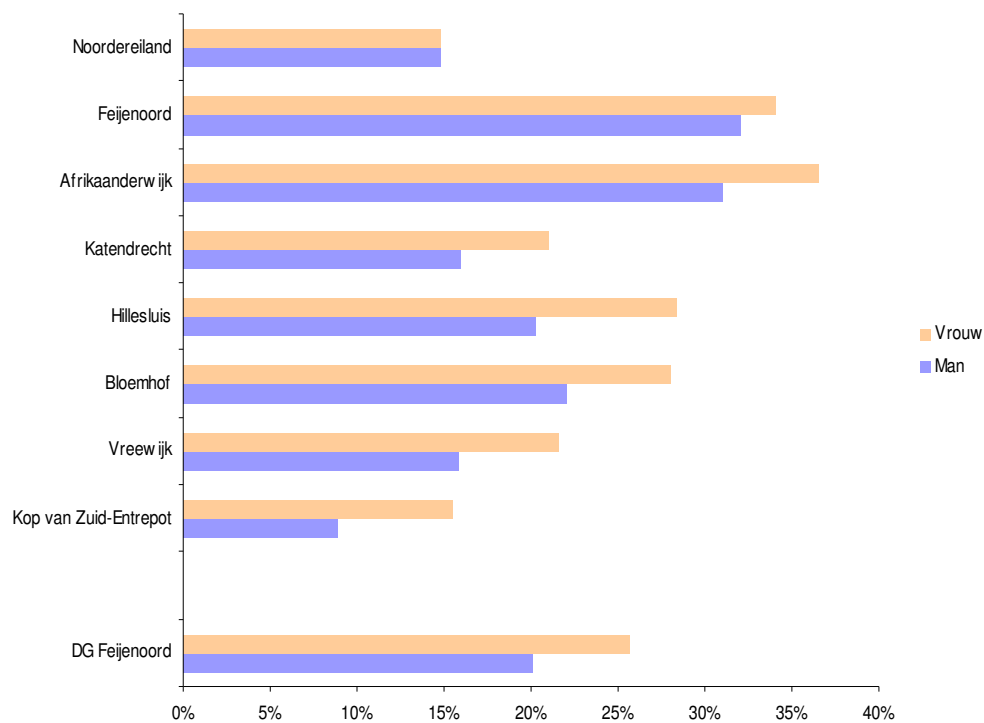
Tabel 1.10.6 Huishoudens met een WWB-uitkering naar geslacht per buurt in de deelgemeente Feijenoord (in procenten)

	KvZ-Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Man	35%	37%	47%	41%	42%	45%	40%	53%	42%
Vrouw	65%	63%	53%	59%	58%	55%	60%	47%	58%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: SoZaWe Rotterdam

Vrouwen hebben duidelijk vaker een bijstandsuitkering dan mannen. Als we het aantal bijstandsgerechtigden afzetten tegen alle inwoners in de leeftijd van 27 tot 64 jaar en deze indelen naar geslacht, ontstaat het overzicht in grafiek 1.10.2. Op de eerste plaats is in de grafiek te zien dat de inwoners van de Afrikaanderwijk en Feijenoord veel vaker een bijstandsuitkering hebben dan de inwoners van de andere buurten: in deze buurten heeft rond een derde van de inwoners in de leeftijd van 27 tot 65 jaar een bijstandsuitkering. Van alle vrouwen in die leeftijdscategorie in de Afrikaanderwijk heeft zelfs 37% een dergelijke uitkering.

Figuur 1.10.5 Aandeel bijstandsgerechtigden ten opzichte van het totaal aantal inwoners in de leeftijd van 27 tot 65 jaar, per buurt naar geslacht

1.10.4 Huishoudenstype

Zoals we eerder zagen bestaat de bijstandspopulatie voor het grootste deel uit alleenstaanden, al dan niet met kinderen. In de onderstaande tabel staat het aantal bijstandsgerechtigde huishoudens onderverdeeld naar huishoudenstype.

Tabel 1.10.7 Aantal huishoudens met een WWB-uitkering naar huishoudenstype per buurt in de deelgemeente Feijenoord

	Kop van Zuid- Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Alleenstaand	196	610	618	386	146	457	338	126	2.877
Eenoudergezin	169	336	296	253	98	254	268	40	1.714
Paar zonder kinderen	42	117	130	82	31	122	68	23	615
Paar met kinderen	82	85	281	240	46	278	204	36	1.252
Totaal	489	1.148	1.325	961	321	1.111	878	225	6.458

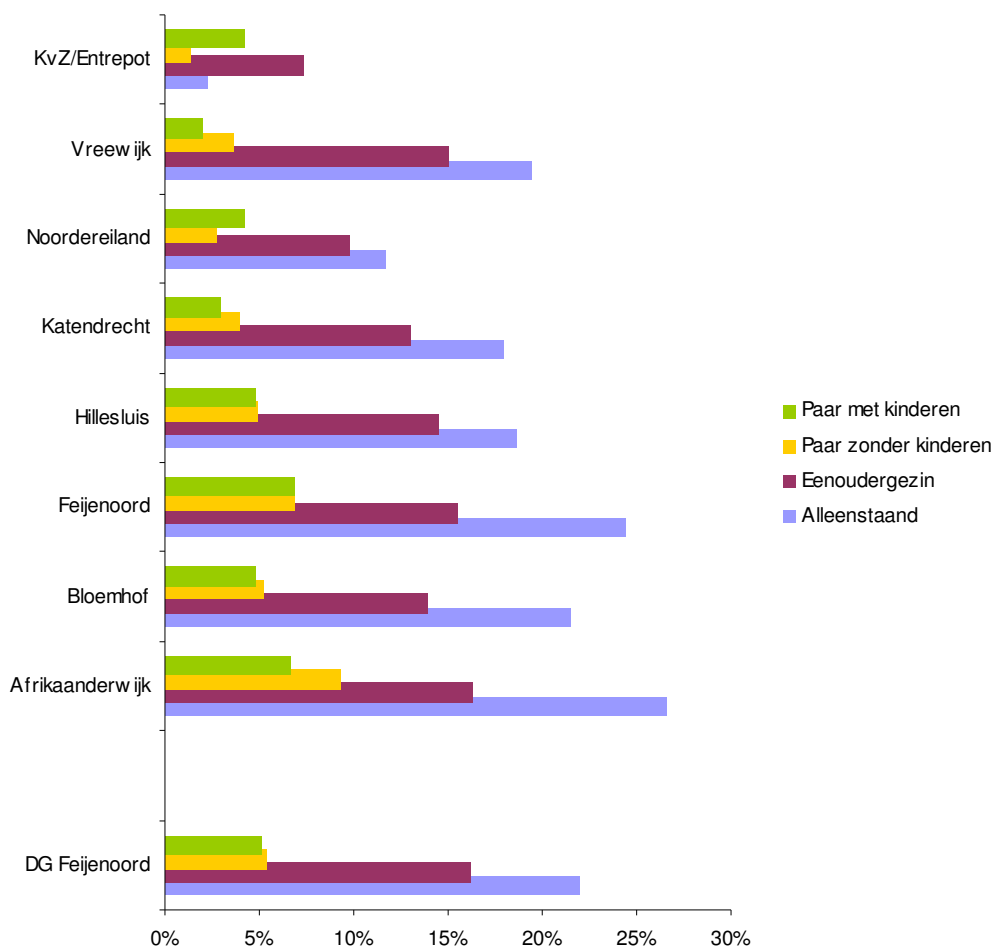
Vervolgens staat in de onderstaande tabel de percentuele verdeling. In de laatste kolom is te zien dat 45% van de bijstandsgerechtigden alleenstaand is, en ruim een kwart alleenstaand ouder. Door de aanwezigheid van veel ouderen in de buurt zijn er meer dan gemiddeld alleenstaanden in Vreewijk en op het Noordereiland te vinden. Op Katendrecht en in Feijenoord, maar vooral op de Kop van Zuid vinden we verhoudingsgewijs veel eenoudergezinnen. In Hillesluis, de Afrikaanderwijk en in Feijenoord treffen we juist relatief veel gezinnen met kinderen aan.

Tabel 1.10.8 Huishoudens met een WWB-uitkering naar huishoudenstype per buurt in de deelgemeente Feijenoord (in procenten)

	Kop van Zuid- Entrepot	Vreewijk	Bloemhof	Hillesluis	Katendrecht	Afrikaanderwijk	Feijenoord	Noordereiland	DG Feijenoord
Alleenstaand	40%	53%	47%	40%	45%	41%	38%	56%	45%
Eenoudergezin	35%	29%	22%	26%	31%	23%	31%	18%	27%
Paar zonder kinderen	9%	10%	10%	9%	10%	11%	8%	10%	10%
Paar met kinderen	17%	7%	21%	25%	14%	25%	23%	16%	19%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Tenslotte is in de navolgende grafiek weergegeven welk percentage van alle huishoudens van een bepaald type in de buurten van de deelgemeente bijstandsgerechtigd is. Daaruit wordt nog eens duidelijk dat alleenstaanden veruit de grootste kans hebben om tot de bijstandsgerechtigden te behoren. In Feijenoord en de Afrikaanderwijk is rond een kwart van alle alleenstaanden in de buurt bijstandsgerechtigd, en rond de 15% van alle eenoudergezinnen. Hierbij moet worden aangetekend dat ook de 65-plus huishoudens bij het totale aantal huishoudens zijn geteld. Zou dit niet het geval zijn, dan zou het bijstandspercentage onder met name de alleenstaanden nog hoger uitvallen.

Figuur 1.10.6 Aandeel bijstandsgerechtigden ten opzichte van het totaal aantal huishoudens in de deelgemeente Feijenoord, per buurt naar huishoudenstype

1.10.5 Bijstandsgerechtigden per subbuurt

In deze paragraaf geven we een analyse van de bijstandspopulatie op subbuurniveau. De acht buurten waarin de deelgemeente Feijenoord is ingedeeld, kunnen nog eens worden ingedeeld in een aantal subbuurten, die worden aangeduid met een nummer. Een kaart van de indeling in (sub)buurten is opgenomen in de bijlage, alsmede een tabel van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering per subbuurt. In de bijlage staat tevens een analyse van de bijstandspopulatie per subbuurt over de kenmerken huishoudenstype, geslacht, leeftijd en geboorteland.

Op de volgende twee pagina's geven we een grafisch overzicht van het aantal bijstandsgerechtigden en WIJ-uitkeringen per buurt en subbuurt, en van de bijstandsdichtheid per buurt en subbuurt.

Uit de grafieken kunnen we het volgende concluderen:

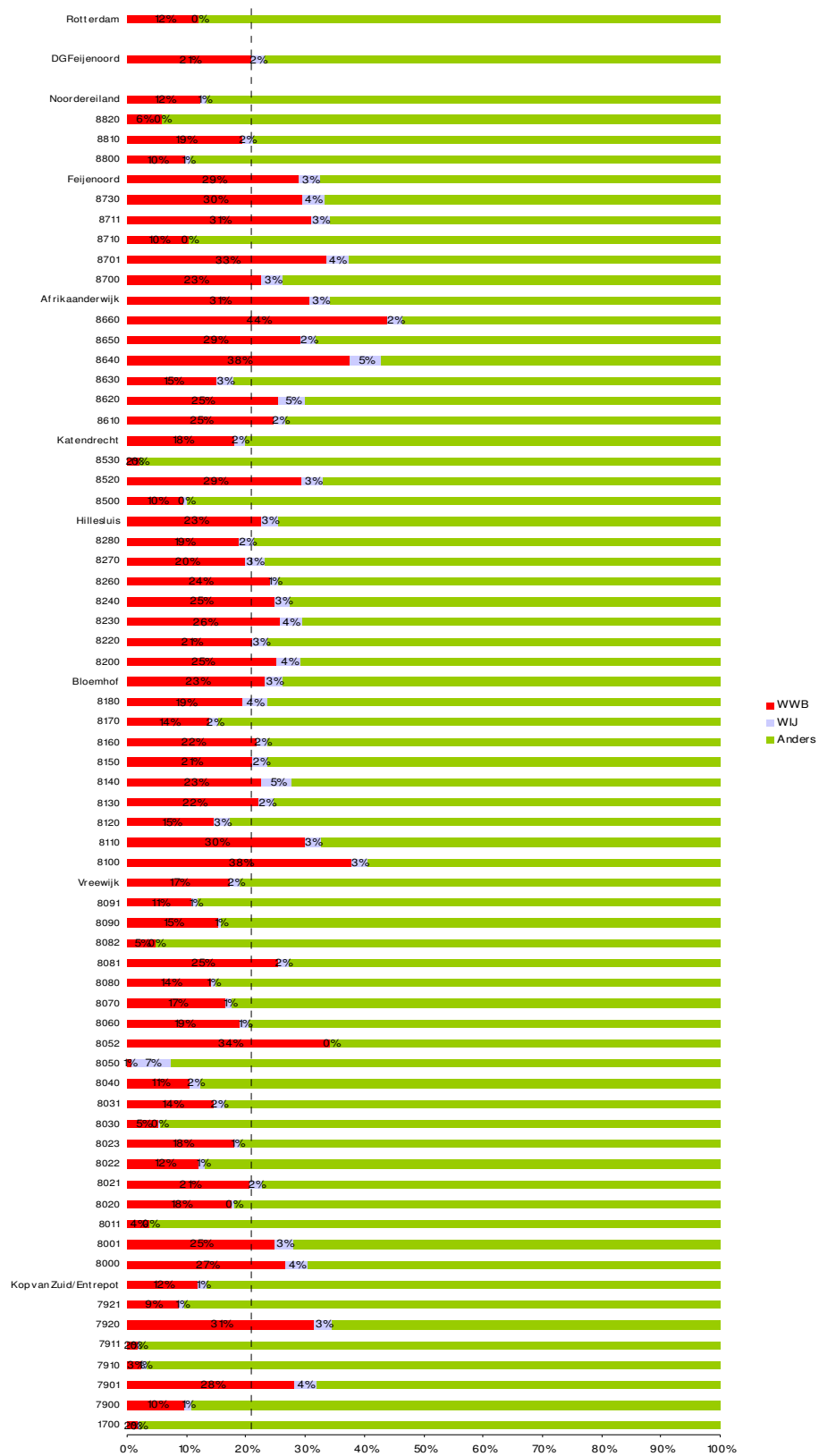
- De meeste huishoudens met een WWB-uitkering zijn te vinden in Bloemhof, Vreewijk en Afrikaanderwijk;
- Veruit de grootste bijstandsdichtheid (het percentage bijstandshuishoudens van alle huishoudens in de wijk) vinden we in de Afrikaanderwijk en Feijenoord: respectievelijk 31% en 29% van het totaal aantal huishoudens in deze wijken leeft van een bijstandsuitkering;
- Op subbuurniveau vinden we de grootste bijstandsdichtheid in buurt 8660 (Afrikaanderwijk): 44% van alle huishoudens heeft hier een bijstandsuitkering. Relatief hoge concentraties vinden we ook in buurten 8640 (38%), 8100 (38%), 8052 (34%), 8701 (33%), 8711 (31%) en 8730 (30%). Ter vergelijking: de gemiddelde bijstandsdichtheid in de deelgemeente bedraagt 21%, en over de hele stad 12%.

Figuur 1.10.7 Aantal huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering per subbuurt in de deelgemeente Feijenoord (1 januari 2011)

Figuur 1.10.8

Percentage huishoudens met een WWB- of WIJ-uitkering per subbuurt in de deelgemeente Feijenoord (1 januari 2011)

Deel 2

**Gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen door huishoudens
met een laag inkomen in de deelgemeente Feijenoord**

2.1 Inleiding

In dit tweede deel van de monitor Lage Inkomens worden een beeld gegeven van de mate waarin verschillende inkomensondersteunende voorzieningen in het kader van het gemeentelijke armoedebelaid door de doelgroep worden benut. Het gaat dan om:

- de collectieve zorgverzekering van het Zilveren Kruis (ZKA);
- de langdurigheidstoeslag;
- de toeslag 65+;
- de bijzondere bijstand;
- de toeslag voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar;
- de Rotterdampas.

De gegevens voor dit deel zijn betrokken van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Gemeentebelastingen en de drie hoogheemraadschappen die actief zijn binnen de gemeente. Een probleem met deze gegevens is dat ze in de meeste gevallen op het niveau van de gebruiker, en niet op het niveau van het huishouden, worden geregistreerd. In sommige bestanden kunnen de diverse gebruikers wel naar het huishoudensniveau worden gebracht, in andere bestanden weer niet. Hierdoor bleek het niet mogelijk om een totaaloverzicht van het gebruik van de diverse voorzieningen op het niveau van huishoudens te maken. Hierdoor was het bijvoorbeeld ook niet mogelijk om te berekenen welk bedrag in totaal naar de huishoudens met een minimuminkomen stroomt in het kader van het armoedebelaid. Dit kunnen we wel doen op individueel niveau.

2.2 De collectieve zorgverzekering

Huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk minimumloon kunnen zich tegen gereduceerd tarief tegen ziektekosten verzekeren bij de collectieve zorgverzekering van Zilveren Kruis Achmea. Deelnemers betalen 10 tot 15% minder premie, terwijl de gemeente het eigen risico van 155 euro op zich neemt. Daarnaast draagt de gemeente 3,50 euro bij aan een eventuele tandartsverzekering. Bovendien hoeft de klant voor een groot aantal medische kosten geen beroep meer te doen op de bijzondere bijstand. Er kan een keuze worden gemaakt uit een Beter Af-polis (Beter Af Polis, Beter Af Plus Polis 3 sterren en Beter Af Rotterdam Pakket) of de Beter Af-compleet (Beter Af Polis, Beter Af Plus Polis 3 sterren, Beter Af Rotterdam Pakket en Beter Af Tandarts Polis 2 sterren).

Op 1 januari 2011 hadden ruim 12.000 inwoners van de in de deelgemeente Feijenoord een collectieve zorgverzekering. Hieronder bevinden zich ruim 3.500 inwoners tot en met 18 jaar. Het aantal collectief verzekerde 65-plussers bedraagt ruim 1.800. Een overzicht van het aantal verzekerden naar buurt staat in de onderstaande tabel.

Tabel 2.2.1 Inwoners van de deelgemeente Feijenoord die gebruik maken van de collectieve ziektekostenverzekering voor lage inkomens in aantallen en percentages, en het gebruikspercentage per buurt (peildatum 1-1-2011)

	Aantal	%	Gebruikspercentage
Kop van Zuid-Entrepot	960	7,5	75%
Vreewijk	2051	16,4	62%
Bloemhof	2507	20,2	66%
Hillesluis	1870	16,4	58%
Katendrecht	661	5,9	64%
Afrikaanderwijk	1949	16,9	65%
Feijenoord	1753	14,1	64%
Noordereiland	306	2,6	44%
DG Feijenoord	12.057	100,0	63%

Uitgaande van het totaal aantal personen dat zich bevindt in de huishoudens met een laag inkomen (ruim 19.000), ligt het gebruikspercentage in de deelgemeente Feijenoord op 63%. Dit ligt iets hoger dan het stedelijke gebruikspercentage van 58%.⁵ Het gebruik onder de lage inkomens op het Noordereiland ligt opmerkelijk laag, terwijl het op de Kop van Zuid juist erg hoog is.

Veruit de meeste verzekerde huishoudens (95%) worden gevormd door alleenstaanden of alleenstaande ouders. Rond de 80% van de hoofdverzekerden is tussen de 19 en 65 jaar; en bijna 20% is 65-plusser.

⁵ Moors & Libregts (2010), p. 50

2.3 Langdurigheidstoeslag

Onderdeel van de Wet werk en bijstand is de Langdurigheidstoeslag voor personen die langdurig een laag inkomen hebben, geen vermogen hebben en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, eventueel vermeerderd met de gemeentelijke toeslag, ter voorziening in de algemene bestaanskosten met inbegrip van de reserveringscomponent, in beginsel toereikend is om in de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Desondanks staat de financiële positie van mensen die langdurig op het minimum inkomen zijn aangewezen onder druk. Zeker als er geen uitzicht is op inkomensverbetering. De Langdurigheidstoeslag is bedoeld voor degenen die jonger zijn dan 65 jaar. Omdat ook personen ouder dan 65 jaar te maken hebben met stijgende kosten, is voor hen per 1 juli 2005 een toeslag ingevoerd. Zie hiervoor de gegevens over de Toeslag 65+ in de volgende paragraaf. Overigens is per 1 januari 2009 de Langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd aan de gemeenten. De gemeente kan nu in een verordening de omvang van de doelgroep bepalen door nadere invulling te geven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Ook bepaalt de gemeente de hoogte van de toeslag. Vanaf 1 januari 2009 valt de Langdurigheidstoeslag onder de bijzondere bijstand.

In 2010 verstrekten SoZaWe bijna 16.600 Langdurigheidstoeslagen. Bijna 3.400 verstrekkingen hiervan kwamen ten goede aan huishoudens in de deelgemeente Feijenoord: dat is ruim een vijfde van alle verstrekten Langdurigheidstoeslagen in dat jaar. In de navolgende tabel staat een overzicht van het aantal verstrekten Langdurigheidstoeslagen per deelgemeente in 2010.

Tabel 2.3.1 Aantal verstrekten Langdurigheidstoeslagen per deelgemeente (2010)

	Aantal verstrekten Langdurigheidstoeslagen	Procent
Feijenoord	3.395	20,5
Delfshaven	2.431	14,7
Charlois	2.174	13,1
IJsselmonde	1.672	10,1
Kralingen-Crooswijk	1.660	10,0
Noord	1.405	8,5
Prins Alexander	1.335	8,1
Stadscentrum	735	4,4
Hoogvliet	619	3,7
Hillegersberg-Schiebroek	539	3,3
Overschie	268	1,6
Hoek van Holland	79	0,5
Pernis	35	0,2
Overig en onbekend	236	1
Gemeente Rotterdam	16.583	100

De 3.395 in de deelgemeente Feijenoord verstrekke Langdurigheidstoelagen kwamen in 18% van de gevallen bij een (echtpaar) terecht, in een kwart van de gevallen bij eenoudergezin en in 54% van de gevallen bij een alleenstaande. Deze verdeling komt dicht bij de verdeling over de hele deelgemeente. De toelagen kwamen bij 2.788 unieke huishoudens terecht. Uitgaande van de omvang van de doelgroep van rond de 9.577 huishoudens met een inkomen tot 120% WMS, betekent dit dat in Feijenoord 29% van de totale doelgroep van het armoedebeleid van de regeling gebruik maakt.⁶ In vergelijking met de andere deelgemeenten ligt het gebruikerspercentage ver boven het gemiddelde van 20%. Dit wijst erop dat in de deelgemeente meer dan gemiddeld langdurige minima zijn te vinden; de voorziening is immers gericht op huishoudens die langdurig van een minimuminkomen afhankelijk zijn. Het eerder gepresenteerde overzicht van de bijstandsduur bevestigt dat beeld. Een overzicht van de gebruikerspercentages staat in de onderstaande tabel.

Tabel 2.3.2 Aantal huishoudens met minimaal één Langdurigheidstoelag en het gebruikerspercentage per deelgemeente (2010)

	Aantal huishoudens	Gebruikerspercentage
Feijenoord	2.788	29%
Delfshaven	1.826	19%
Charlois	1.656	20%
Kralingen-Crooswijk	1.291	21%
IJsselmonde	1.316	22%
Noord	1.029	17%
Prins Alexander	970	14%
Stadscentrum	545	17%
Hoogvliet	480	17%
Hillegersberg-Schiebroek	391	13%
Overschie	210	13%
Hoek van Holland	63	12%
Pernis	23	11%
Gemeente Rotterdam	12.590	20%

Als we het aantal huishoudens met een Langdurigheidstoelag bekijken per buurt in de deelgemeente, zien we dat het gebruikerspercentage het hoogst ligt in de Afrikaanderwijk (35%) en Feijenoord (34%). Benedengemiddeld gebruik treffen we aan op de Kop van Zuid, Katendrecht en het Noordereiland. Nogmaals: dit hoeft niet te wijzen op een lager gebruik van de voorziening, maar kan ook worden veroorzaakt door de aanwezigheid van minder huishoudens met een langdurig laag inkomen in de buurt. In de navolgende tabel staat een overzicht.

⁶

Een gebruikscijfer over de meer specifieke doelgroep van huishoudens die vijf jaar of langer van een minimuminkomen leven is helaas niet mogelijk, omdat we niet over deze gegevens beschikken met betrekking tot de hele doelgroep van het armoedebeleid

Tabel 2.3.3 Aantal huishoudens met minimaal één Langdurigheidstoeslag en het gebruikspercentage per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2010)

	Aantal huishoudens	Gebruikspercentage
Kop van Zuid-Entrepot	203	25%
Vreewijk	557	27%
Bloemhof	534	30%
Hillesluis	392	28%
Katendrecht	162	24%
Afrikaanderwijk	468	35%
Feijenoord	384	34%
Noordereiland	88	25%
DG Feijenoord	2.788	29%

2.4 Toeslag 65+

Voor ouderen met een inkomen tot 120% WML is vanaf 1 juli 2005 de Toeslag voor 65-plussers van kracht. Deze toeslag is een vast bedrag per huishouden per jaar en is onbelast. De Toeslag voor 65-plussers is één van de Rotterdamse categoriale bijzondere bijstandsuitkeringen. Categoriale bijzondere bijstand kent SoZaWe toe aan personen die behoren tot een vooraf vastgestelde doelgroep. Klanten die tot de doelgroep van deze regelingen horen, hoeven hun kosten niet aan te tonen.

In 2010 werden in totaal 13.773 toeslagen 65+ uitgekeerd. Bijna 2.200 hiervan werden aan huishoudens in de deelgemeente Feijenoord uitgekeerd: 16% van alle toeslagen. In de onderstaande tabel staat een overzicht.

Tabel 2.4.1 Aantal verstrekte toeslagen 65+ per deelgemeente (2010)

	Aantal verstrekte Toeslagen 65+	Procent
Feijenoord	2.187	16%
Delfshaven	2.141	16%
Prins Alexander	1.730	13%
IJsselmonde	1.660	12%
Kralingen-Crooswijk	1.258	9%
Noord	1.213	9%
Charlois	1.203	9%
Stadscentrum	734	5%
Hillegersberg-Schiebroek	540	4%
Hoogvliet	523	4%
Overschie	330	2%
Hoek van Holland	120	1%
Pernis	22	0%
Onbekend	112	1%
Gemeente Rotterdam	13.773	100%

De 2.187 in Feijenoord verstrekte toeslagen kwamen bij 1.867 unieke huishoudens terecht. Dat betekent dat het gebruikspercentage onder de doelgroep van 65-plussers met een laag inkomen op 78% ligt. Doordat we geen overzicht hebben over het aantal 65-plussers met een laag inkomen in de andere deelgemeenten, kunnen we het percentage niet vergelijken met de andere deelgemeenten. Wel kunnen we een overzicht geven van het gebruik per buurt. Daaruit blijkt dat de gebruikspercentages in Hillesluis, Feijenoord en de Afrikaanderwijk bijzonder hoog liggen. Opvallend is dat in de buurt met de meeste ouderen (Vreewijk) het gebruik het laagst ligt. Een mogelijke verklaring is dat in de andere wijken meer ouderen wonen die langdurig van het minimum afhankelijk zijn. In de navolgende tabel staat een overzicht.

Tabel 2.4.2 Aantal huishoudens met een Toeslag 65+ en het gebruikspercentage per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2010)

	Aantal huishoudens met een Toeslag 65+	Gebruikspercentage
Hillesluis	256	100%
Afrikaanderwijk	347	90%
Feijenoord	231	89%
Bloemhof	309	87%
Katendrecht	135	78%
Noordereiland	71	70%
Kop van Zuid-Entrepot	162	63%
Vreewijk	356	60%
DG Feijenoord	1.867	78%

2.5 Toeslag voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar

Klanten met één of meer schoolgaande kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar kunnen voor kosten die zij voor deze kinderen maken, bijzondere bijstand krijgen. Tot 1 augustus 2008 voerde SoZaWe de regeling uit als individuele bijzondere bijstand. De klant moest dan aantonen dat hij kosten voor zijn kind(eren) heeft gemaakt. Voor sommige schoolkosten kon de klant ook een beroep doen op de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wtos), maar dit was geen belemmering om de toelage voor kinderen als bijzondere bijstand te verstrekken. Met ingang van 1 augustus 2008 voert SoZaWe de regeling uit als categoriale bijzondere bijstand.

Klanten die tot de doelgroep van de regeling behoren, hoeven hun kosten niet aan te tonen. Of een kind schoolgaand is, hoeft niet te worden getoetst. SoZaWe gaat ervan uit dat alle kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 17 jaar naar school gaan.

In 2010 werden in totaal 11.855 toeslagen voor kinderen verstrekt. 2.290 hiervan werden uitgekeerd aan huishoudens in de deelgemeente Feijenoord; dat is 19% van alle verstrekkingen. In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal verstrekte toelagen per deelgemeente.

Tabel 2.5.1 Aantal verstrekte Toelagen voor kinderen 4-18 jaar per deelgemeente (2010)

	Aantal verstrekte toelagen voor kinderen 4-18 jaar	Procent
Feijenoord	2.290	19%
Delfshaven	2.089	18%
Charlois	1.574	13%
IJsselmonde	1.341	11%
Kralingen-Crooswijk	1.049	9%
Noord	988	8%
Prins Alexander	844	7%
Stadscentrum	427	4%
Hoogvliet	486	4%
Hillegersberg-Schiebroek	343	3%
Overschie	179	1%
Pernis	27	0%
Hoek van Holland	58	0%
Onbekend	160	1%
Gemeente Rotterdam	11.855	100%

De ruim 11.800 uitgekeerde toeslagen kwamen bij rond de 10.700 unieke huishoudens terecht. Zetten we dit cijfer af tegen het totaal aantal huishoudens met kinderen met een laag inkomen in Rotterdam, dan komt het gebruikscijfer op 62%.⁷ In de onderstaande tabel staat een overzicht van het gebruik per deelgemeente.

Tabel 2.5.1 Aantal huishoudens met een Toelage voor kinderen 4-18 jaar en gebruikspercentage per deelgemeente (2010)

	Aantal huishoudens met een toelage voor kinderen 4-18 jaar	Gebruikspercentage
IJsselmonde	1.231	66%
Delfshaven	1.871	65%
Charlois	1.417	65%
Feijenoord	2.092	64%
Kralingen-Crooswijk	943	62%
Stadscentrum	386	59%
Hoogvliet	440	59%
Noord	856	56%
Prins Alexander	747	53%
Overschie	162	51%
Hillegersberg-Schiebroek	311	45%
Hoek van Holland	54	39%
Pernis	25	36%
Onbekend	142	
Gemeente Rotterdam	10.677	62%

⁷ Bij de definitie van de doelgroep is noodgedwongen geen rekening gehouden met de leeftijd van de thuiswonende kinderen. Het gebruikspercentage is daardoor hoogstwaarschijnlijk enigszins zijn onderschat.

In IJsselmonde, Delfshaven, Charlois en Feijenoord ligt het gebruik wat boven het stedelijke cijfer. In Overschie, Hillegersberg-Schiebroek, Hoek van Holland en Pernis zien we juist een opvallend laag gebruik. Het gebruikspercentage onder de doelgroep in de deelgemeente Feijenoord ligt op 64%. In de onderstaande tabel staat een overzicht van het gebruik per buurt. Daarin zien we dat het gebruik in de meeste wijken niet ver uiteen loopt. Wel zien we een opvallend hoog gebruikspercentage op de Kop van Zuid en een opvallend laag cijfer in Hillesluis en op het Noordereiland.

Tabel 2.5.2 Aantal huishoudens met een Toelage voor kinderen 4-17 jaar per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2010)

	Aantal huishoudens met een Toelage voor kinderen	Procent	Gebruikspercentage
Kop van Zuid-Entrepot	177	8,5	77%
Afrikaanderwijk	333	15,9	69%
Feijenoord	343	16,4	69%
Vreewijk	345	16,5	64%
Katendrecht	112	5,4	62%
Bloemhof	405	19,4	61%
Hillesluis	332	15,9	57%
Noordereiland	45	2,2	45%
DG Feijenoord	2.092	100,0	64%

2.6 Bijzondere bijstand

De Wet werk en bijstand (WWB) geeft regels voor de bijstandsverlening in de algemene en de bijzondere bestaanskosten:

- de algemene bijstand is de periodieke normbijstand, die voorziet in de algemeen noodzakelijke bestaanskosten;
- bijzondere bijstand is de vergoeding van kosten die een klant maakt door bijzondere omstandigheden; deze kosten behoren niet tot de algemeen noodzakelijke bestaanskosten;
- niet alleen klanten met een bijstandsuitkering kunnen bijzondere bijstand ontvangen. Iedereen kan een beroep op de bijzondere bijstand doen;
- vanaf het inwerking treden van de Re-integratieverordening per 1 mei 2004, verleent SoZaWe geen bijzondere bijstand meer voor kosten die betrekking hebben op re-integratie. Voor deze kosten geldt de Re-integratieverordening.

In 2010 werden in Rotterdam bijna 68.700 uitkeringen in het kader van de individuele bijzondere bijstand verstrekt. Ruim 9.700 hiervan kwamen terecht bij huishoudens in de deelgemeente Feijenoord. Dat wil zeggen dat 14% van alle verstrekkingen in de deelgemeente terecht kwamen. In de tabel op de volgende pagina's staat een overzicht van de soort verstrekkingen, en het aantal verstrekkingen in heel Rotterdam en de deelgemeente Feijenoord. Daarnaast is te zien welk percentage van een bepaalde verstrekking in de deelgemeente werd uitgekeerd. Hierdoor ontstaat een overzicht van de soort verstrekkingen die in de deelgemeente veel of juist weinig worden gebruikt.

Tabel 2.6.1 Gebruik van incidentele bijzondere bijstand in Rotterdam en de deelgemeente Feijenoord (2010)

Soort verstrekking	Rotterdam	Waarvan in DG Feijenoord	Waarvan in DG Feijenoord (%)
Woonkosten tot huurtoeslaggrens (eenm)	3	2	67%
Toeslag boven norm (eenm)	15	5	33%
Dieetkosten (per)	311	88	28%
Kosten specialist (eenm)	19	5	26%
Overige kosten vermindering bijstand (eenm)	247	65	26%
Overige kosten maatsch. Zorg (eenm)	248	65	26%
Overige kosten maatsch. Zorg (per)	791	194	25%
Overige kosten huishouding (per)	177	43	24%
Toeslag voormalig eenoudergezin (per)	924	218	24%
Studie- en omscholingskosten (per)	105	22	21%
Bedrijfsdoeleinden niet rentedragend (eenm)	10	2	20%
Overige alg. Levensbehoeften (eenm)	70	14	20%
Toeslag voormalig eenoudergezin (eenm)	5	1	20%
Kosten inrichting/huisraad	3.744	745	20%
Overige alg. Levensbehoeften (per)	750	142	19%
Kosten in verband met geboorte	112	21	19%
Rechtsbijstand	2.939	526	18%
Schuldsanering (eenm)	322	55	17%
Opvang/huisvesting in pension/hotel (eenm)	6	1	17%
Toeslag boven norm (per)	5.102	849	17%
Verwarmings- en verlichtingskosten (per)	496	81	16%
Overige kosten vermindering bijstand (per)	16.935	2.735	16%
Kleding/Schoeisel	1.282	207	16%
Overige niet indeelbare kosten (eenm)	987	159	16%
Overige kosten woonvoorzieningen	101	16	16%
Dieetkosten (eenm)	64	10	16%
Eenmalig levensonderhoud	1.022	159	16%
Verwarmings- en verlichtingskosten (eenm)	309	46	15%
Toeslag chronisch zieken en gehandicapten	1.027	152	15%
Kosten hulpmiddelen (eenm)	323	47	15%
Geneesmiddelen (eenm)	55	8	15%
Betaling n.a.v. borgstelling (eenm)	28	4	14%
Kinderopvang (niet uitstroom) (per)	964	136	14%
Voorzieningen voor gehandicapten en ouderen (eenm)	137	19	14%
Overige kosten financiële transacties (eenm)	705	95	13%
Verhuiskosten	1.617	213	13%
Voorschot	11.048	1.435	13%
Kosten tandarts (eenm)	1.128	145	13%
Arbeidsongeschiktheids- en ziektekostenverz (eenm)	8	1	13%
Kinderopvang (niet uitstroom) (eenm)	258	32	12%
Overige opvang (eenm)	84	10	12%
Overige kosten huishouding (eenm)	26	3	12%
Bril (eenm)	796	88	11%
Vervoerskosten (eenm)	749	80	11%
Geneesmiddelen (per)	116	12	10%
Begrafeniskosten	90	9	10%
Overige medische/paramed. Hulp (eenm)	673	65	10%
<i>(vervolg op de volgende pagina)</i>			

(vervolg van de vorige pagina)

Woonkosten boven huurtoeslaggrens (per)	639	59	9%
Studie- en omscholingskosten (eenm)	381	34	9%
Kosten fysiotherapie/psychotherapie (eenm)	23	2	9%
Bedrijfsdoeleinden rentedragend (eenm)	12	1	8%
Overige kosten financiële transacties (per)	1.952	152	8%
Overige opvang (per)	146	11	8%
Huishoudelijke hulp/gezinshulp (eenm)	548	40	7%
Vervoerskosten (per)	924	63	7%
Huishoudelijke hulp/gezinshulp (per)	3.453	192	6%
Voorzieningen voor gehandicapten en ouderen (per)	1.896	103	5%
Woonkosten tot huurtoeslaggrens (per)	773	30	4%
Overige medische/paramed. Hulp (per)	910	24	3%
Arbeidsongeschiktheids- en ziektekostenverz (per)	27		0%
Intra-/Semimurale verpl./verz. (eenm)	1		0%
Intra-/Semimurale verpl./verz. (per)	2		0%
Kosten fysiotherapie/psychotherapie (per)	3		0%
Kosten specialist (per)	23		0%
Kosten tandarts (per)	9		0%
Kosten vestiging krediethypotheek	5		0%
Opname in ziekenhuis e.d. (eenm)	2		0%
Verpleging aan huis (eenm)	4		0%
Verpleging aan huis (per)	13		0%
Woonkosten boven huurtoeslaggrens (eenm)	4		0%
Totaal	68.678	9.741	14%

*) De aanvulling (per) betekent dat een verstrekking periodiek is, dat wil zeggen in een bepaalde regelmaat wordt verstrekt. De aanvulling (eenm) betekent een eenmalige verstrekking.

De ruim 9.700 verstrekkingen in de deelgemeente Feijenoord kwamen terecht bij 1.561 huishoudens. Dit komt doordat sommige huishoudens een (vaak maandelijkse) periodieke verstrekking ontvangen. In de onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal verstrekte uitkeringen per deelgemeente en het percentage huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeenten dat in 2010 bijzondere bijstand ontving. In de tabel is te zien dat 17% van de doelgroep van het armoedebelief in de stad een eenmalig of periodiek bijzondere bijstand ontving. De deelgemeente Feijenoord ligt met een gebruikspercentage van 16% rond dit gemiddelde. De gebruikspercentages in Charlois en Delfshaven liggen wat hoger.

Tabel 2.6.2 Aantal huishoudens met minimaal één verstrekking in het kader van de Bijzondere Bijstand per deelgemeente, in aantallen en procenten

	Aantal huishoudens dat gebruik maakt van Bijzondere Bijstand	Gebruikspercentage alle huishoudens <120%
Charlois	1636	20%
Delfshaven	1823	19%
Noord	941	16%
Feijenoord	1561	16%
Hillegersberg-Schiebroek	435	15%
Kralingen-Crooswijk	922	15%
IJsselmonde	906	15%
Stadscentrum	475	14%
Overschie	227	14%
Prins Alexander	1014	14%
Hoogvliet	364	13%
Pernis	28	13%
Hoek van Holland	64	12%
Overig en onbekend	801	
Gemeente Rotterdam	11.197	17%

Tenslotte geven we een overzicht van de gebruikspercentages per buurt. Daarin valt het relatief hoge gebruikspercentage in Bloemhof op. Vreewijk en Katendrecht kennen juist een betrekkelijk laag gebruik.

Tabel 2.6.3 Aantal huishoudens met minimaal één verstrekking in het kader van de Bijzondere Bijstand en het gebruikspercentage per buurt in de deelgemeente Feijenoord

	Aantal huishoudens dat gebruik maakt van Bijzondere Bijstand	Gebruikspercentage alle huishoudens <120%
Bloemhof	400	22%
Afrikaanderwijk	235	17%
Feijenoord	192	17%
Hillesluis	227	16%
Kop van Zuid-Entrepot	124	15%
Noordereiland	53	15%
Vreewijk	258	13%
Katendrecht	72	11%
DG Feijenoord	1.561	16%

2.7 Rotterdampas

Met de uitgifte van de Rotterdampas, de voordeelpas voor Rotterdam en omstreken, wil de gemeente Rotterdam maatschappelijke betrokkenheid behouden en bevorderen bij haar inwoners door het verlenen van kortingen op veelsoortige activiteiten en evenementen. Met de Rotterdampas wordt het Kompas uitgereikt, een boekje met jaaraanbiedingen en kortingscoupons. Daarnaast ontvangt de pashouder elk kwartaal het Rotterdampas Magazine met extra aanbiedingen. Rotterdammers en inwoners van de deelnemende gemeenten die van een minimuminkomen leven, kunnen de Rotterdampas in principe voor € 5,- aanschaffen. Bij gelijktijdige aanschaf is de pas voor inwonende kinderen van 3 t/m 17 jaar gratis. In de onderstaande tabel staat het aantal personen weergegeven dat gebruik maakt van de Rotterdampas naar deelgemeente. In de categorie A staan de volwassenen die tegen reductie de pas hebben aangeschaft, in de categorie E de kinderen die bij die aanschaf automatisch een gratis pas kregen. Daarnaast staat het gebruikspercentage berekend op basis van het aantal personen in de huishoudens met een laag inkomen.

Tabel 2.7.1 Gebruik van de Rotterdampas per deelgemeente in de huishoudens met een inkomen tot 120% WMS (2010) in aantallen en procenten

	Categorie		Gebruikspercentage	
	A	E	Totaal	(totaal)
IJsselmonde	4.062	2.512	6.574	59%
Feijenoord	6.725	3.689	10.414	55%
Delfshaven	5.966	3.832	9.798	54%
Prins Alexander	4.267	1.614	5.881	54%
Kralingen-Crooswijk	3.682	1.865	5.547	53%
Noord	3.638	1.854	5.492	53%
Overschie	959	362	1.321	53%
Charlois	4.610	2.611	7.221	51%
Stadscentrum	1.815	714	2.529	49%
Hillegersberg-Schiebroek	1.594	737	2.331	47%
Hoogvliet	1.393	833	2.226	47%
Hoek van Holland	170	90	260	29%
Overig	132	60	192	
Gemeente Rotterdam	39.013	20.773	59.786	53%

Rond de 39.000 volwassenen met een minimuminkomen (categorie A) maakten in 2010 gebruik van de Rotterdampas. In de deelgemeente Feijenoord zien we het hoogste aantal: ruim 6.700. Bijna 21.000 kinderen waren in het bezit van de pas doordat hun ouders er eentje aanschaffen. De gebruikspercentages op basis van alle inwoners met een laag inkomen liggen het hoogst in de deelgemeenten IJsselmonde, Feijenoord, Delfshaven en Prins Alexander. Het stedelijk gemiddelde ligt op 53%. In de navolgende tabel staat een overzicht per buurt in de deelgemeente Feijenoord.

Tabel 2.7.2 Gebruik van de Rotterdampas door huishoudens met een laag inkomen per buurt in de deelgemeente Feijenoord (2010)

	Categorie		Totaal	Gebruikspercentage
	A	E		
Kop van Zuid-Entrepot	638	347	985	77%
Katendrecht	414	237	651	63%
Noordereiland	316	123	439	64%
Vreewijk	1.489	551	2.040	62%
Bloemhof	1.217	699	1.916	51%
Feijenoord	762	603	1.365	50%
Afrikaanderwijk	1.020	565	1.585	53%
Hillesluis	869	564	1.433	44%
DG Feijenoord	6.725	3.689	10.414	55%

Veruit het hoogste gebruik zien we bij de huishoudens met een laag inkomen op de Kop van Zuid. Bovengemiddelde gebruikspercentages zien we ook op Katendrecht, het Noordereiland en in Vreewijk. De huishoudens in Hillesluis laten een bijzonder laag gebruik zien.

2.8 Totaaloverzicht

In de onderstaande tabel staat een overzicht van het gebruik van de verschillende inkomensondersteunende voorzieningen, zoals die in de vorige paragrafen werden behandeld. Daarin wordt het gebruik door (de doelgroep binnen) de huishoudens met een laag inkomen in de deelgemeente vergeleken met die in heel Rotterdam. De vergelijking laat zien dat het gebruik in de deelgemeente bij de meeste voorzieningen op het stedelijke gemiddelde of iets daarboven ligt.

Tabel 2.8.1 Aantal individuele gebruikers/gebruikende huishoudens en gebruikspercentage per doelgroep binnen de groep huishoudens met een inkomen tot 120% WML

	Aantal huishoudens/gebruikers	Gebruikspercentage ¹⁾	
		DG Feijenoord	Rotterdam
<i>Bijzondere bijstand en toeslagen</i>			
Langdurigheidstoeslag ²⁾	2.788	29%	20%
Toeslag 65+ ³⁾	1.867	78%	
Toeslag voor kinderen 4 t/m 17 jaar ⁴⁾	2.092	64%	62%
Individuele Bijzondere Bijstand	1.561	16%	17%
Collectieve zorgverzekering	10.706	63%	58%
Rotterdampas	10.414	55%	53%

¹⁾ Het gebruik van de individuele bijzondere bijstand en toeslagen is gemeten op het niveau van het aantal *huishoudens* met een laag inkomen in de deelgemeente. Het gebruik van de collectieve zorgverzekering en de Rotterdampas is gemeten op het niveau van het totaal aantal *inwoners* met een laag inkomen. Dat betekent dat verschillende gebruikers deel kunnen uitmaken van één huishouden.

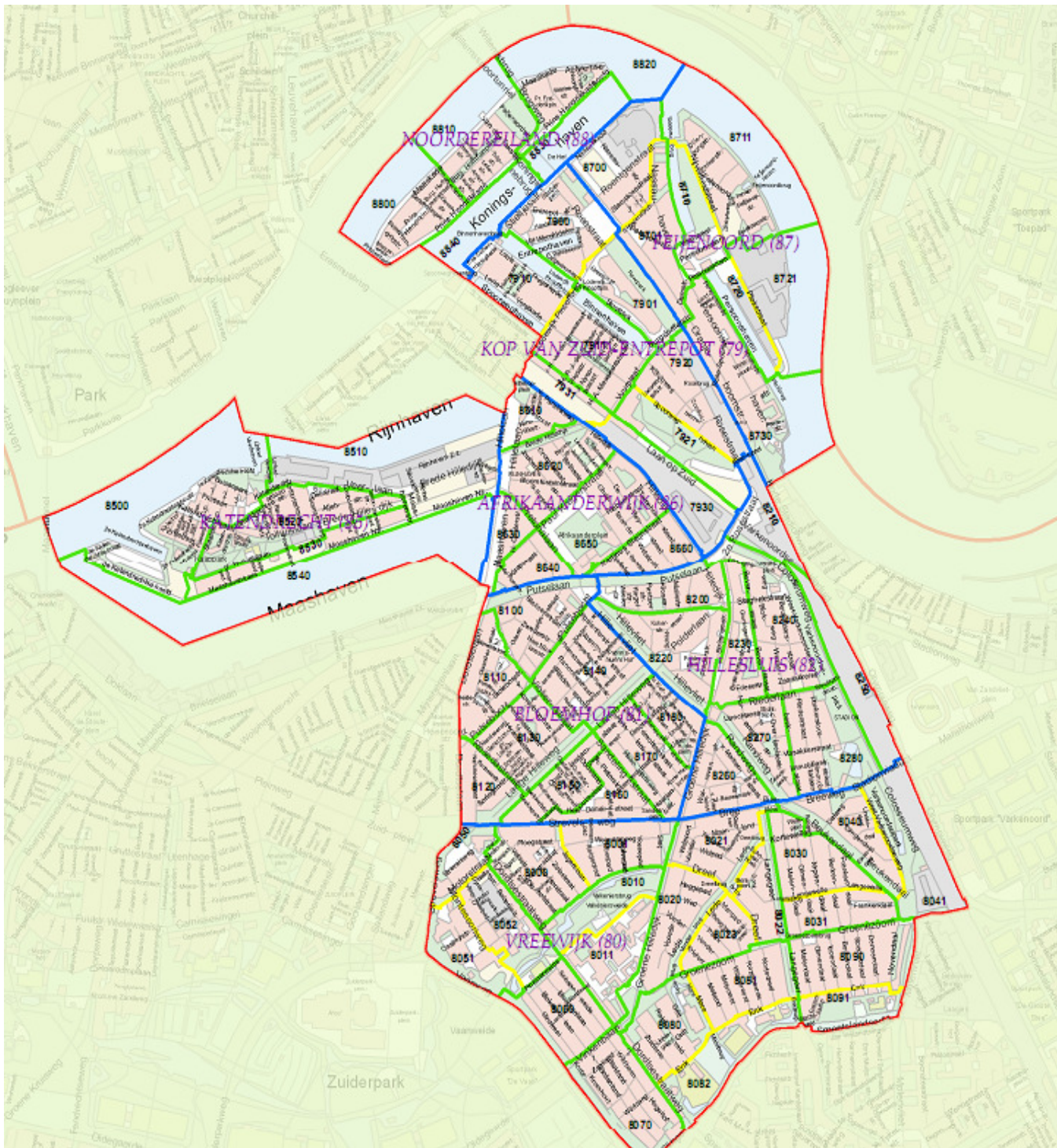
²⁾ Het gebruik van de langdurigheidstoeslag is berekend op basis van alle huishoudens met een laag inkomen, omdat we niet beschikken over gegevens over de periode dat deze huishoudens op het minimum leven.

³⁾ Gebruikspercentage Toeslag 65+ is berekend op basis van het totaal aantal 65-plussers met een laag inkomen in de deelgemeente;

⁴⁾ Het gebruikspercentage Toeslag voor kinderen is berekend op basis van het aantal huishoudens met kinderen met een laag inkomen in de deelgemeente. Hierbij is geen rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen, waardoor het gebruikscijfers enigszins zal zijn onderschat

BIJLAGE

In deze bijlage staat een analyse van de bijstandspopulatie per buurt en subbuurt. Per buurt en subbuurt wordt een overzicht gegeven van de bijstandspopulatie naar huishoudentype, geslacht, leeftijd en geboorteland van het gezinshoofd. In de overzichten worden de kenmerken vergeleken met de verdeling in de deelgemeente Feijenoord en de gemeente Rotterdam. Zo ontstaat per buurt en subbuurt een beeld van het specifieke profiel van de bijstandspopulatie. Op het kaartje hieronder wordt de verdeling van de deelgemeente in buurten en subbuurten weergegeven.

Tabel I.1 Aantal huishoudens met een bijstandsuitkering per buurt en subbuurt

Kop van Zuid-Entrepot		Vreewijk		Bloemhof		Hillesluis		Katendrecht		Afrikaanderwijk		Feijenoord		Noordereiland	
Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal	Subbuurt	Aantal
1700	11	8000	149	8100	241	8200	139	8500	63	8610	95	8700	100	8800	59
7900	52	8001	110	8110	258	8220	163	8520	253	8620	207	8701	198	8810	137
7901	153	8011	3	8120	64	8230	113	8530	5	8630	45	8710	12	8820	29
7910	15	8020	72	8130	136	8240	173			8640	200	8711	231		
7911	17	8021	75	8140	216	8260	154			8650	255	8730	337		
7920	226	8022	25	8150	137	8270	104			8660	309				
7921	15	8023	62	8160	97	8280	115								
		8030	32	8170	96										
		8031	49	8180	80										
		8040	30												
		8041	1												
		8050	1												
		8052	89												
		8060	107												
		8070	97												
		8080	30												
		8081	119												
		8082	4												
		8090	81												
		8091	12												
	489		1.148		1.125		961		321		1.111		878		225

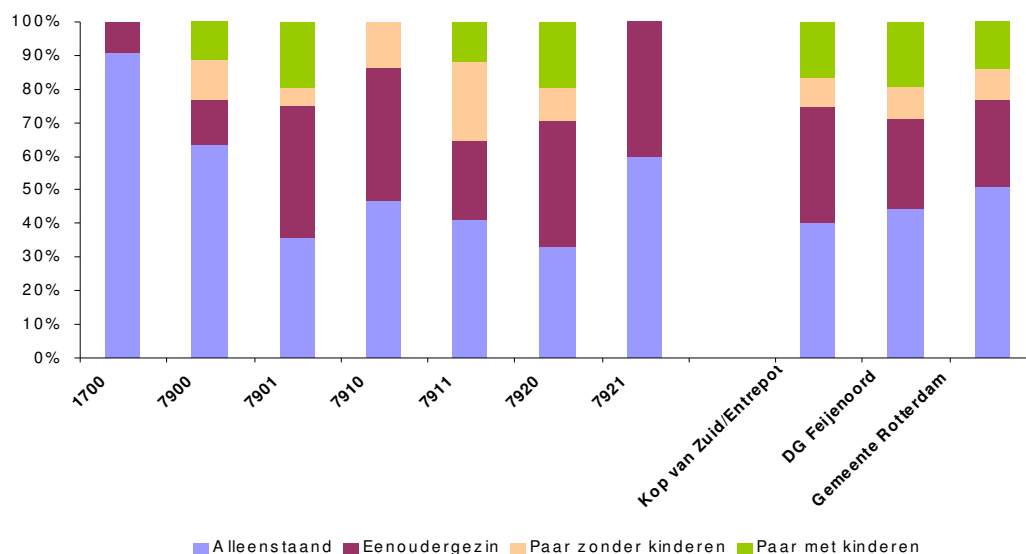
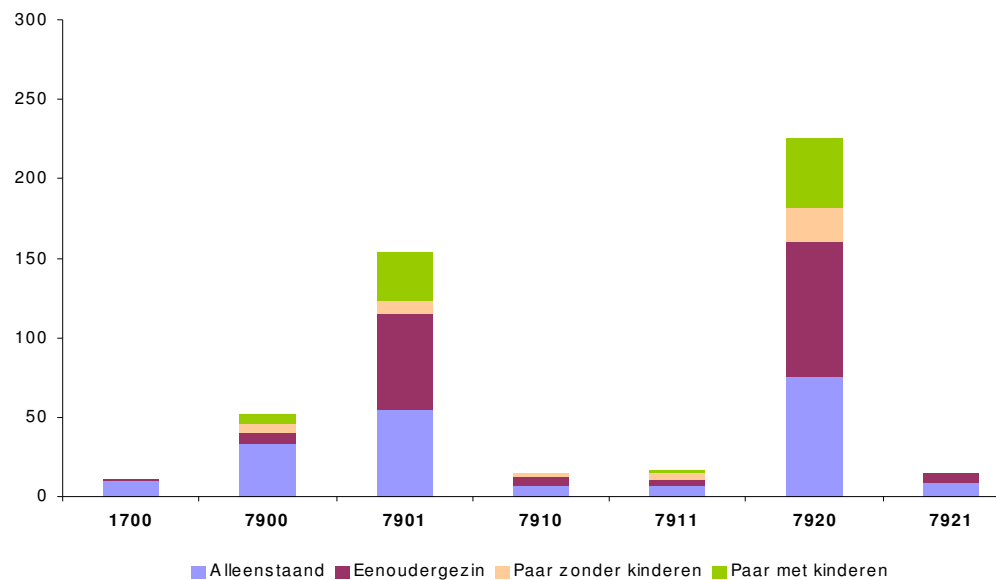
Tabel I.2 Huishoudens met een bijstandsuitkering per buurt en subbuurt, in procenten per CBS-buurt

Kop van Zuid-Entrepot		Vreewijk		Bloemhof		Hillesluis		Katendrecht		Afrikaanderwijk		Feijenoord		Noordereiland	
Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent	Subbuurt	Procent
1700	2%	8000	13%	8100	18%	8200	14%	8500	20%	8610	9%	8700	11%	8800	26%
7900	11%	8001	10%	8110	19%	8220	17%	8520	79%	8620	19%	8701	23%	8810	61%
7901	31%	8011	0%	8120	5%	8230	12%	8530	2%	8630	4%	8710	1%	8820	13%
7910	3%	8020	6%	8130	10%	8240	18%			8640	18%	8711	26%		
7911	3%	8021	7%	8140	16%	8260	16%			8650	23%	8730	38%		
7920	46%	8022	2%	8150	10%	8270	11%			8660	28%				
7921	3%	8023	5%	8160	7%	8280	12%								
		8030	3%	8170	7%										
		8031	4%	8180	6%										
		8040	3%												
		8041	0%												
		8050	0%												
		8052	8%												
		8060	9%												
		8070	8%												
		8080	3%												
		8081	10%												
		8082	0%												
		8090	7%												
		8091	1%												
	100%		100%		100%		100%		100%		100%		100%		100%

Buurt 79 Kop van Zuid/Entrepot

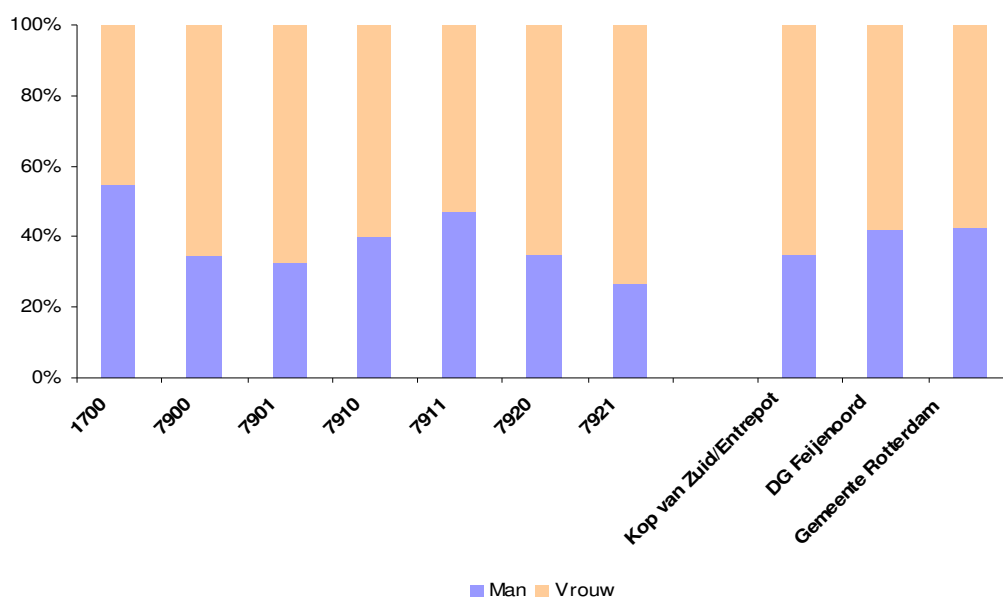
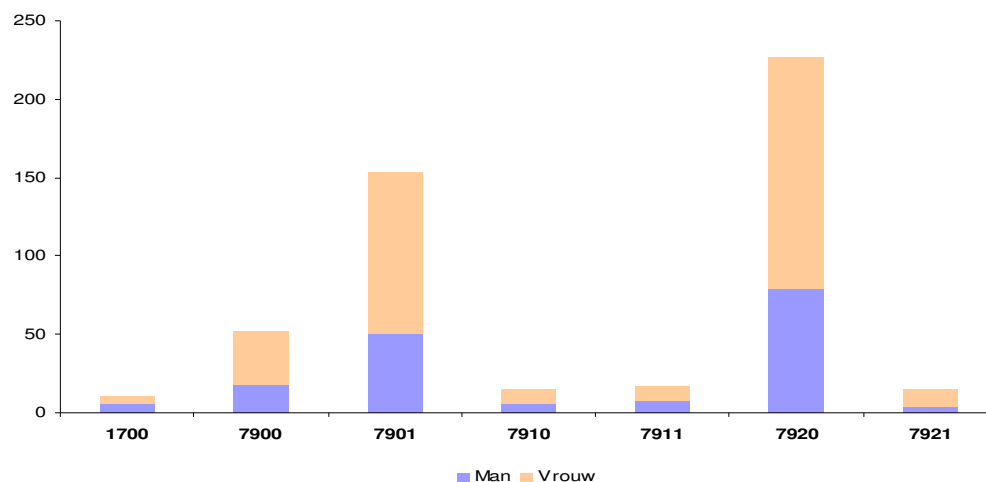
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- Op de Kop van Zuid wonen in vergelijking met de stad en de deelgemeente relatief veel alleenstaande ouders met een bijstandsuitkering;
- In de buurten met de meeste bijstandsgerechtigden (7901 en 7920) is deze oververtegenwoordiging nog wat groter.

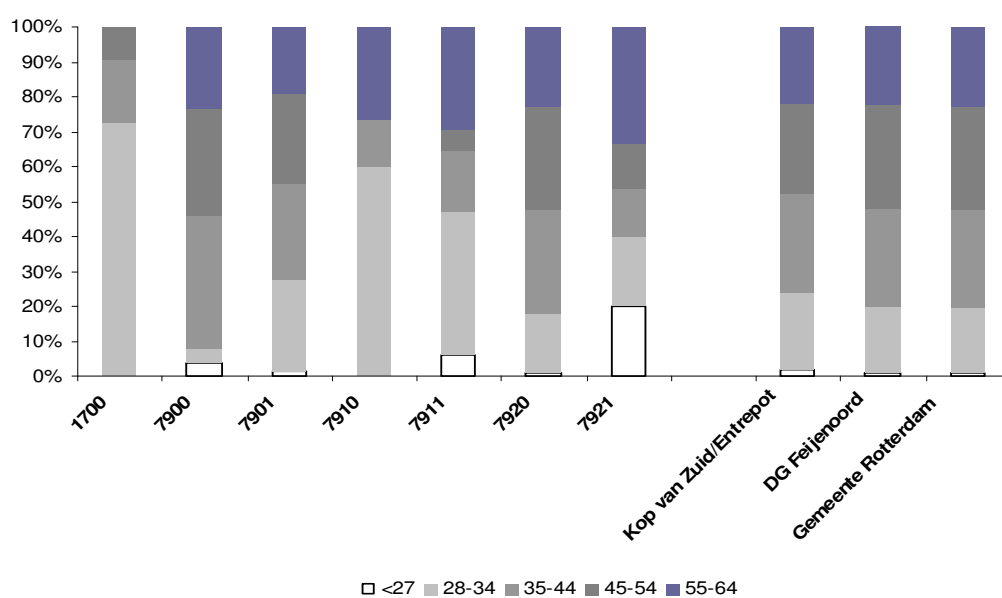
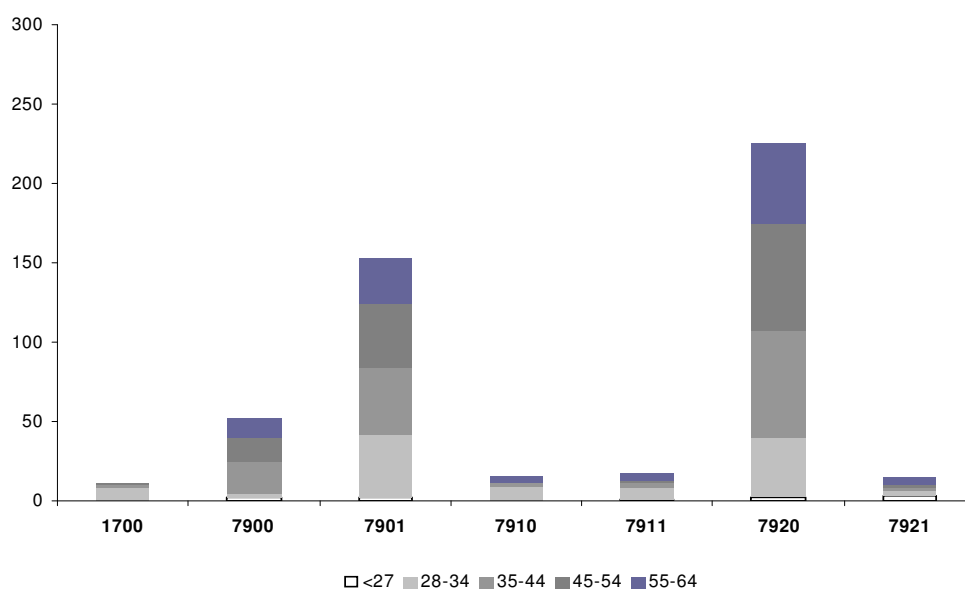
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht van het gezinshoofd in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente en de stad wonen relatief veel vrouwen met een bijstandsuitkering op de Kop van Zuid. Dit geldt ook voor de subbuurten met de meeste bijstandsgerechtigden (7901 en 7920).

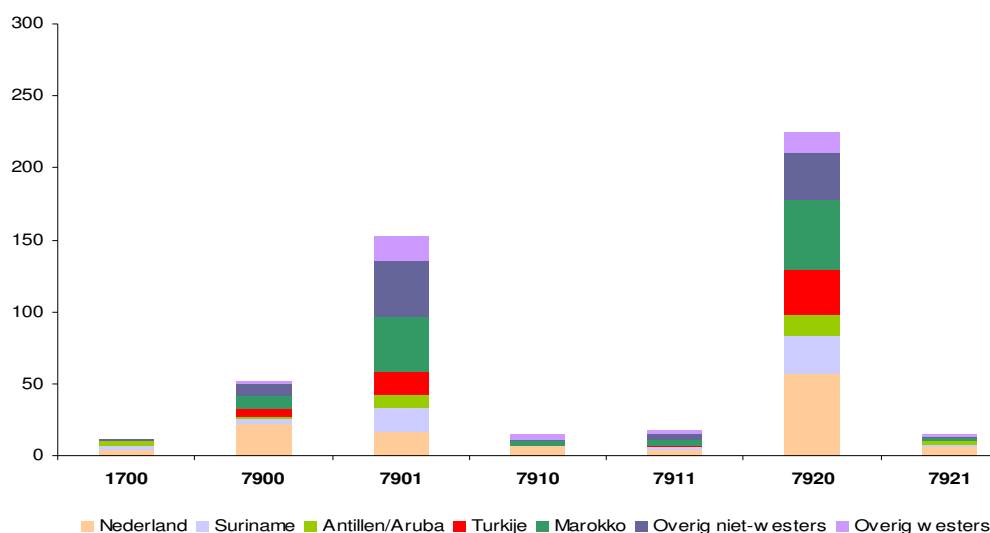
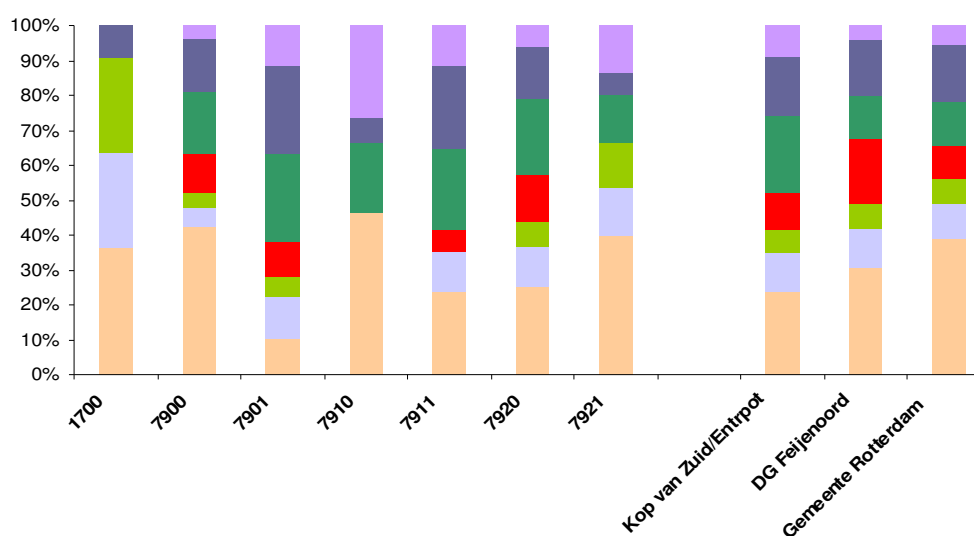
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente en de stad is de bijstandspopulatie op de Kop van Zuid wat jonger. Dit geldt nog in sterkere mate voor subbuurt 7901. Voor subbuurt 7920 geldt dat de populatie juist iets ouder is dan gemiddeld op de Kop van Zuid.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland van het gezinshoofd in aantallen en procenten

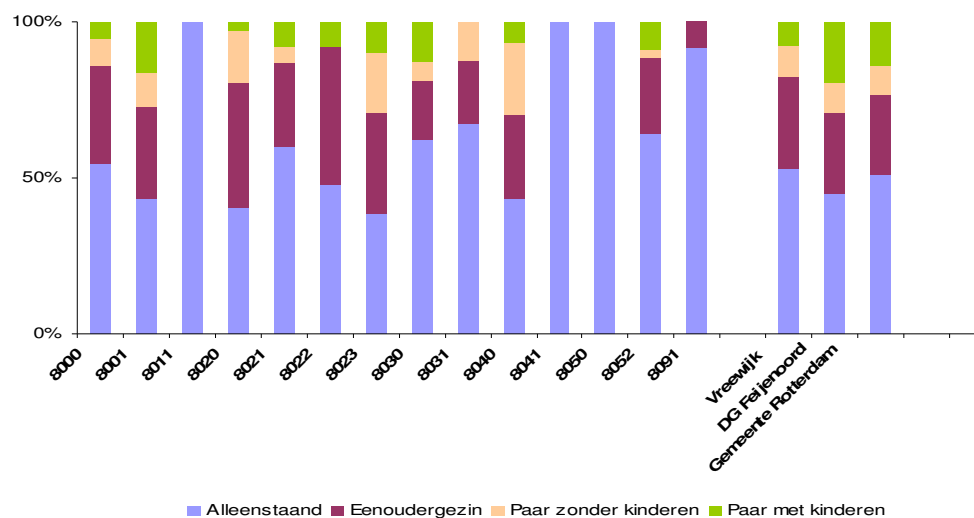
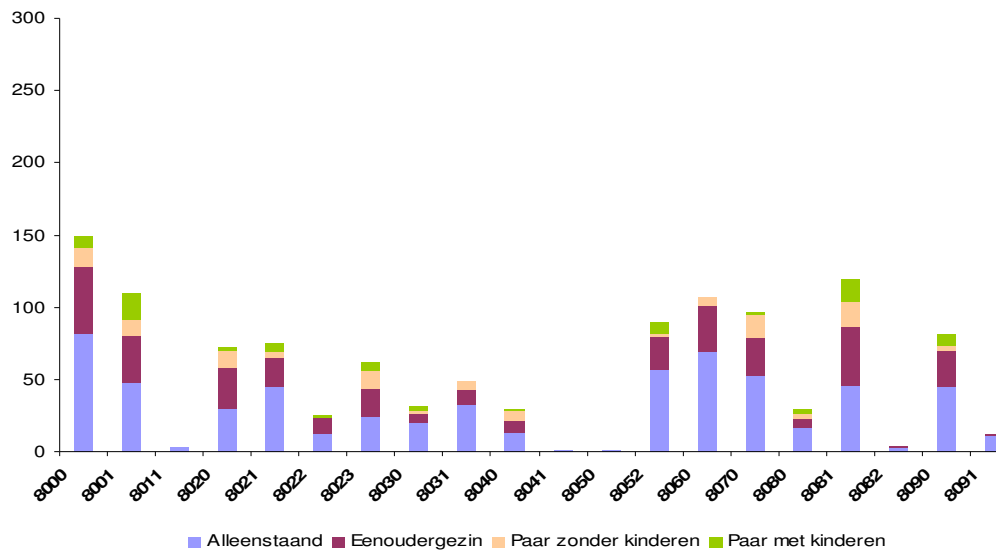
- In vergelijking met de deelgemeente wonen op de Kop van Zuid relatief weinig bijstandsgerechtigden die in Turkije zijn geboren. Daarentegen treffen we in deze buurt meer bijstandsgerechtigden van Marokkaanse origine aan.
- In buurt 7901 is daarnaast het aandeel in een niet-westers land geboren bijstandsgerechtigden relatief groot, en is het aandeel autochtonen relatief klein. In buurt 7920 is het aandeel autochtonen ten opzichte van het aandeel niet-westerse allochtonen juist relatief groot.

Buurt 80 Vreewijk

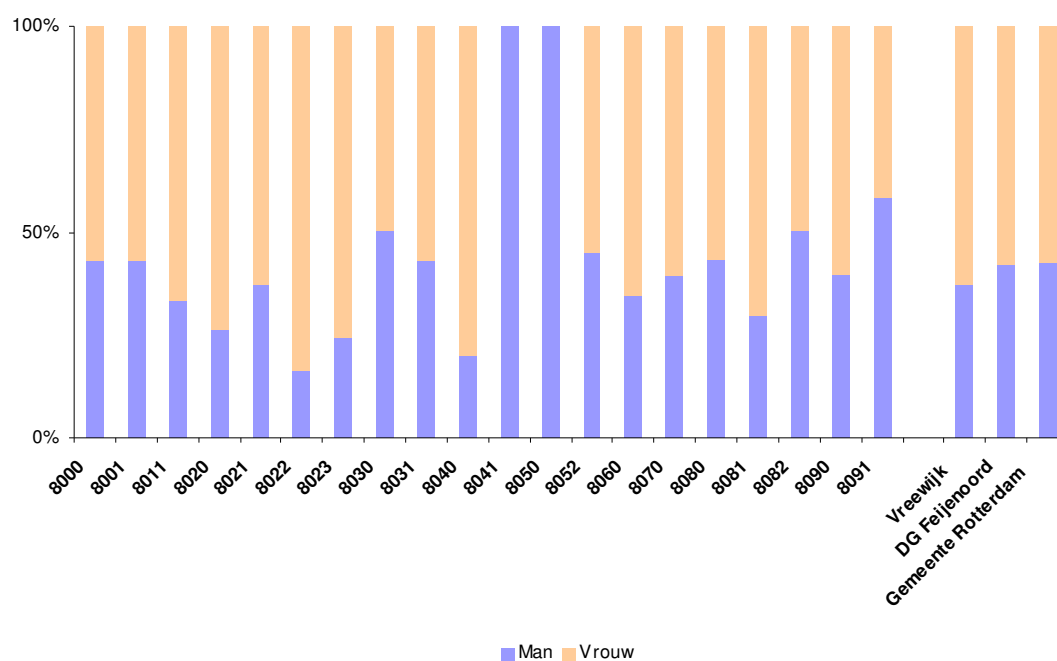
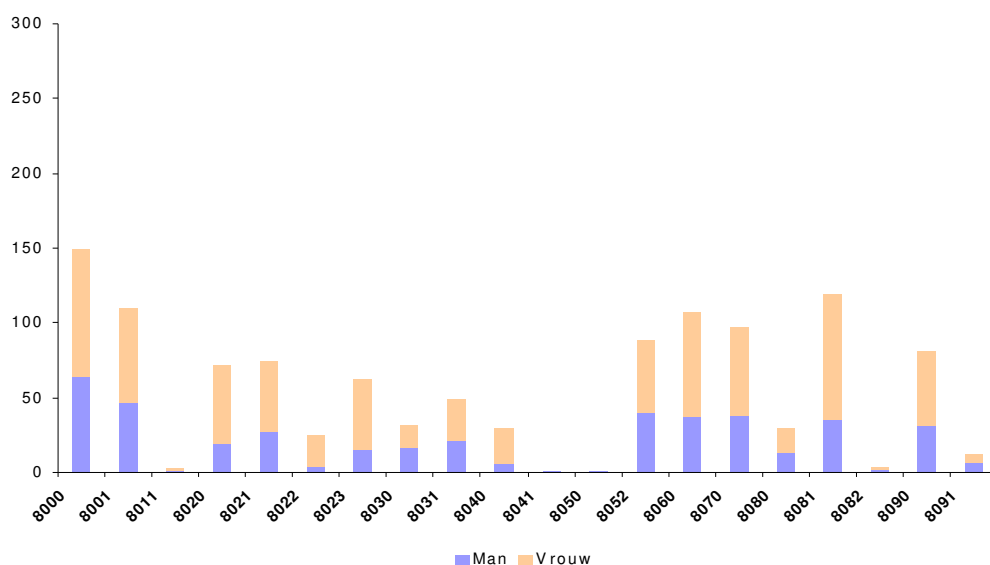
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente wonen in Vreewijk veel alleenstaande bijstandsgerechtigden, en relatief weinig gezinnen met kinderen. Dit hangt samen met de relatief hoge leeftijd van de bijstandpopulatie in de buurt. In de subbuurten 8020 tot en met 8023 valt het hoge aandeel alleenstaande ouders op.

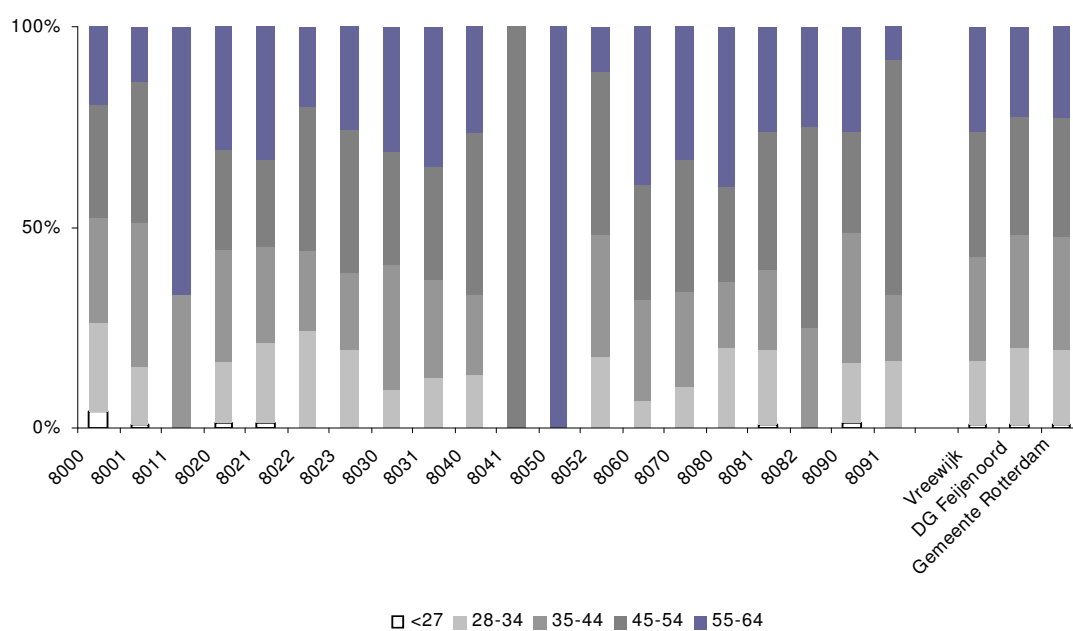
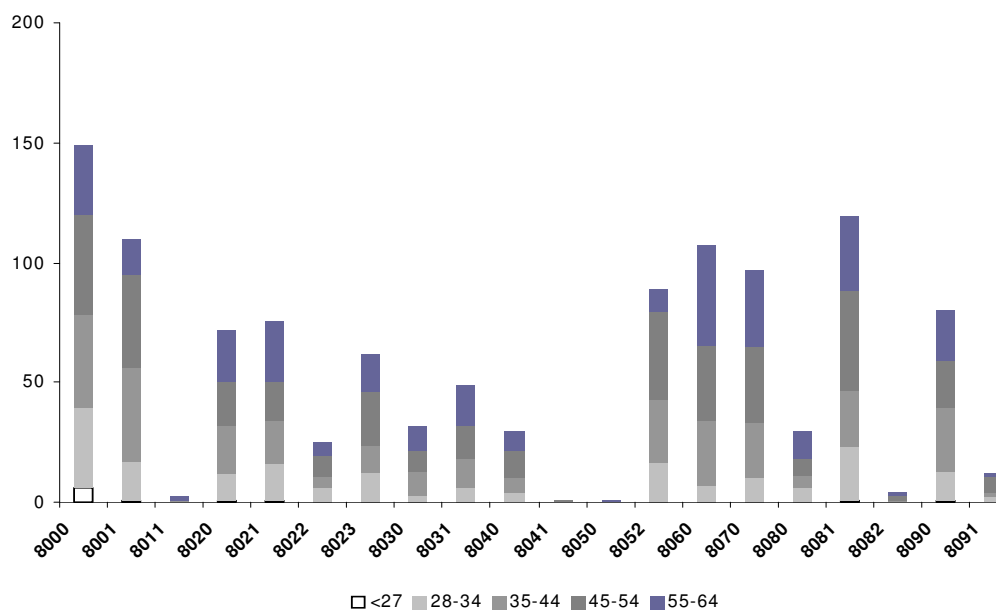
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht van het gezinshoofd in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente en de stad wonen relatief veel vrouwen met een bijstandsuitkering in Vreewijk. Dit geldt vooral voor de subbuurten 8020 tot en met 8023 en 8040.

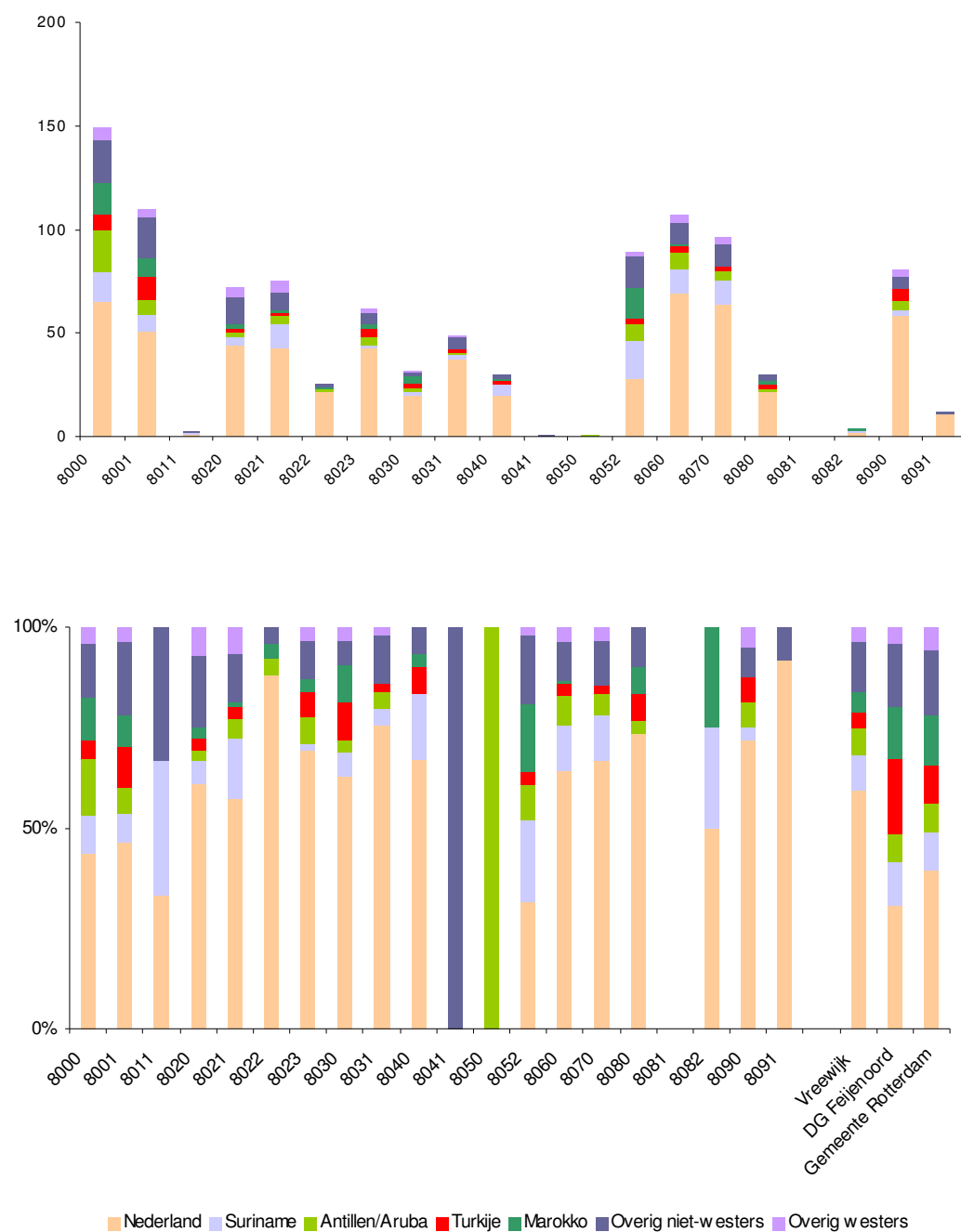
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- In Vreewijk is de bijstandspopulatie wat ouder dan gezien over de deelgemeente of de hele stad. Met name in de subbuurten 8023, 8031 en 8060 treffen we een oververtegenwoordiging van bijstandsgerechtigden van 45 jaar en ouder aan.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland van het gezinshoofd in aantallen en procenten

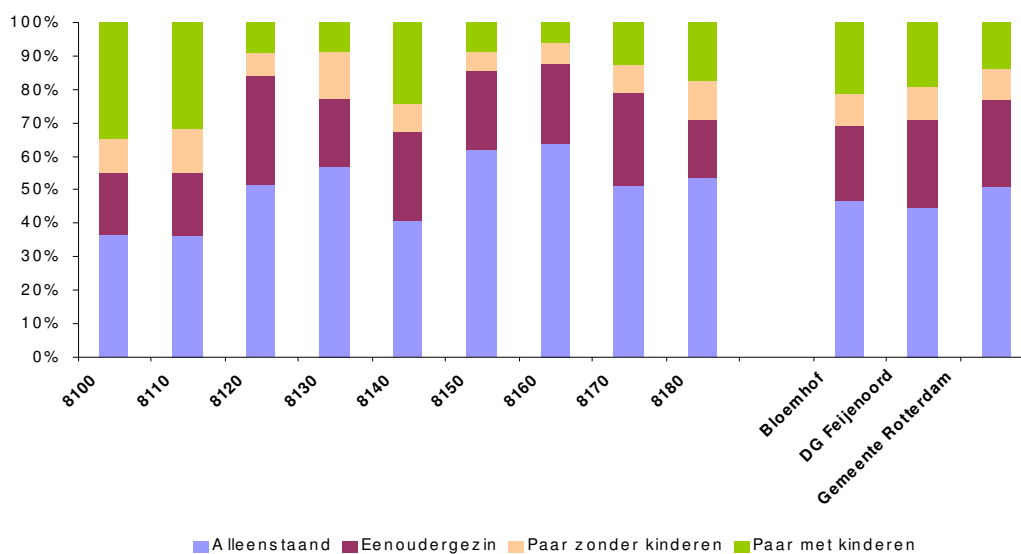
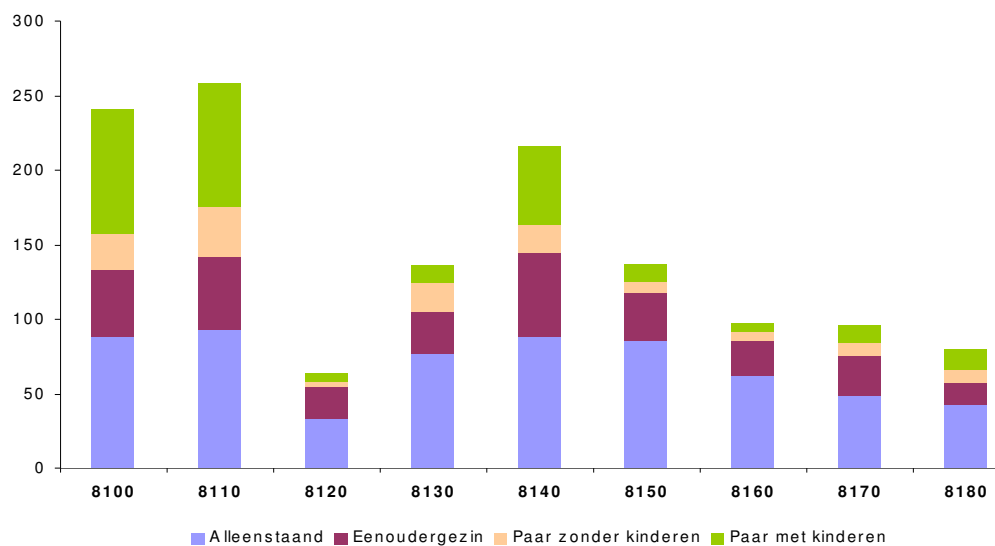
- Vreewijk wordt gekenmerkt door een relatief hoog aandeel autochtonen in de bijstandspopulatie. Uitzondering vormt subbuurt 8052, waar met name het aandeel in Marokko en Suriname geboren bijstandsgerechtigden opvalt.

Buurt 81 Bloemhof

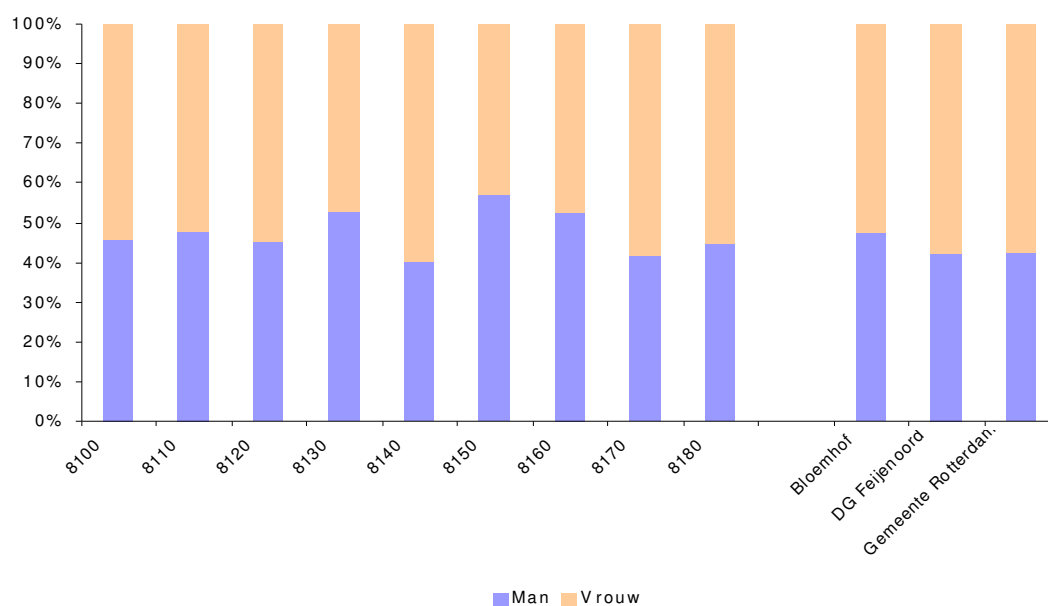
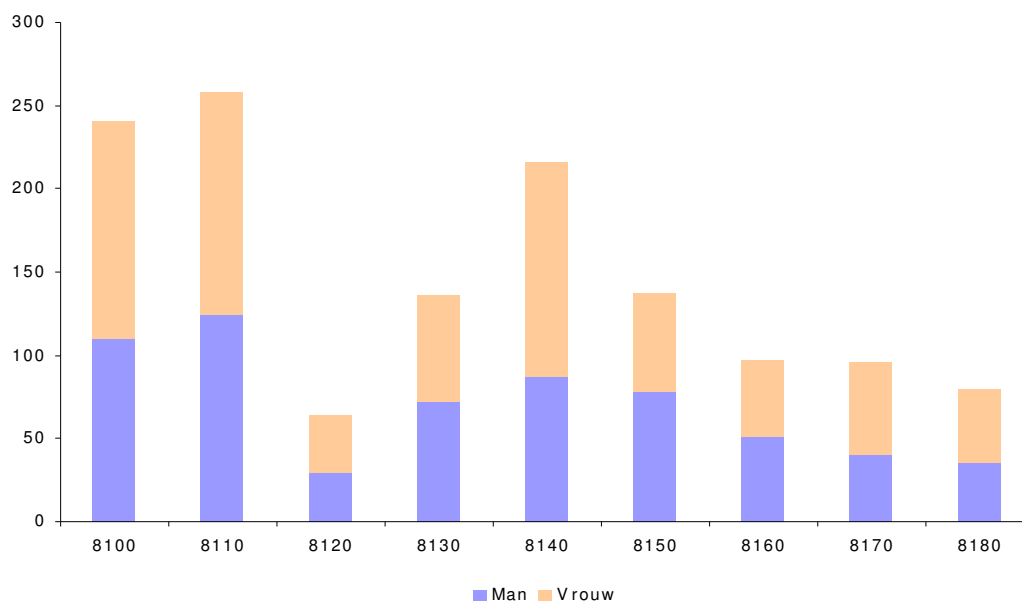
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente wonen in Bloemhof relatief iets meer alleenstaanden en gezinnen met kinderen. Alleenstaanden komen we relatief vaak tegen in de subbuurten 8130, 8150 en 8160. Een relatief hoog aandeel gezinnen met kinderen treffen we vooral aan in de subbuurten 8100, 8110 en 8140.

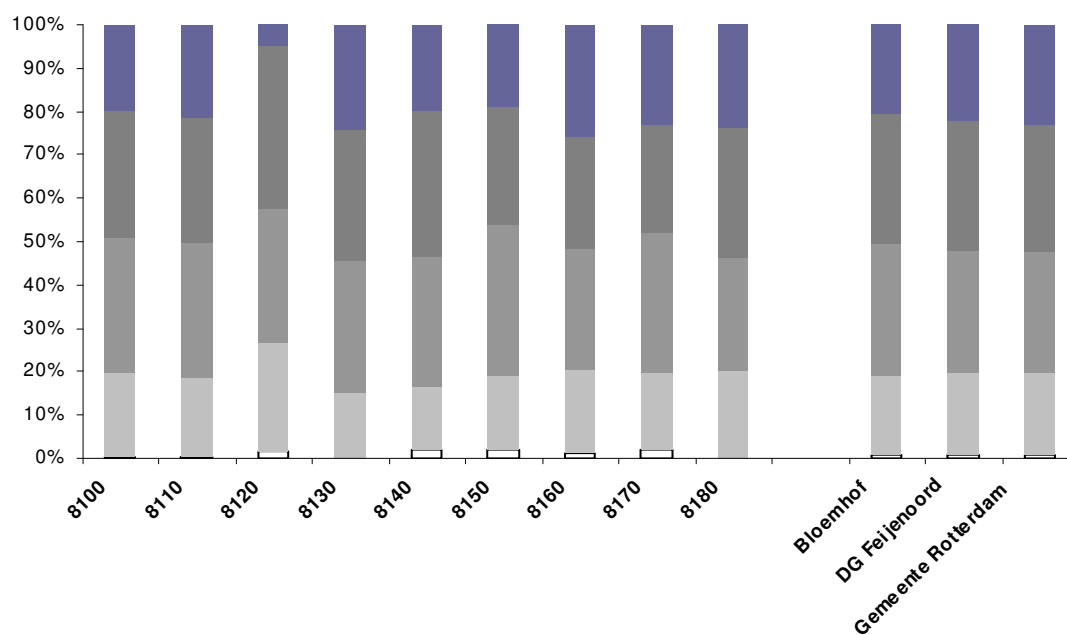
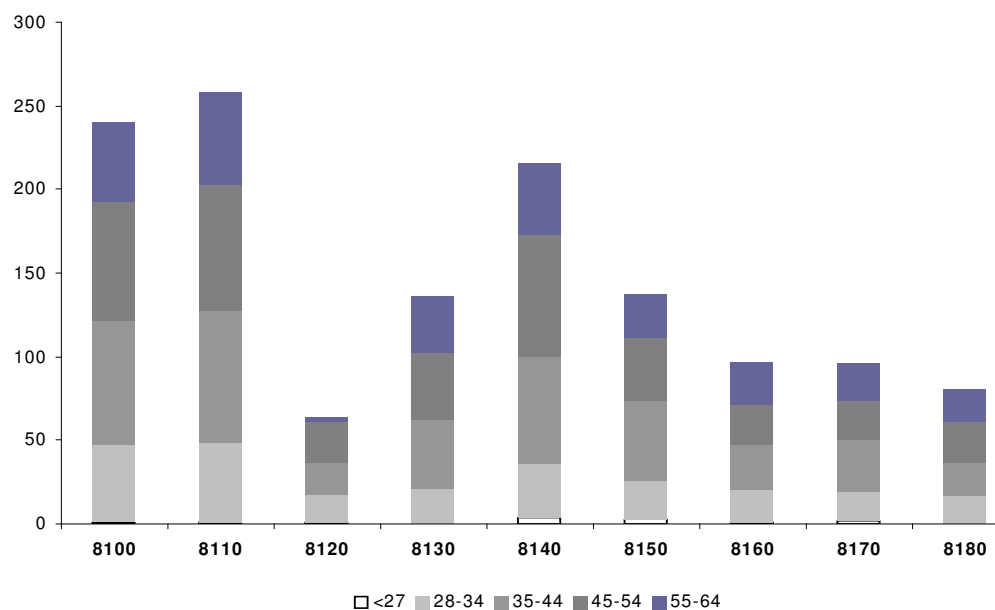
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht van het gezinshoofd in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente en de stad wonen relatief iets meer mannen met een bijstandsuitkering in Bloemhof. Dit geldt vooral voor de subbuurten 8130, 8150 en 8160.

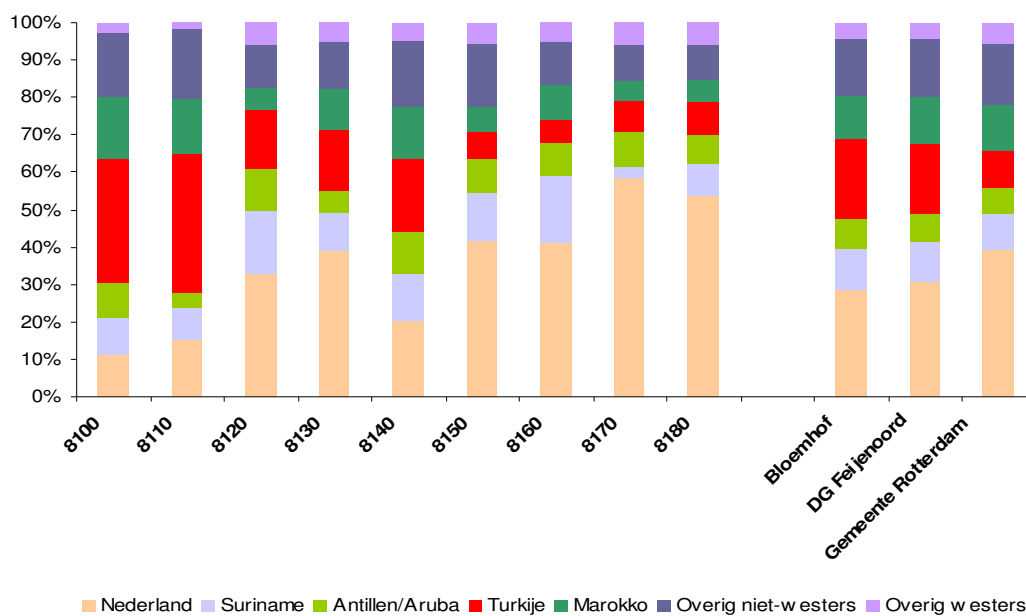
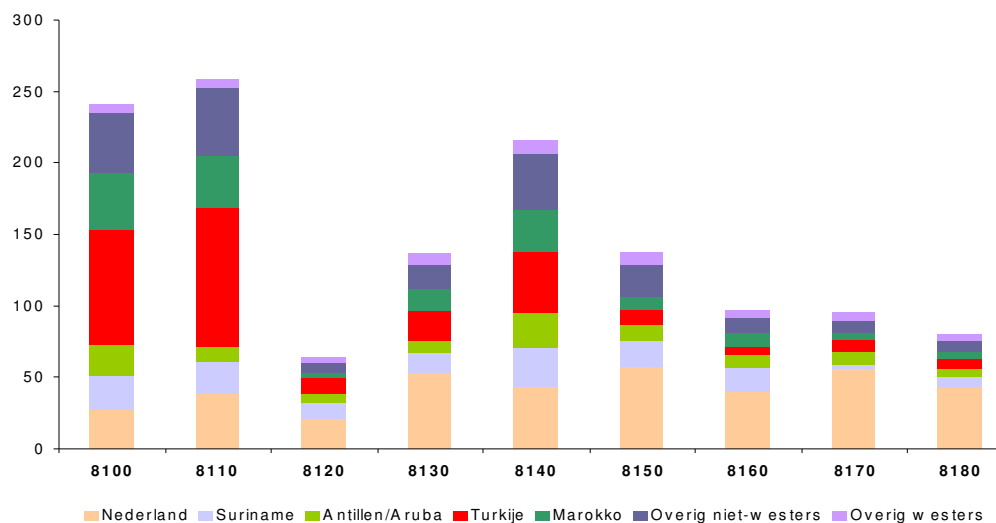
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- In Bloemhof komt de leeftijdsverdeling van de bijstandspopulatie overeen met die in de hele deelgemeente en de stad. In subbuurt 8120 zien we relatief veel jongeren, terwijl in subbuurt 8130 en 8160 het aandeel ouderen juist relatief hoog is.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland van het gezinshoofd in aantallen en procenten

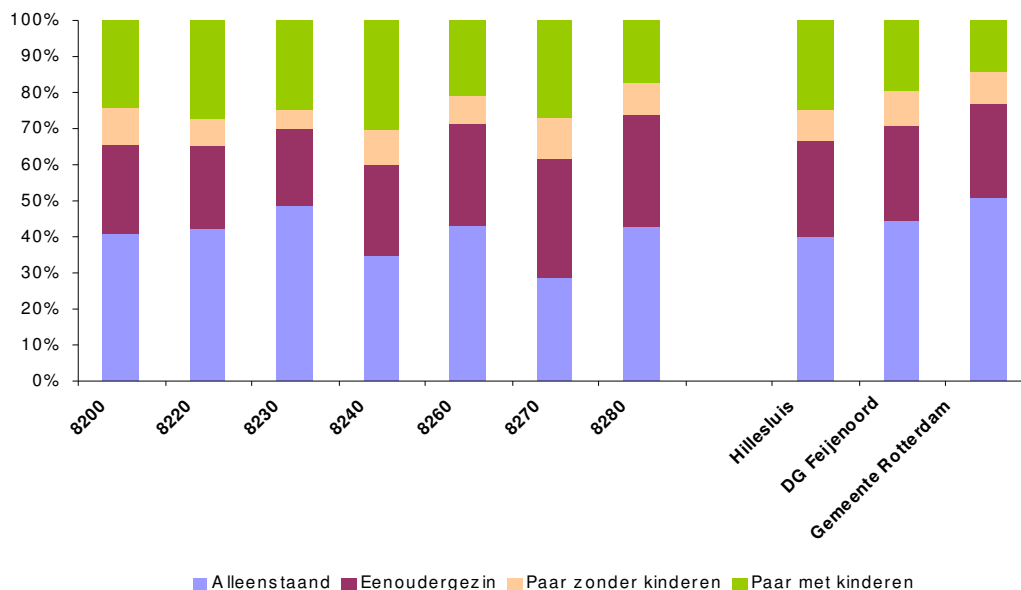
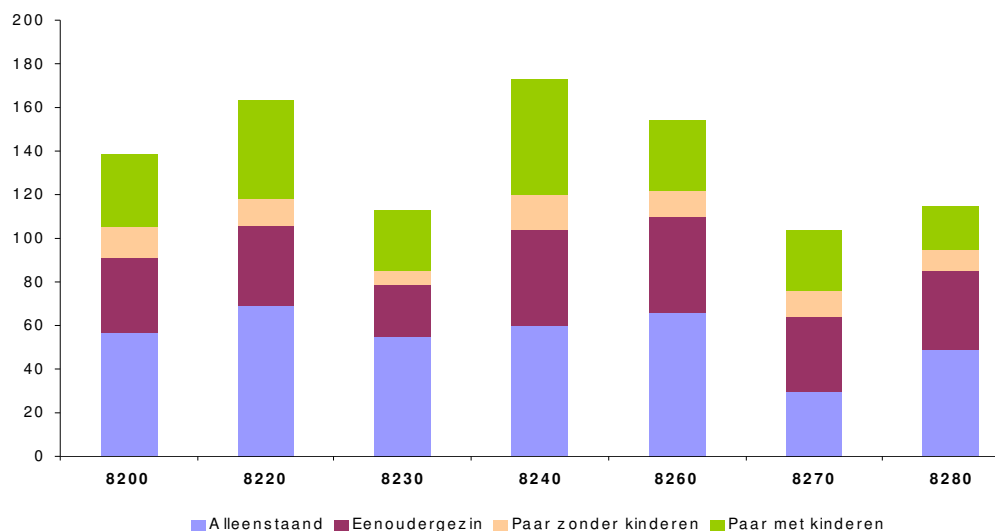
- Bloemhof kent een oververtegenwoordiging van bijstandsgerechtigden die op de Antillen of in Turkije zijn geboren. In de subbuurten 8100 en 8110 is er een concentratie van bijstandsgerechtigden met een Turkse achtergrond. In subbuurt 8100 is daarnaast het aandeel bijstandsgerechtigden van Marokkaanse en Surinaamse origine relatief hoog.

Buurt 82 Hillesluis

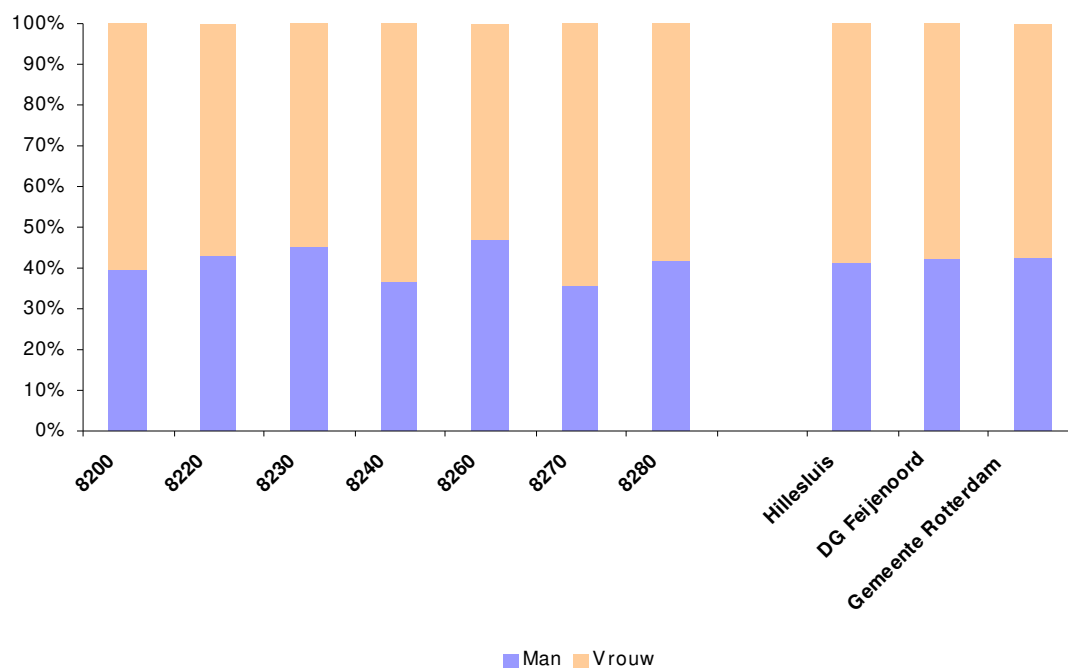
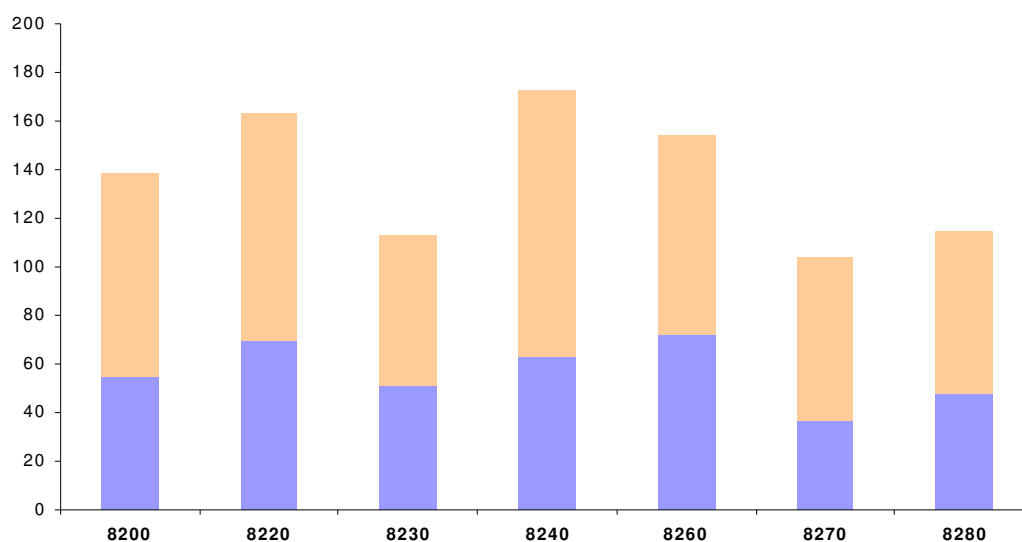
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente wonen in Hillesluis relatief iets meer gezinnen met kinderen. In subbuurten 8230 en 8280 komen we juist relatief veel alleenstaande bijstandsgerechtigden tegen. In subbuurt 8270 is juist het aandeel alleenstaande ouders betrekkelijk hoog.

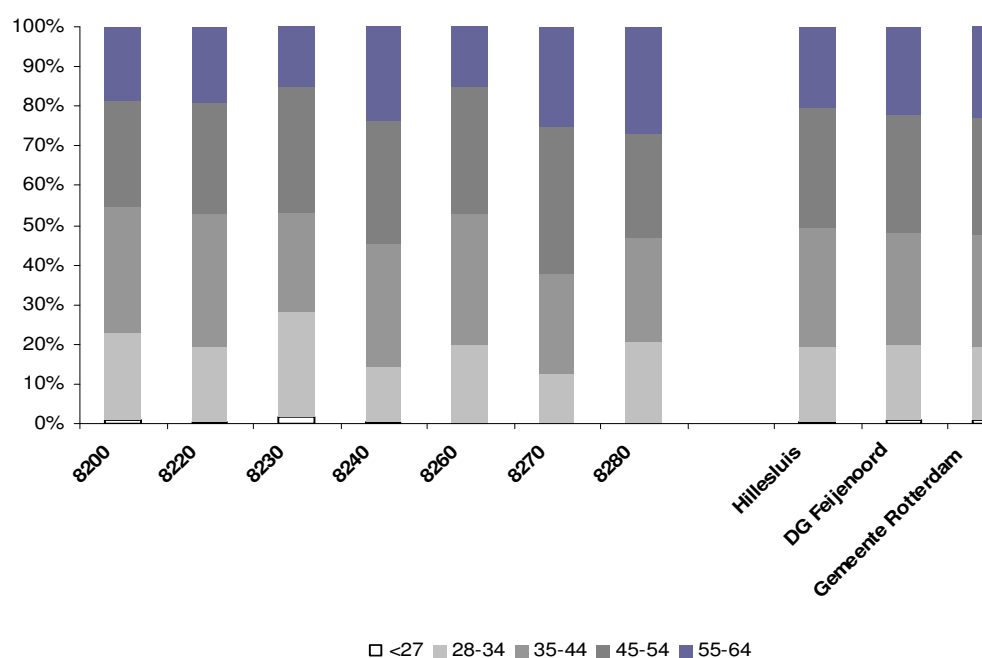
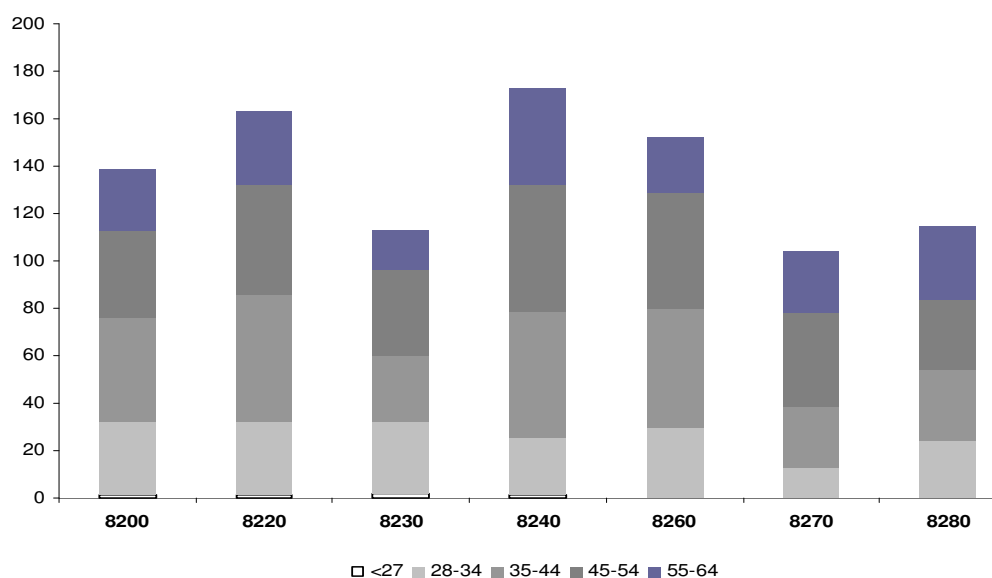
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht van het gezinshoofd in aantallen en procenten

- De sekseverdeling in Hillesluis komt nagenoeg overeen met die van de hele deelgemeente. In de subbuurten 8240 en 8270 komen verhoudingsgewijs wat meer vrouwen met een bijstandsuitkering voor.

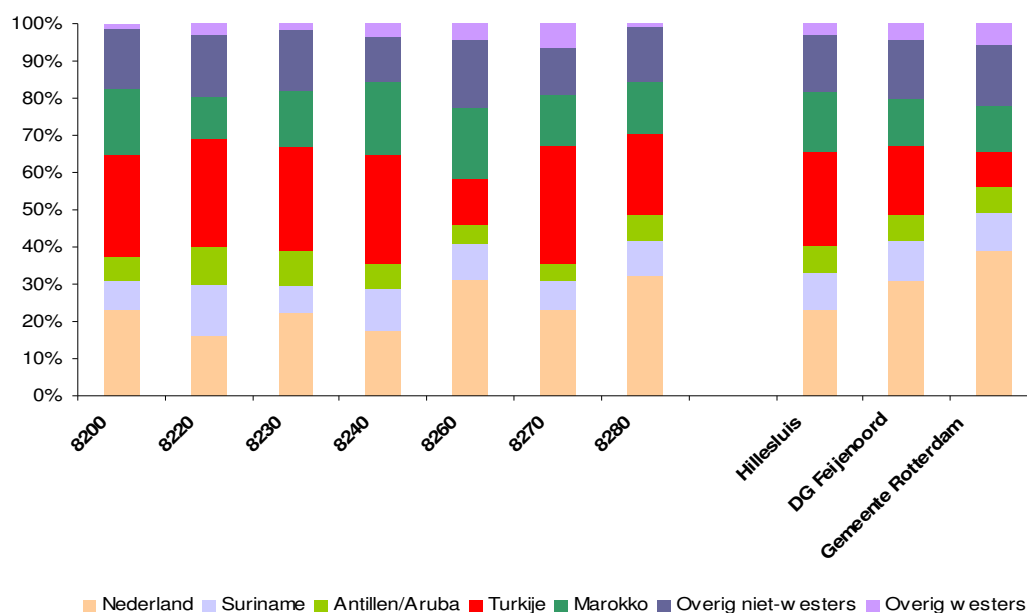
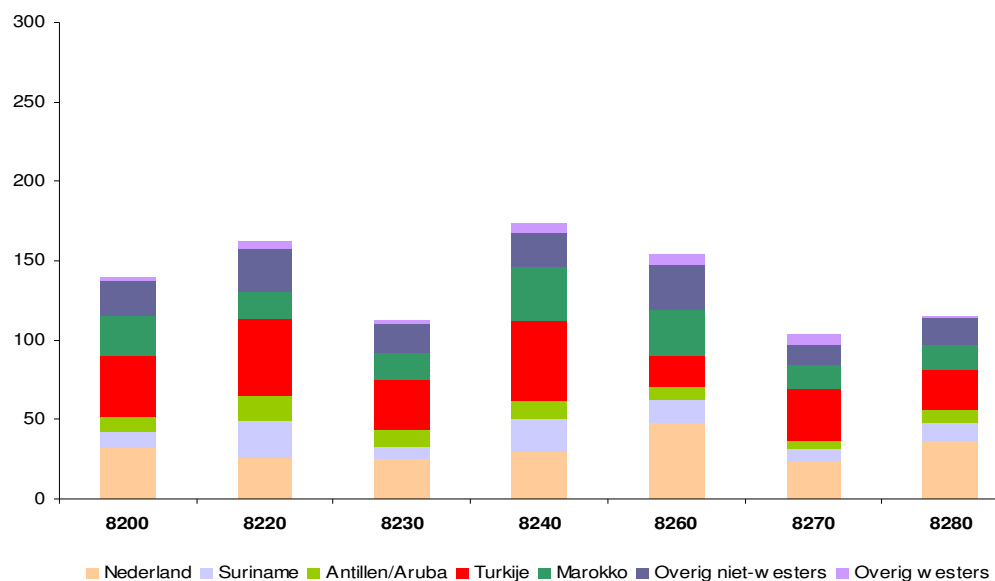
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- In Hillesluis komt de leeftijdsverdeling van de bijstandspopulatie overeen met die in de hele deelgemeente en de stad. In subbuurt 8230 zien we relatief veel jongeren, terwijl in subbuurt 8270 het aandeel ouderen juist relatief hoog is.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland van het gezinshoofd in aantallen en procenten

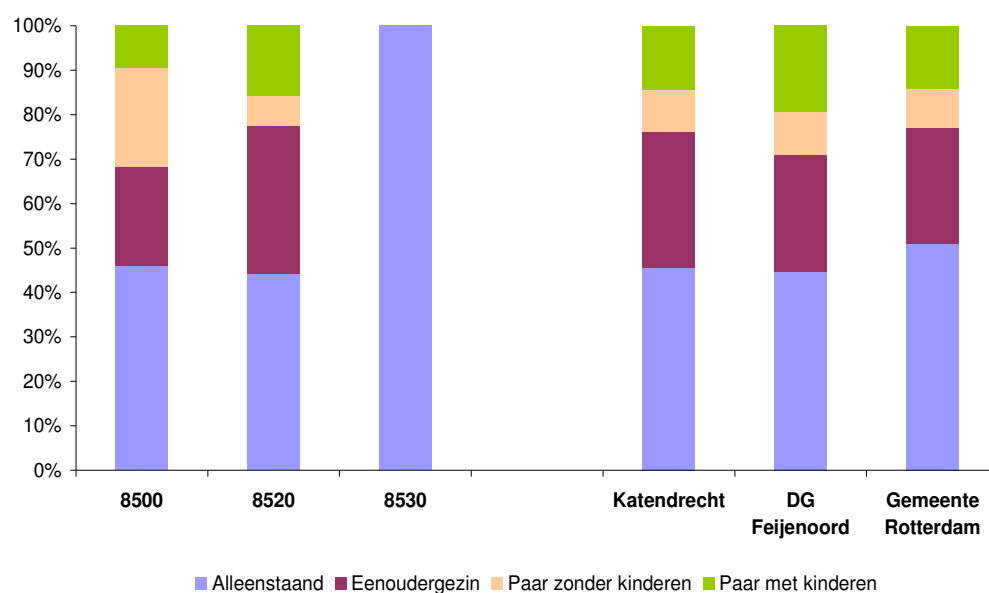
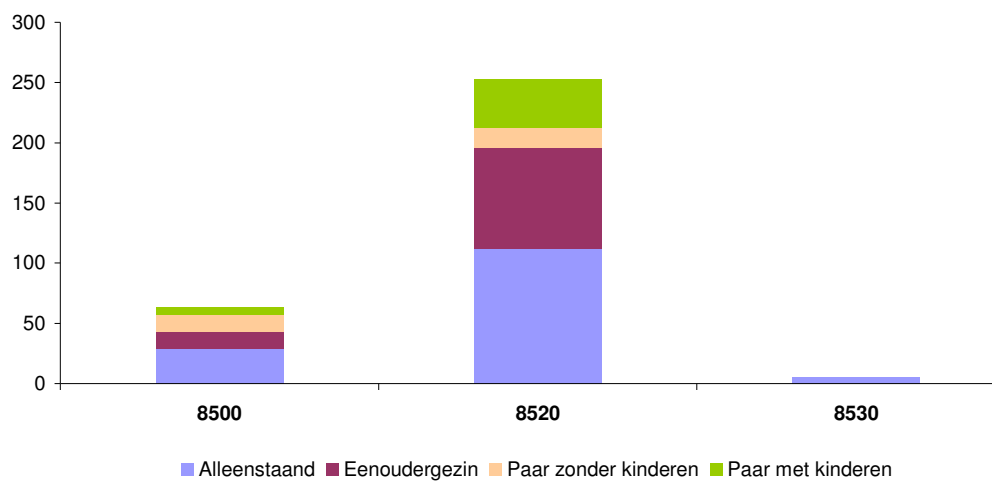
- In Hillesluis zien we een oververtegenwoordiging van allochtone bijstandsgerechtigden. In subbuurten 8220 en 8240 is de concentratie allochtonen nog wat groter dan gemiddeld.

Buurt 85 Katendrecht

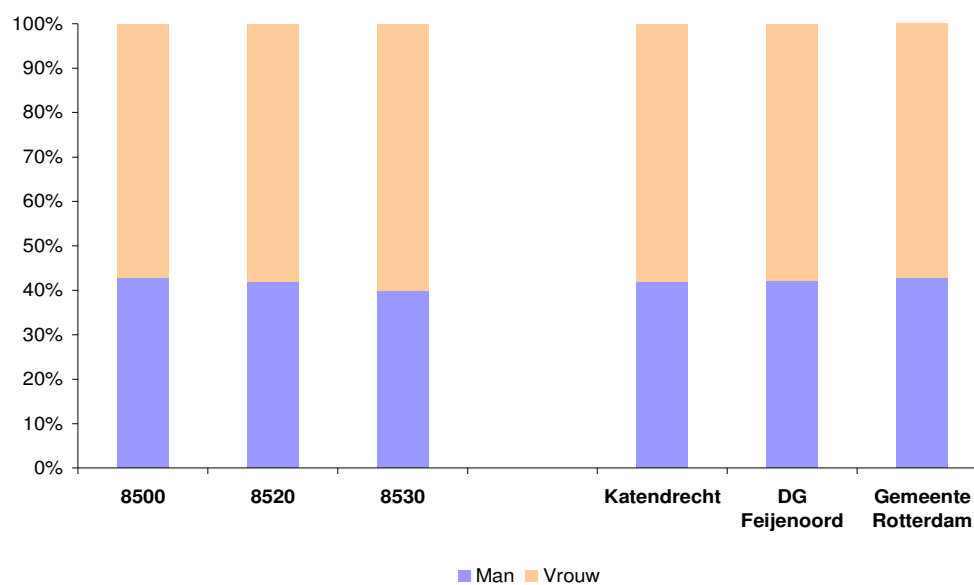
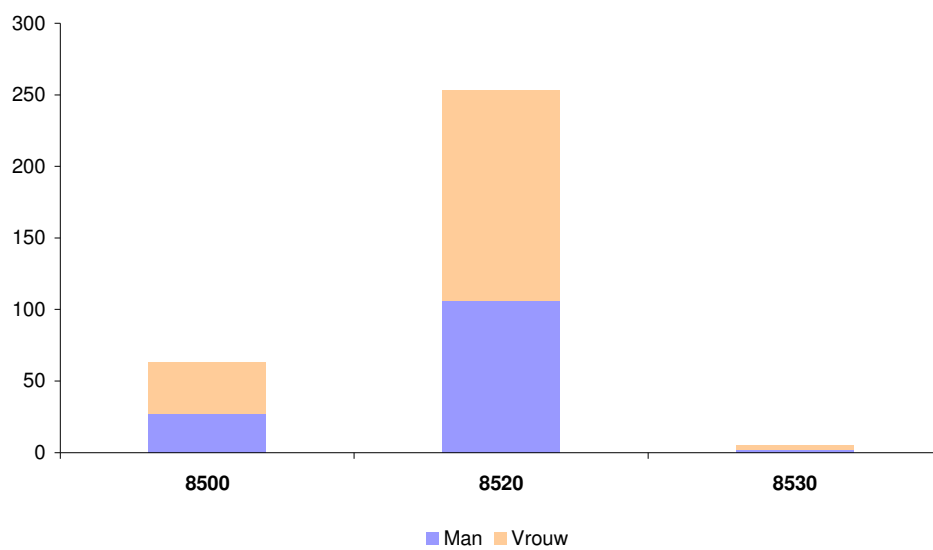
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeente wonen in Katendrecht relatief iets meer alleenstaande ouders. Met name in subbuurt 8520 is het aandeel eenoudergezinnen relatief hoog.

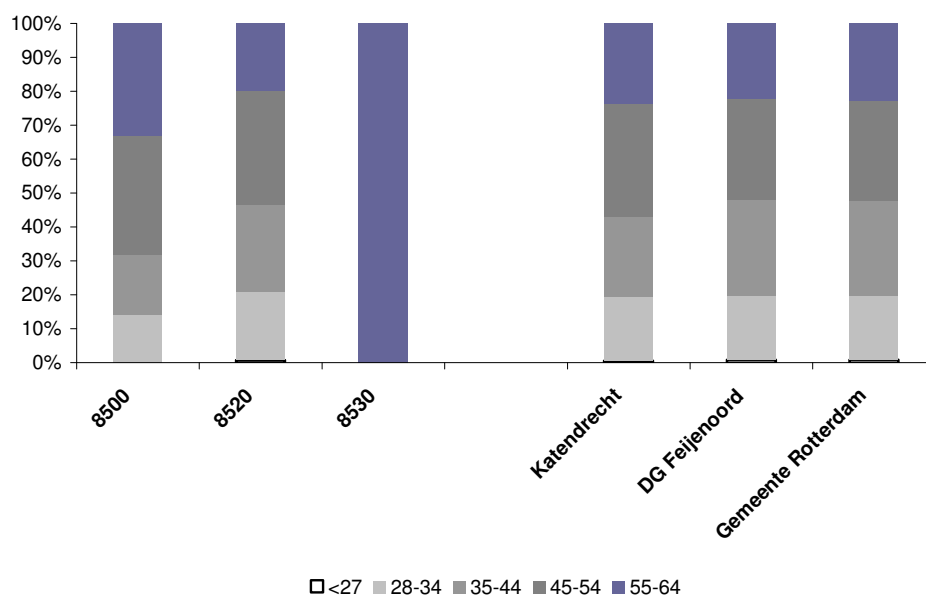
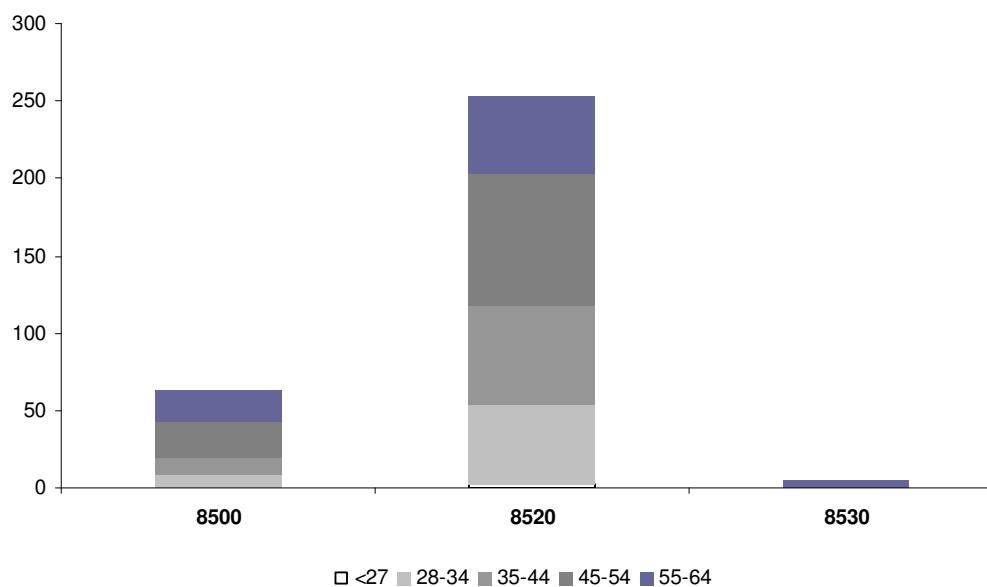
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht van het gezinshoofd in aantallen en procenten

De sekseverdeling in Katendrecht en de subbuurten in de wijk komt dichtbij de deelgemeentelijke en stedelijke verdeling

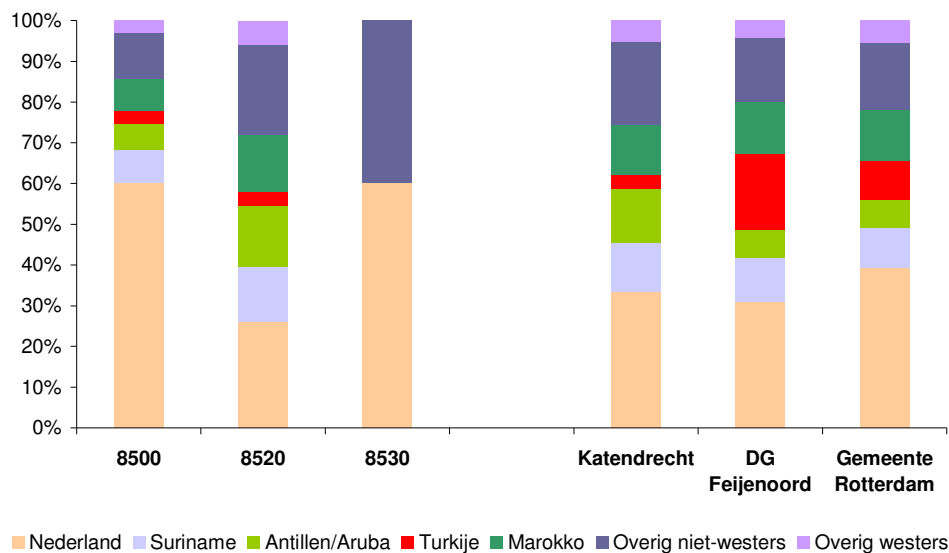
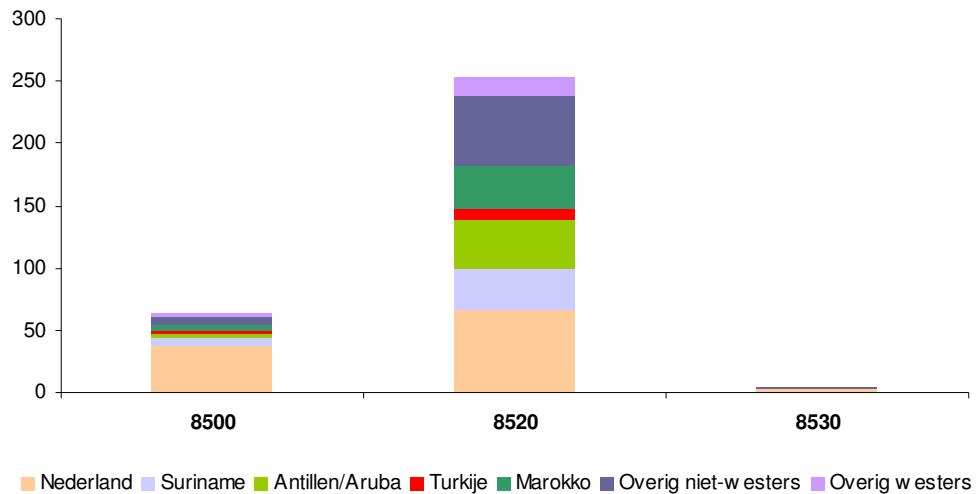
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar de leeftijd van het gezinshoofd in aantallen en procenten

- De bijstandspopulatie in Katendrecht is wat ouder dan gemiddeld in de deelgemeente. Vooral in subbuurt 8500 is het aandeel bijstandsgerechtigden vanaf 45 jaar relatief hoog.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

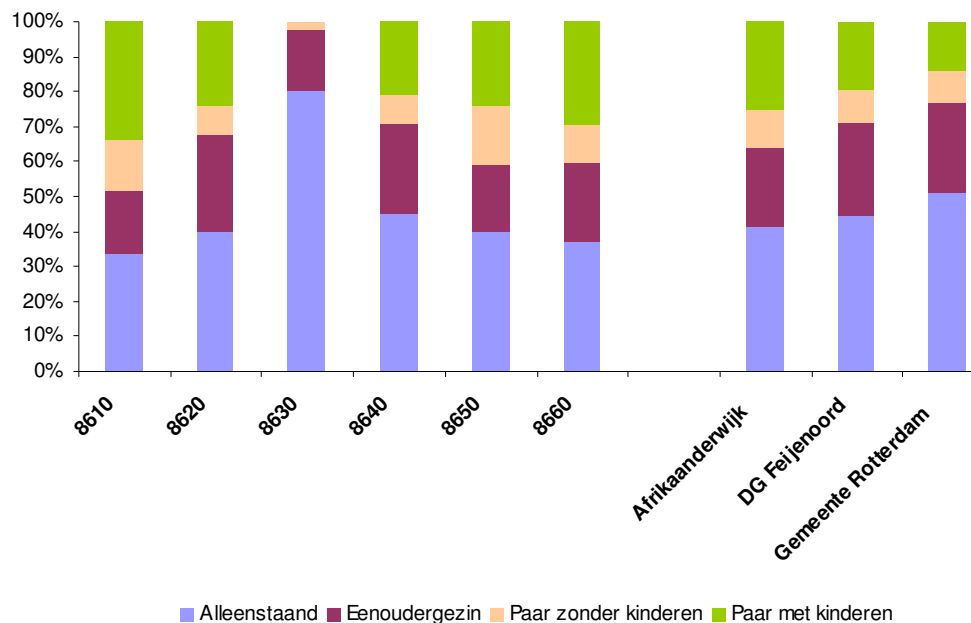
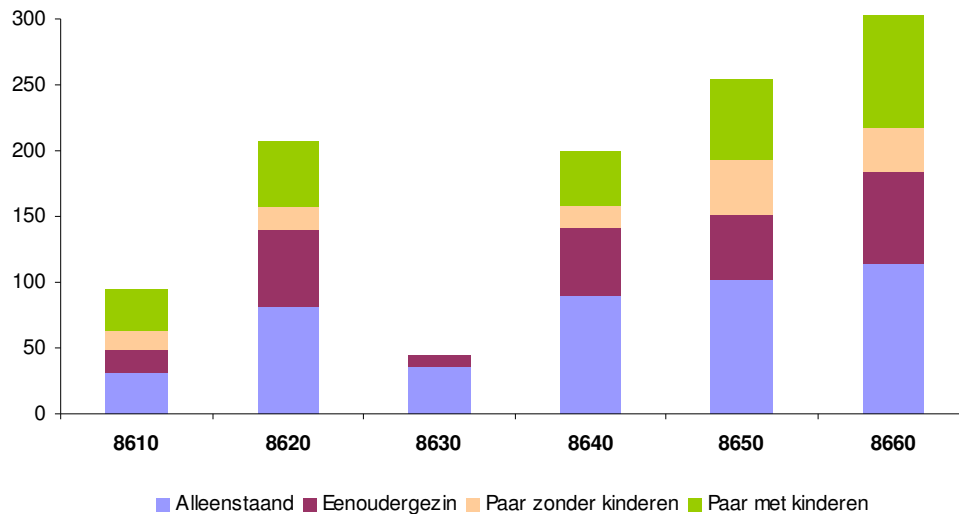
- In Katendrecht is het aandeel bijstandsgerechtigden van Antilliaanse herkomst groter dan het deelgemeentelijke aandeel, terwijl het aandeel van Turkse herkomst duidelijk kleiner is. Met name het grote aandeel Antillianen in subbuurt 8520 valt op. In subbuurt 8500 zien we een relatief groot aandeel autochtone bijstandsgerechtigden.

Buurt 86 Afrikaanderwijk

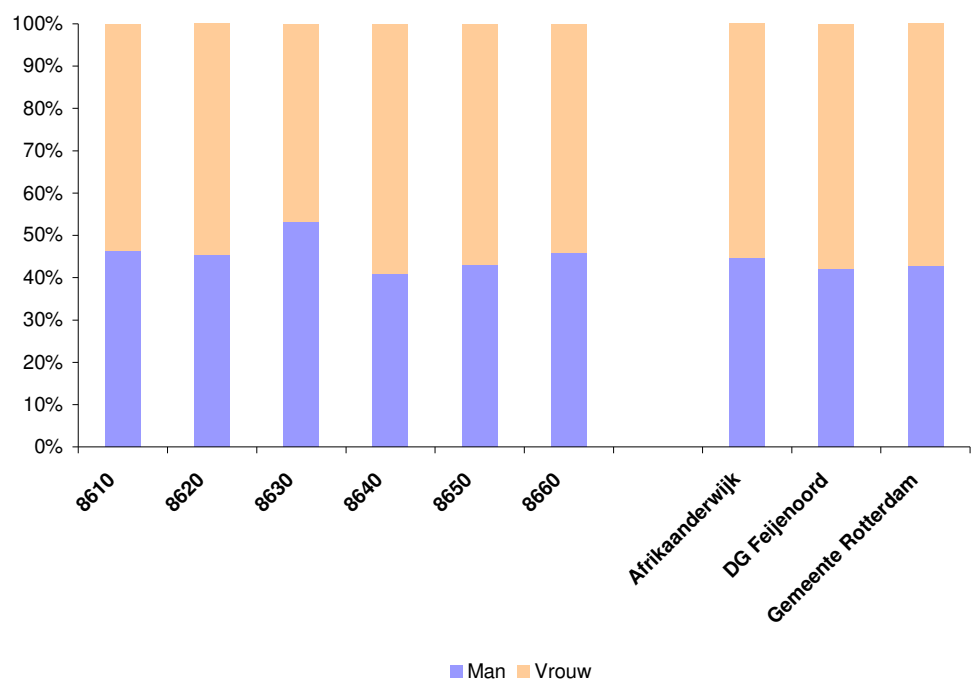
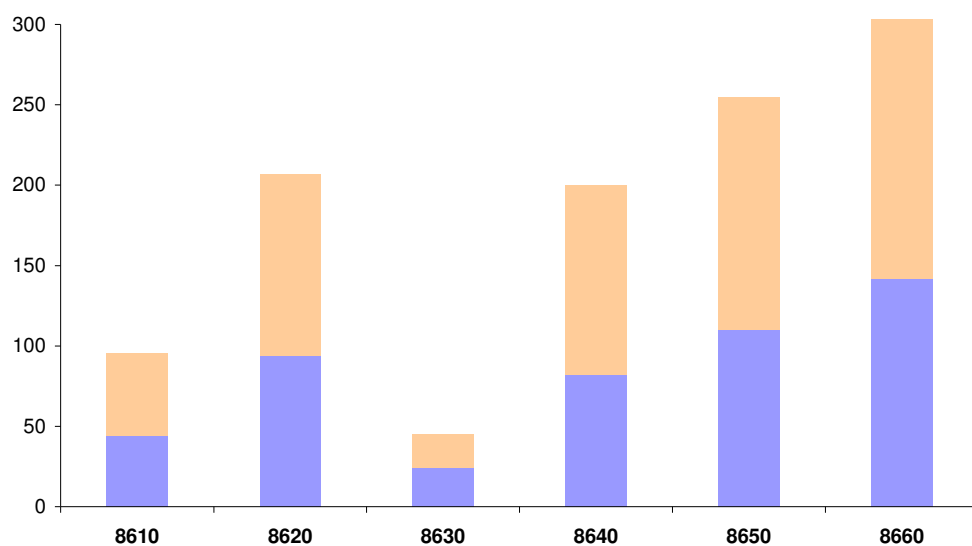
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudentype in aantallen en procenten

- In Afrikaanderwijk zien we in vergelijking met het deeltgemeentelijke beeld relatief wat meer (echt)paren met kinderen. Met name in subbuurten 8610 en 8660 is het aandeel gezinnen met kinderen hoog. In buurt 8630 zien we een grote oververtegenwoordiging van alleenstaanden.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht in aantallen en procenten

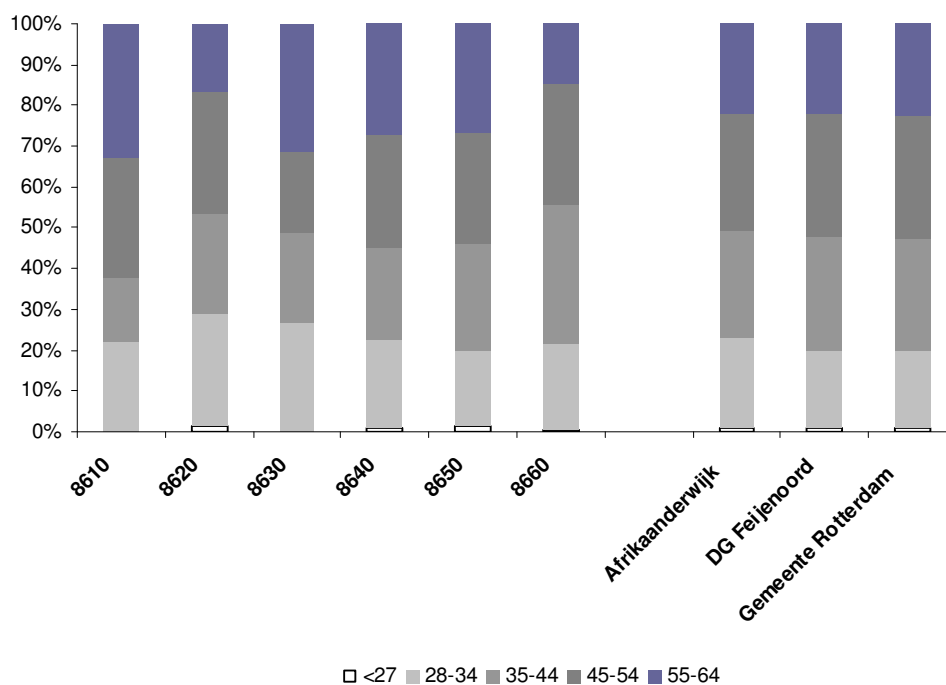
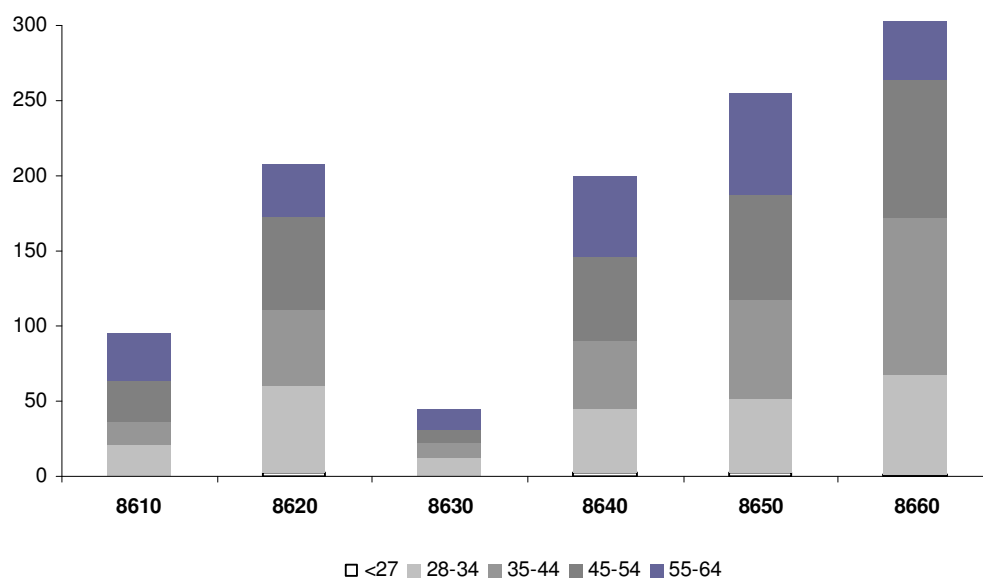
- In Afrikaanderwijk wonen in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling iets meer mannen. Vooral in subbuurt 8630 zien we een oververtegenwoordiging van mannelijke bijstandsgerechtigden.

Man Vrouw

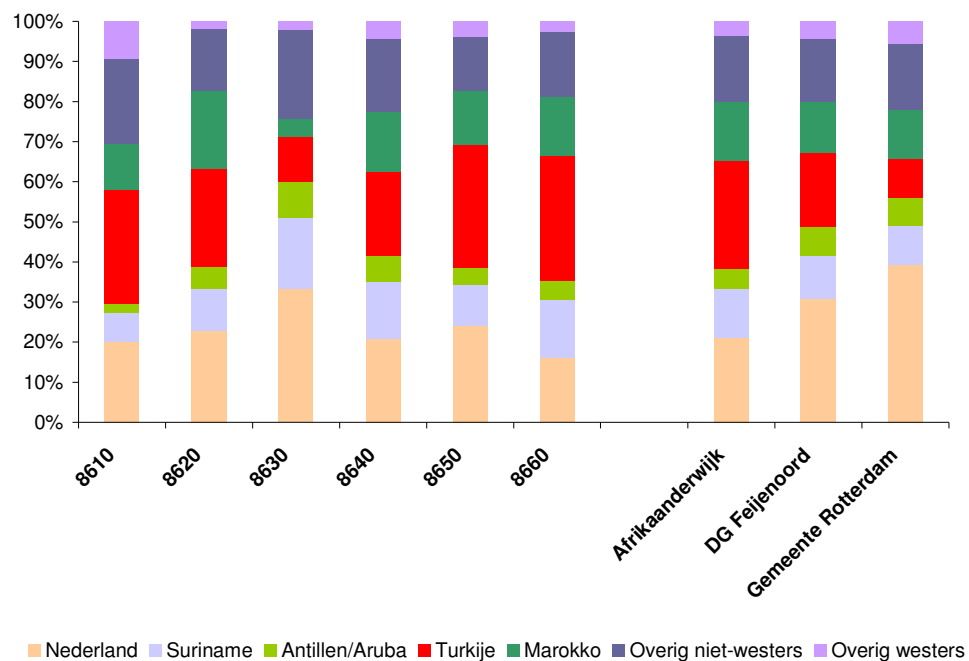
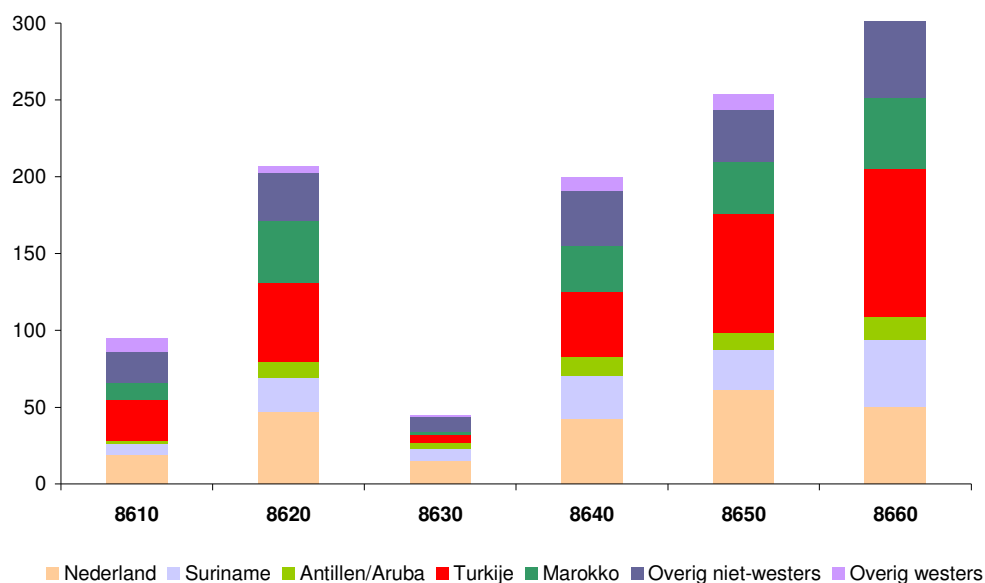
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- In Afrikaanderwijk wonen in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling iets meer jongeren. Vooral in subbuurt 8620 zien we een oververtegenwoordiging van bijstandsgerechtigden jonger dan 35 jaar. In buurt 8610 vinden we juist een relatief oude bijstandspopulatie.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland in aantallen en procenten

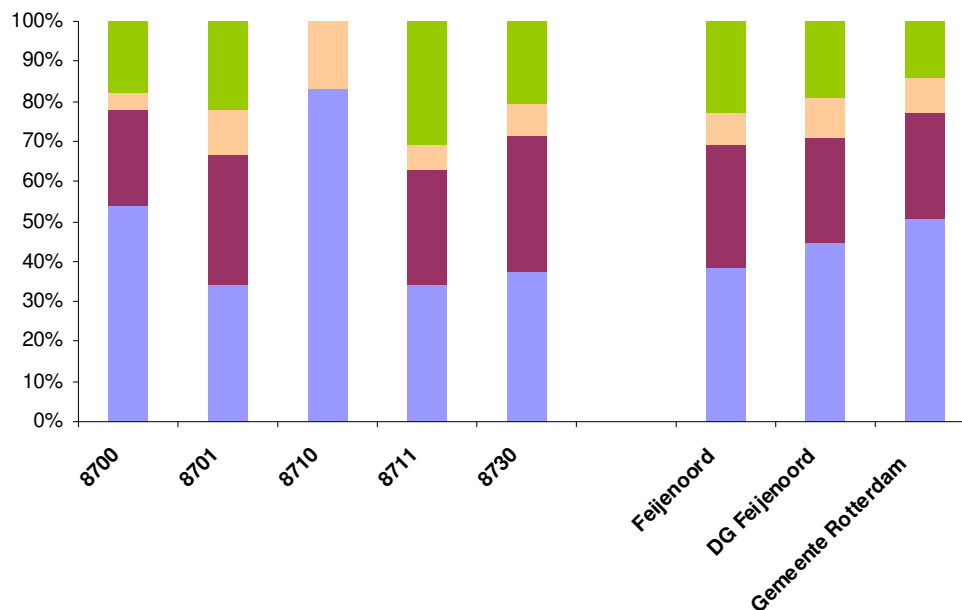
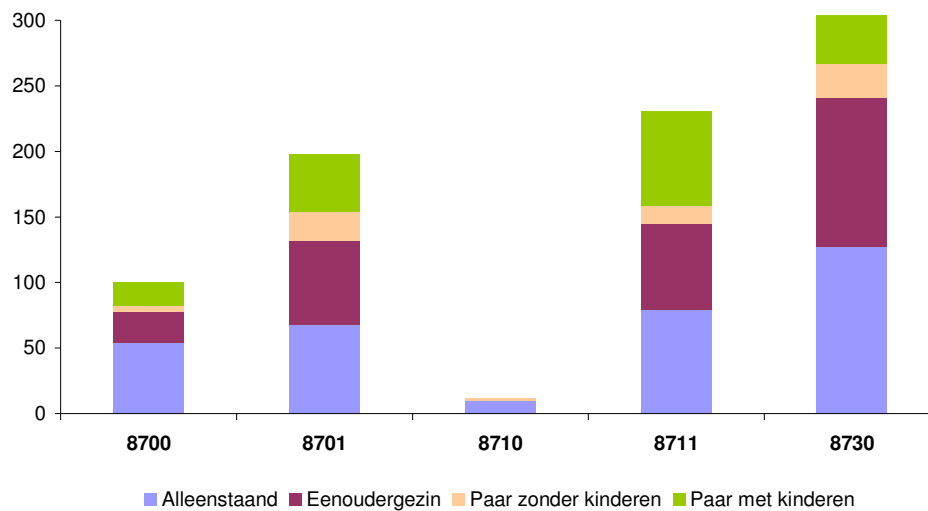
- In de Afrikaanderwijk wonen relatief gezien minder autochtone bijstandsgerechtigden, en zijn bijstandsgerechtigden van Turkse herkomst juist oververtegenwoordigd. Vooral in subbuurten 8610, 8650 en 8660 is het aandeel in Turkije geboren bijstandsgerechtigden groot. In buurt 8630 is het aandeel autochtonen en Surinamers juist wat hoger.

Buurt 87 Feijenoord

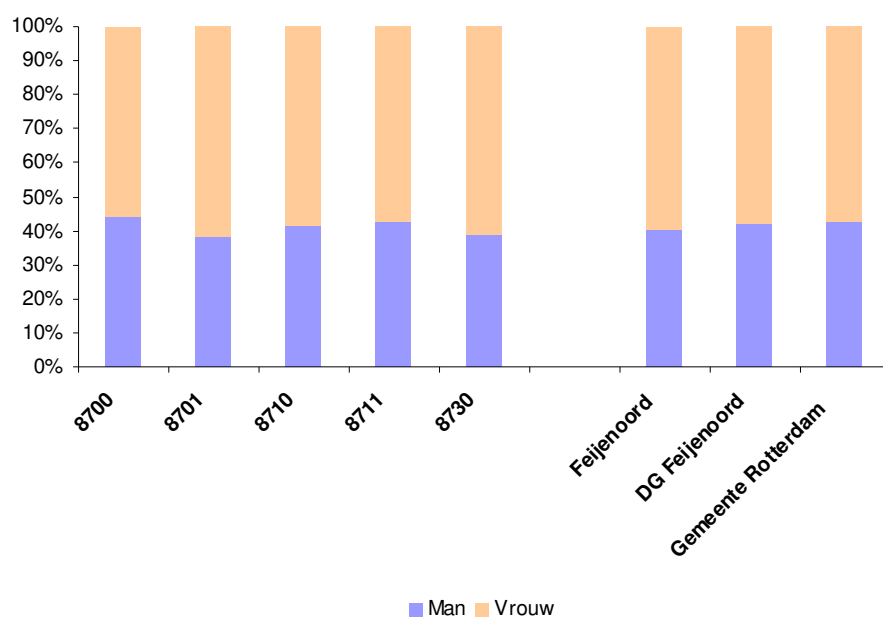
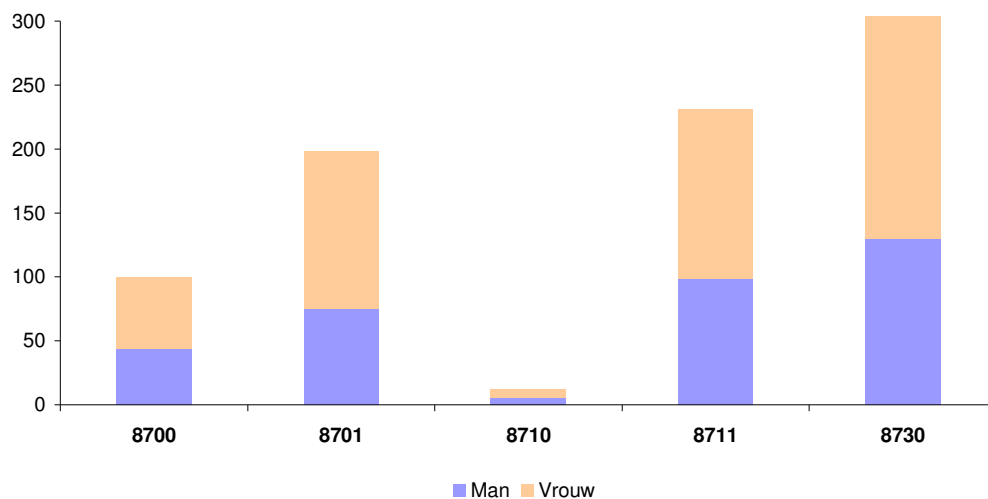
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- In de buurt Feijenoord zien we een relatief hoog aandeel huishoudens met kinderen. Vooral is er een relatief groot aandeel eenoudergezinnen, met name in subbuurten 8701 en 8730. In subbuurt 8711 is het aandeel (echt)paren met kinderen relatief hoog.

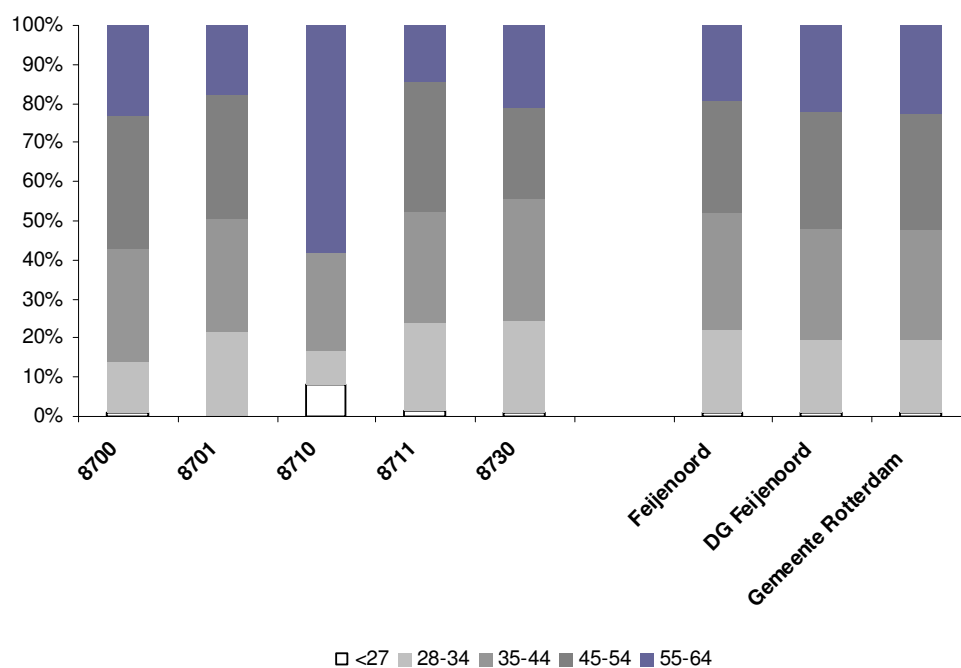
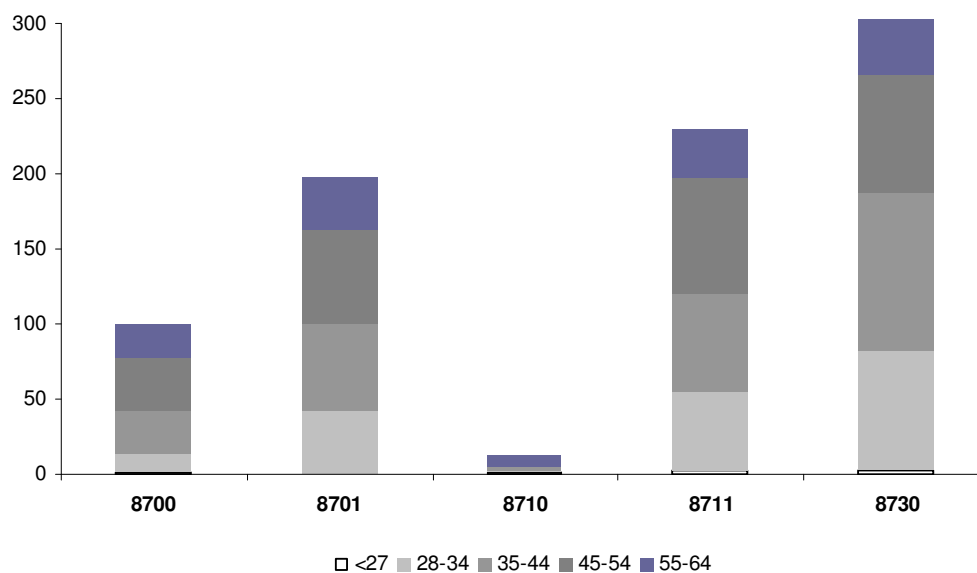
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht in aantallen en procenten

- De sekseverdeling in de buurt Feijenoord komt dicht bij de deelgemeentelijke en gemeentelijke verdeling. In subbuurt 8701 zien we een lichte oververtegenwoordiging van vrouwen.

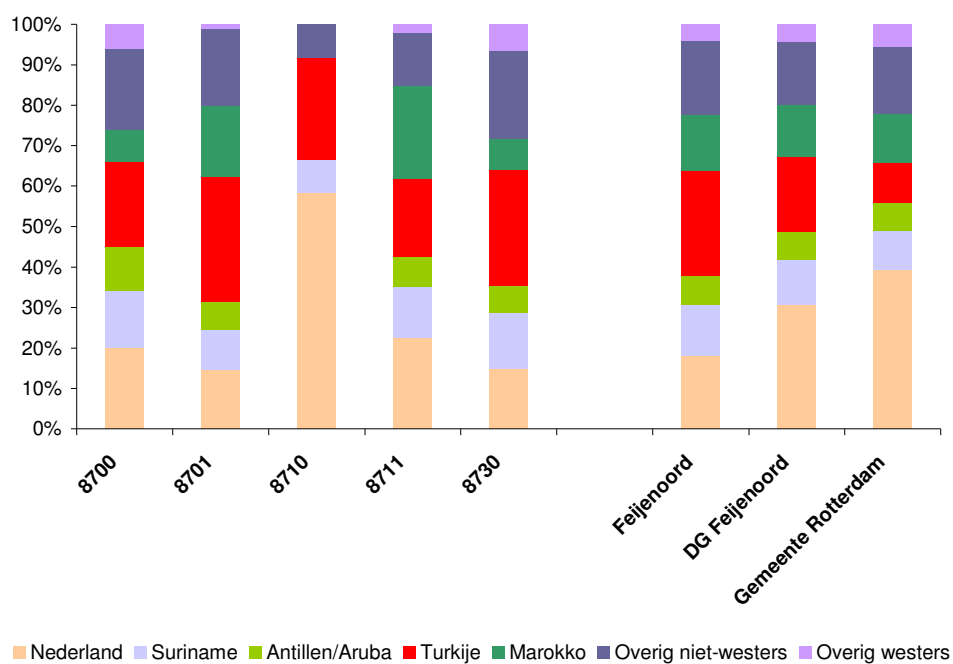
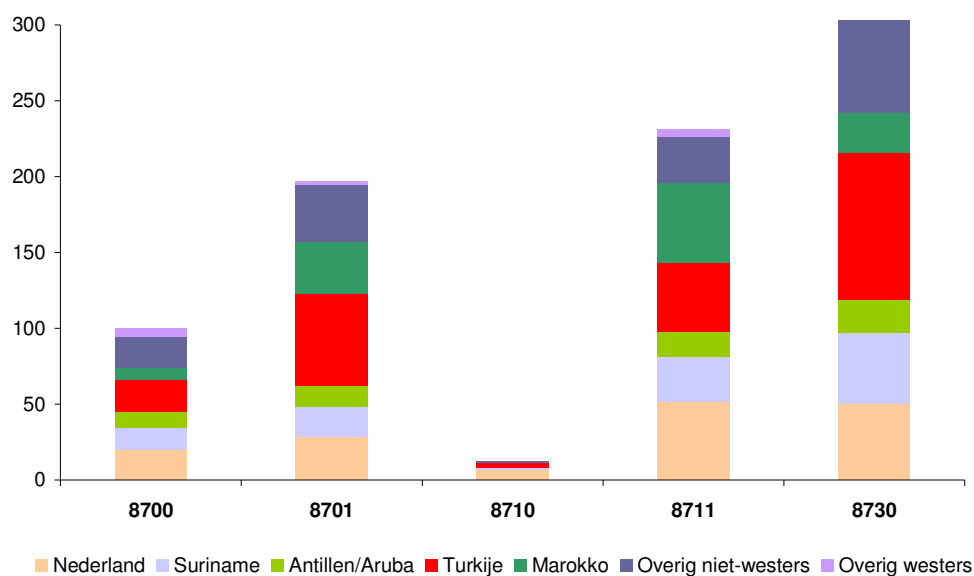
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- Bijstandsgerechtigden in de buurt Feijenoord zijn in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling iets jonger. Met name in subbuurten 8711 en 8730 is de bijstandspopulatie relatief jong. In subbuurt 8710 zien we juist een oververtegenwoordiging van ouderen.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland in aantallen en procenten

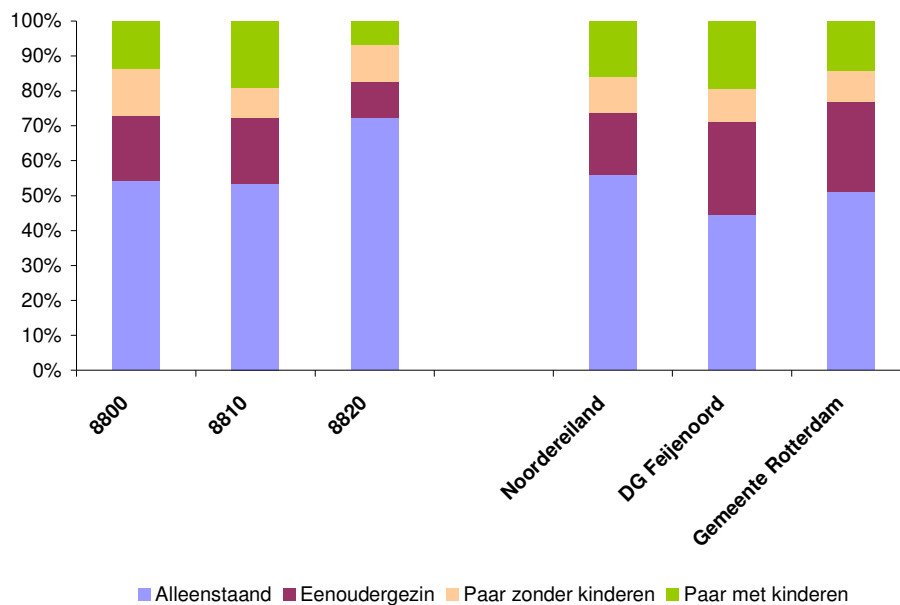
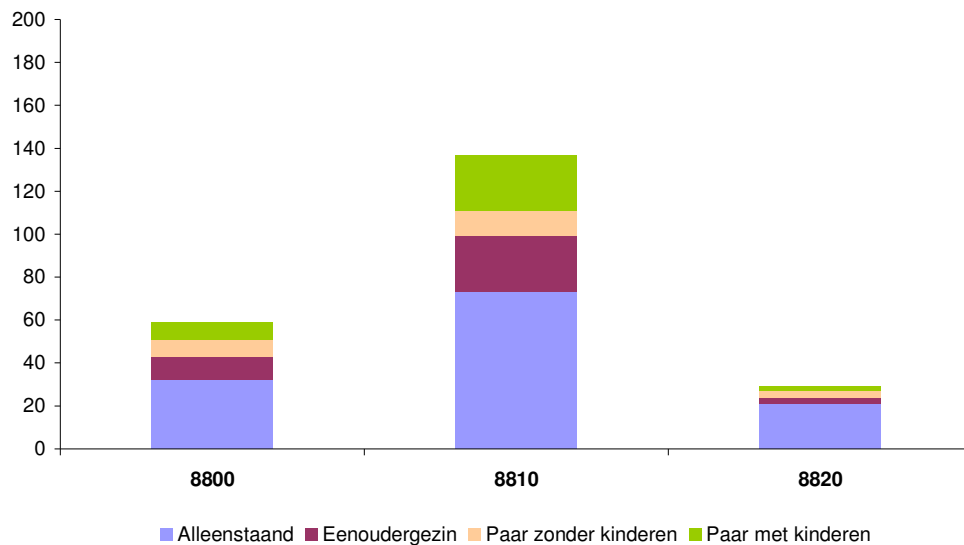
- Bijstandsgerechtigden in de buurt Feijenoord zijn in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling vaker in het buitenland geboren. Vooral het aandeel in Turkije geboren bijstandsgerechtigden is relatief hoog. Met name in subbuurten 8701 en 8730 zien we relatief veel bijstandsgerechtigden van Turkse herkomst.

Buurt 88 Noordereiland

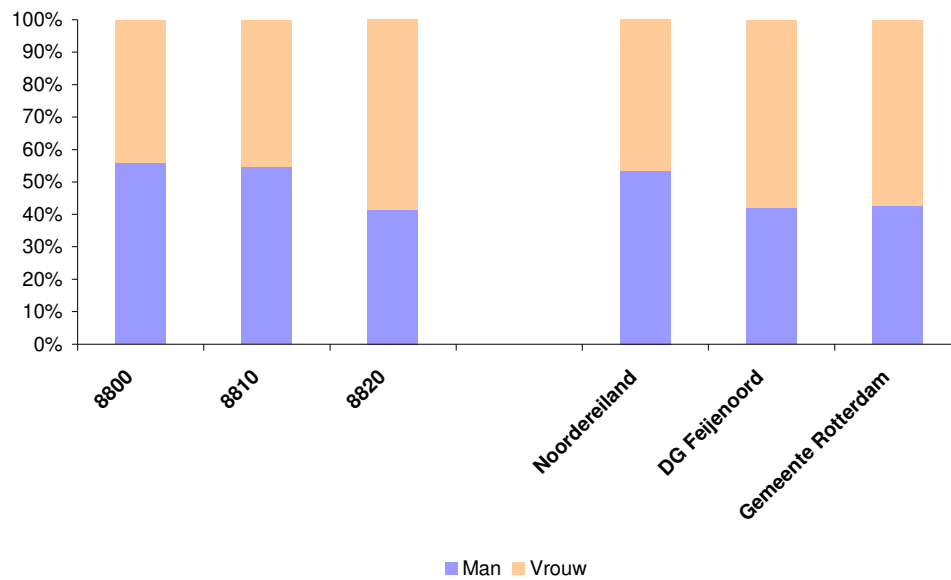
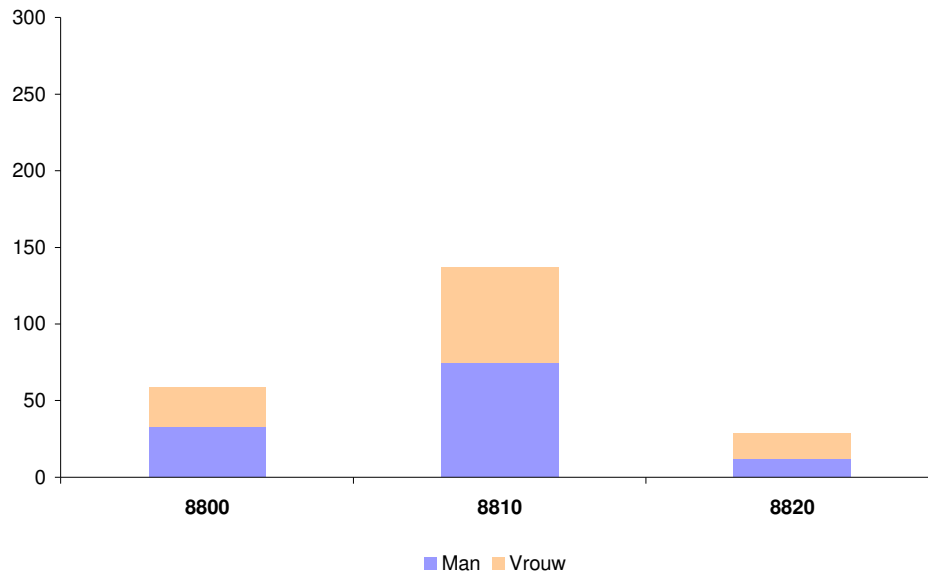
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar huishoudenstype in aantallen en procenten

- Bijstandsgerechtigden op het Noordereiland zijn in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling vaker alleenstaand. Met name in subbuurt 8820 is het aandeel alleenstaanden opvallend hoog.

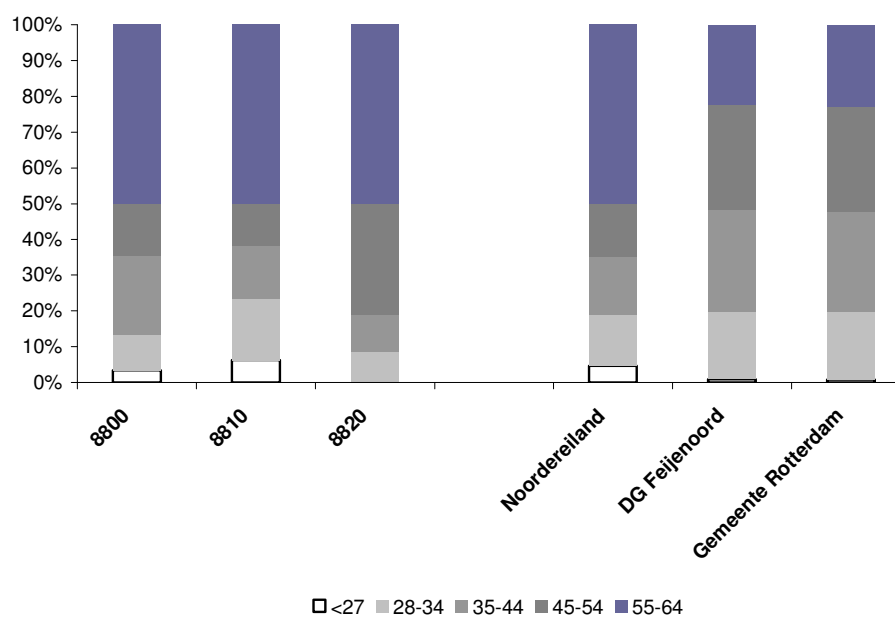
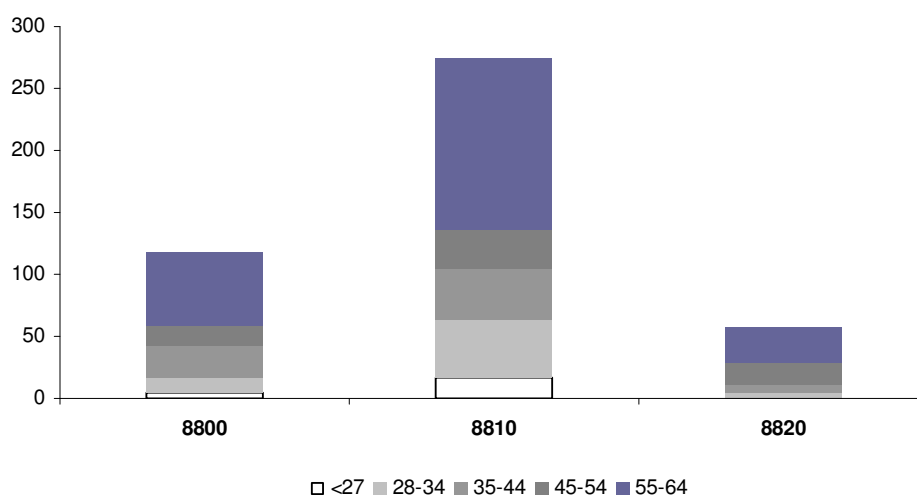
Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geslacht in aantallen en procenten

- Op het Noordereiland zien we in vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling iets meer mannen met een bijstandsuitkering. Vooral in subbuurten 8800 en 8810 is het aandeel mannen relatief hoog.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar leeftijd in aantallen en procenten

- Op het Noordereiland vinden we een relatief oude bijstandspopulatie. Vooral in subbuurten 8800 en 8810 is het aandeel mannen relatief hoog. In alle subbuurten is de helft van de bijstandsgerechtigden 55 jaar of ouder.

Huishoudens met een bijstandsuitkering naar geboorteland in aantallen en procenten

- In vergelijking met de deelgemeentelijke verdeling vinden we op het Noordereiland een relatief hoog aandeel autochtone bijstandsgerechtigden. Vooral in subbuurten 8800 en 8820 is het aandeel autochtonen hoog.

